

PST gruppen ApS
Engmarksvej 26
7100 Vejle

CVR-nr. 31603730

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Susanne Roug Pedersen
E-mail: SRP@rsyd.dk
Direkte tf.: 29201803
KS: Lino
Dato: 20-08-2024
Sagsnr.: 22/12329
ID-nr. 621-041

Skabelonversion: 10.4

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅ- STOFINDVINDING

af sand, grus og sten gældende til den 20-09-2034 på dele af matr.nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	4
1.3	Ejerforhold.....	5
2	Sagens baggrund	5
2.1	Ansøgningens indhold	5
2.2	Beskrivelse	6
3	Vilkår.....	7
3.1	Omfang af retten til at indvinde	7
3.2	Drift.....	7
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	11
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	14
3.5	Efterbehandling m.m.....	17
4	Generelle bestemmelser	18
4.1	Tilsyn.....	19
4.2	Tinglysning af efterbehandlingsvilkår	19
4.3	Arkæologi.....	19
4.4	Råstofafgift	19
4.5	Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.....	19
4.6	Indberetning af indvunden mængde.....	20
4.7	Indberetning til GEUS	20
4.8	Tilførsel af jord.....	20
4.9	Miljølovgivning i øvrigt	20
4.10	Forsyningsledninger	20
5	Sikkerhedsstillelse	20
6	Ansøgningsprocessen	21
6.1	Myndighedshøring.....	23
6.3	Partshøring	24
7	Regionens vurdering af sagen	26
7.1	Lovgrundlag	26
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	27
8	Klagevejledning og underretning	43

8.1	Klagevejledning.....	43
8.2	Underretning om afgørelsen	43
9	Bilag	45
	Bilag 1 Oversigtskort	46
	Bilag 2 Graveplan og efterbehandlingsplan	47
	Bilag 3 Andre Myndigheders tilladelser	49
	Bilag 4 Udtalelse fra Museet	50
	Bilag 5 Miljøkonsekvensrapport i særskilt dokument.....	51
	Bilag 6 Notat med supplerende bemærkninger til Kolding Kommunes høringssvar til	52
	Bilag 7 Notat om vurdering af påvirkning af kildevæld ved Lejrskov Syd	53

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

Samtidige afgørelser fra andre myndigheder:

Kolding Kommune har 5. april 2024 meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til midlertidig grundvands-sænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding fra grave sø til støvbekæmpelse som beskrevet i vurderingsafsnittet. Se bilag 3 for kopi af afgørelsen.

1.1 Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 600.000 m³ sand, sten og grus årligt på 39,6 ha på dele af matr.nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune. Se oversigtskort herunder:

Oversigtskort over området.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstofforlaldelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.

- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
 - Inden opstart af hhv. etape 2 og 3 skal sikkerhedsstillelsen forøges med 125.000 kr. gange etapestørrelse (ha).
- Afsættelse af indvindingsarealet jf. vilkår 5.
- Dispensationer og tilladelser uden for samordningspligten: Kolding kommune har givet tilladelse til etablering af overkørsel jf. kommunal godkendelse fra d. 15. maj 2024 (se bilag 3).
- Det er en forudsætning for indvindingen indenfor servitutarealerne, at der foreligger en dispensation hertil fra Energinet INDEN indvindingen går i gang. Dispensationen skal søges hos Energinet og sendes til sendes til 3.parter@energinet.dk.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Steen Solgaard Nielsen som ejer af matr.nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune på ansøgningstidspunktet. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen. Regionen har siden hen modtaget oplysninger om, at ejendommene har skiftet ejer, og Anita Nielsen bekræfter i tillæg til grusgravskontrakt, at hun nu er ejer af de pågældende ejendomme.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- PST gruppen ApS har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 600.000 m³ Sand, grus og sten på 39,6 ha af dele af matr.nr. matr.nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune.
- Der forventes at indvinde til ca. 8 meter under terræn i den nordlige del af området og til ca. 18 meter under terræn i den sydlige del af området. Der graves til ca. 5-6 meter under grundvandspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt medio 2024.
- Der ønskes følgende driftstider fra kl. 07.00-18.00 på hverdage mandag - fredag og udlevering og læsning fra kl. 06.00-18.00 på hverdage mandag –fredag, samt fra kl. 08.00-14.00 på lørdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til betontilslagsmaterialer og vejmaterialer som grus, sandfyld, bundsikringsmaterialer og stabilgrus.

- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 4 stk. gummihjulslæssere, 1 gravemaskine, 2 stk. sorteringsanlæg, 1 stk. knuser og 1 stk. stabilgrusblander, og der forventes et årligt forbrug af 200 liter olie og 250.000 liter diesel.
- Der er ansøgt om tilladelse til at indvinde vand fra gravesøen.
- Affald som genereres i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven bortskaffes efter gældende affaldsregulativ for Kolding Kommune.
- Olieskift- og filterskift samt service og smøring foretages af maskinleverandør efter servicekontrakt og er inkl. bortskaffelse.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad eksisterende adgangsvej fra ejendommen Koldingvej 78.

2.2 Beskrivelse

PST Gruppen ApS har søgt om tilladelse til indvinding af sand, grus og sten til råstofindvinding og omfatter et areal beliggende ca. 5,2 km vest for Kolding og ca. 2,3 km nordøst for Lunderskov i Kolding Kommune i råstofgraveområde Lejrskov Syd. Området er udlagt som graveområde i Råstofplan 2020.

Det ansøgte areal fremgår af oversigtskortet på bilag 1.

Råstofforekomsten er velbeskrevet. Råstofftykkelsen øges mod syd, som terrænet stiger. Det vurderes i gennemsnit for hele arealet at være ca. 8-8,5 m råstoffer. Der vurderes således at være ca. 5,4 til 5,7 mio. m³ råstoffer. I denne vurdering af råstofmængden, er der ikke taget højde for hensyn til bl.a. bebyggelse, tekniske anlæg som el-tracéet og naturinteresser. Til gengæld er det heller ikke medtaget, at materialet ved opgravning volumenmæssigt fylder ca. 20 % mere i m³. Der søges om indvinding under grundvandsspejl. Der søges om en samlet årlig råstofindvinding på op til 600.000 m³, heraf en forventet årlig indvinding under grundvandsspejl på op til 100.000 m³ inden for det samlede projektområde på 39,6 ha. Der vil blive etableret støjvolde til at mindske gener ved gravningen, ligesom der er stillet vilkår om fremtidig grundvandsbeskyttelse.

I ansøgningens efterbehandlingsplan fremgår det, at arealet skal efterbehandles til næringsfattig natur med grundvandsfødt sø centralt i området. Det efterbehandlede terræn vil terrænmæssigt blive sænket med i gennemsnit ca. 5 meter mod nord og op til ca. 18 meter mod syd, hvor dele af bakkedraget vil blive gravet bort. Der vil dermed ske en sænkning og udjævning af terrænet inden for indvindingsarealet. Gravesøens søbund vil således komme til at ligge i kote ca. 30-32, og søens vandspejl vil komme til at ligge i kote ca. 35. Længst mod syd inden for graveområdet vil terrænet stige stejlt op mod det tilgrænsende terræn (sydlige del af bakkedraget) som et resultat af den skrænthældning, der er blevet indvundet under selve indvindingen. Der vil blive indvundet med et skråningsanlæg på 1:1 til 1:2, og den efterbehandlede skrænt vil henstå som en stejl næringsfattig skrænt, hvor nøjsomme arter af mosser og karplanter samt dyreliv vil kunne indvandre.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 600.000 m³ sand, grus og sten, heraf op til ca. 100.000 m³ under grundvandspejl.
3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.
4. Der må inden for projektområdet graves inden for de vilkårssatte afstande i tilladelsen (herefter kaldet indvindingsarealet). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
5. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
6. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
7. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 4 stk. gummihjulslæssere, 2 stk. sorteringsanlæg, 1 stk. gravemaskine med lang arm, 1 stk. stenknuser og 1 stk. stabilgrusblander. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
8. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem (dvs. hvilken virksomhed) der forestår indvindingen.
9. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

10. Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding: mandag - fredag fra kl. 07.00- 17.00 - dog ikke helligdage og juleaftens dag.
- b. Udlevering og læsning kan dog ske i tidsrummet: mandag – fredag fra kl. 06.00 - 18.00 og lørdage fra kl. 08.00-14.00 - dog ikke helligedage og juleaftens dag.
- c. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
- d. I anlægsfasen må støjniveauet ikke overstige 70 dB jf. Kolding Kommunes forskrift miljøforhold ved midlertidige bygge-, anlægs og nedrivningsaktiviteter.

11. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Mandag – fredag Lørdag	06.00-18.00 07.00-14.00 Udlevering og læsning	45 dB (A)
Andre tidspunkter	Lukket	Lukket

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

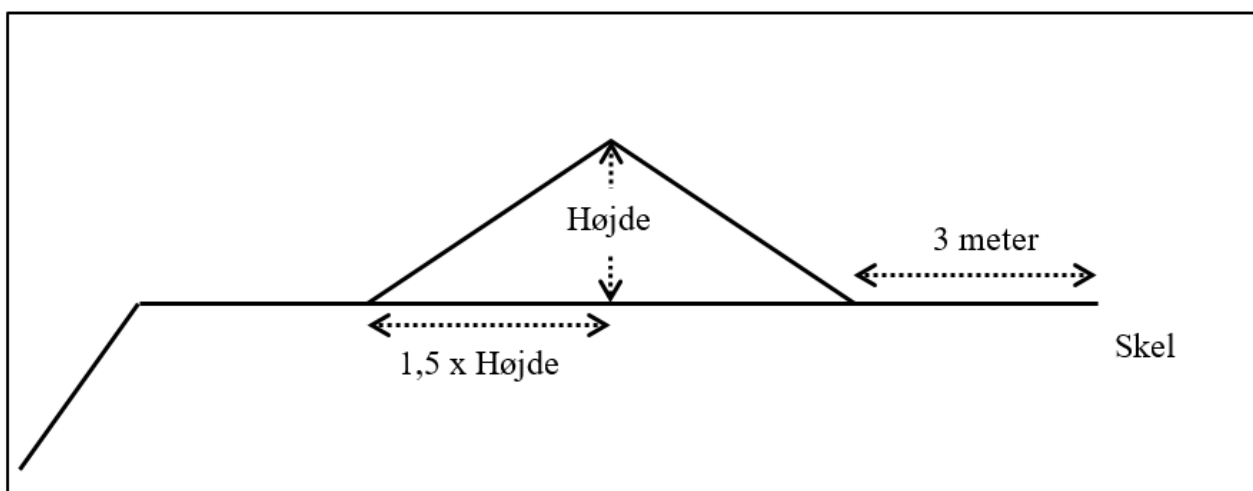
12. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA,LF}$	Infralyd (G-vægtet lyd-niveau) L_{pG}
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			KB-Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

13. Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.
14. I natperioden mellem kl. 06.00 til 07.00 på hverdage i graveetape 1 og 3 må der højst være transport til og fra graven med 5 lastbiler.
15. I natperioden mellem kl. 06.00 til 07.00 på hverdage i graveetape 2 må der højst være transport til og fra graven med op til 4 lastbiler.
16. I perioden kl. 07 – 14 på lørdage må der højst være transport til og fra graven med op til 70 lastbiler for alle etaper.

17. Antallet af transporter til og fra råstofgraven jf. vilkår 14-16, skal kunne dokumenteres f.eks. med vejsesdler.
18. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkilder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
19. Etableringen af støjvolde mv. skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 14 dage forinden opstart.
20. Der skal etableres støjvolde mod Koldingvej 74, 76 og 78 for at mindske støjgener fra råstofgraven. Støjvoldene etableres løbende som graveetaperne skrider frem og som beskrevet i grave og efterbehandlingsplanen (bilag 2) og principskitzen herunder:

Principskitse for etablering af en støjvold med hældning 1:1,5.

21. For støjvoldene gælder:
- Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
 - Støjvolden etableres med et anlæg på 1:1,5 og må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
 - Støjvolden(e) skal have en højde på ca. 3,5-6,5 meter, som beskrevet i graveplanen, bilag 2.
 - Støjvolden(e) skal efter etablering blive liggende i hele indvindingsperioden medmindre der foreligger skriftlig accept fra regionen, og må ikke efter indvindingsophør fjernes uden skriftlig accept fra regionen.
22. For jordvolde gælder:

- a. Der etableres en jordvold mod Koldingvej med en højde på 2,5 m, som visuel afskærmning fra Koldingvej. Jordvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
- b. Jordvoldens etableres med et anlæg på 1:1,5.

23. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

24. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

Vilkår efter vejloven

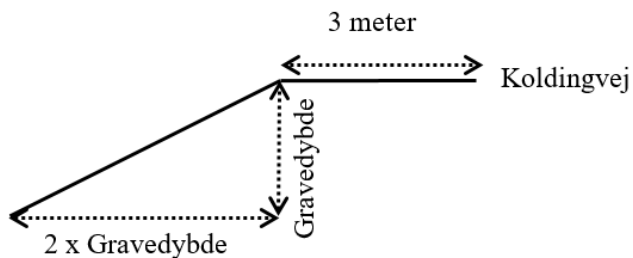
Kolding kommune har givet tilladelse til at den eksisterende overkørsel til Koldingvej 78, 6640 Lunderskov ændres og anvendes som vejadgang til råstofindvindingsområde. Tilladelsen er gældende i samme periode som der er tilladelse til råstofindvinding i forhold til Region Syddanmarks råstofindvindingstilladelse. Overkørslen skal tilbageføres til oprindelig bredde når råstofindvindingen indstilles (se tilladelsen i bilag 3a).

Vilkår efter råstofloven

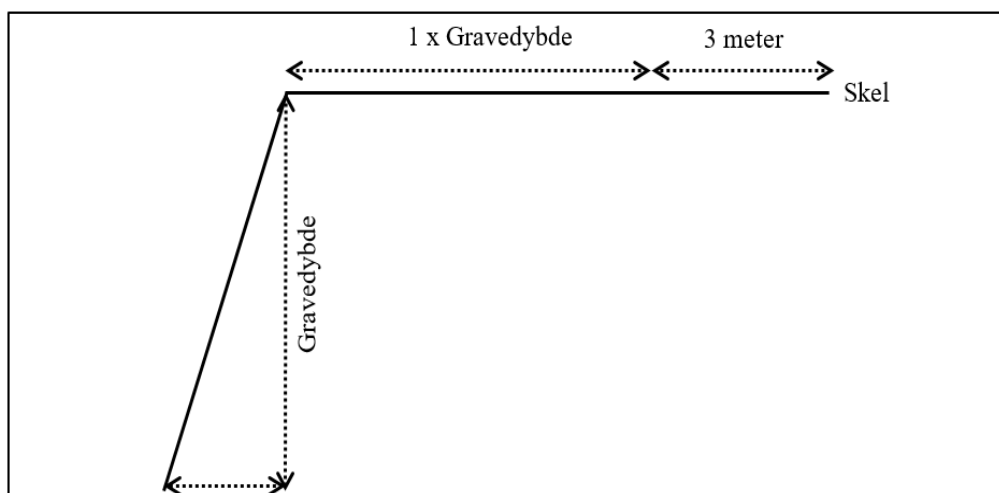
- 25. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.
- 26. Adgang til råstofgraven skal være via Koldingvej 78, og det er ikke tilladt at anvende andre adgangsvveje jf. Kolding Kommunes tilladelse efter vejloven.

Graveafstande og begrænsninger

- 27. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på anlæg 1:2, jf. følgende figur:

28. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejerne og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:2.
29. Hvis der graves stejlere end vilkår 27 og 28, skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figuren herunder:

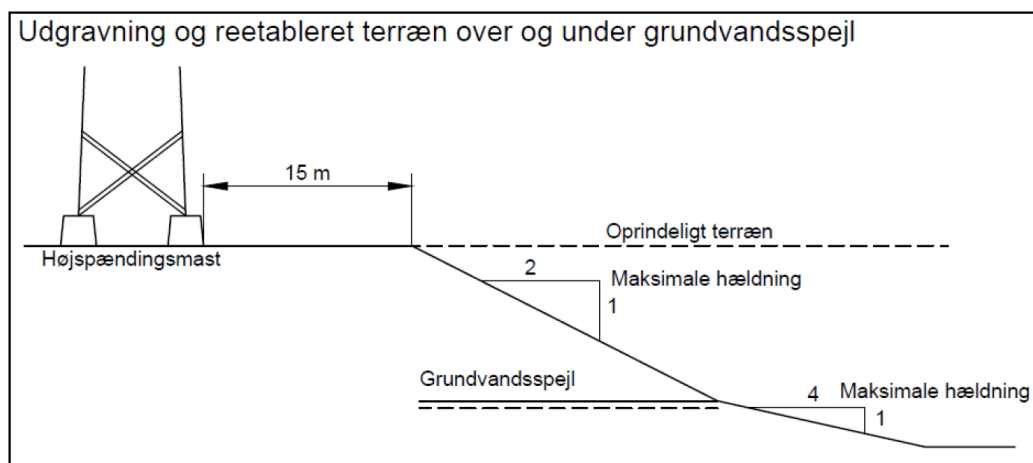
Principskitse for stejl gravning

30. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.
31. Der må ikke graves nærmere end 10 meter til læhegn længst mod vest og 15 m til det § 3 beskyttede overdrev og mose (på matr. nr. 9l og 9t Lejrskov By, Lejrskov).
32. Tilladt gravedybde er til forekomstens bund af under forudsætning af at skråningsanlæg overholdes.
33. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.
34. Gravning under grundvand skal ske, så der ikke kan ske skred og så færdsel langs søen er sikker.

35. Gravningen under grundvandsspejlet skal foregå under hensyntagen til at grundvandet kan opnå ligevægt, dvs. at der det første år højst indvindes 50.000 m³ under grundvandsspejlet og med jævnt fordelt intensitet og som beskrevet i graveplanen, bilag 2.
36. Efter det første års gravning under grundvandsspejl kan indvindingen gradvist stige til 100.000 m³ med jævnt fordelt intensitet.
37. Støjvolde, jorddepoter, oplag eller lignende må ikke anlægges højere end 6,5m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.

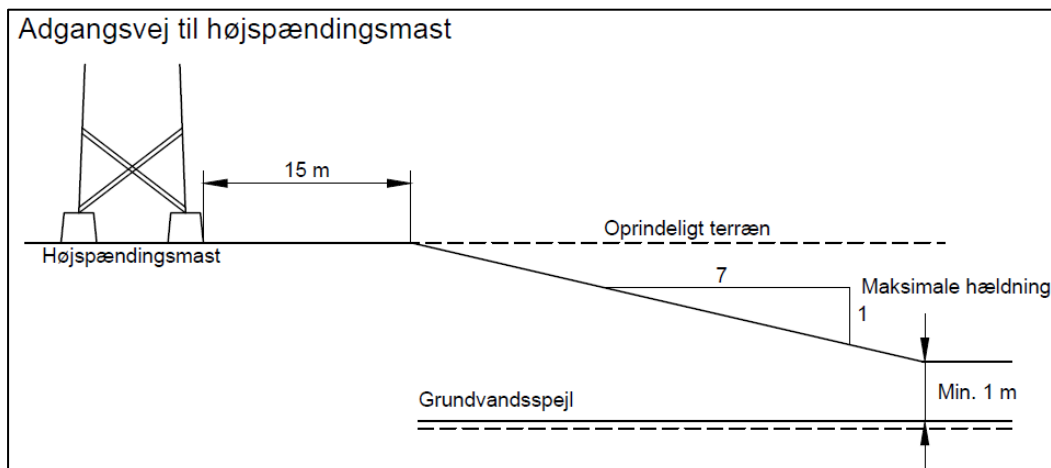
Vilkår efter diverse ledningslove/forskrifter m.v.

38. Der skal holdes en afstand på minimum 15 meter fra højspændingsmasterne. Herefter graves med et skråningsanlæg på 1:2 til eventuelt grundvandsspejl nås, hvorfra der graves med et anlæg på 1:4 (se fig.1).

Figur 1

39. Der skal holdes en afstand på minimum 15 meter fra adgangsvejen til højspændingsmasterne, hvorfra der graves med et anlæg på 1:7 til 1 meter over grundvandsspejl (se figur 2).

Figur 2

40. Der skal indhentes en arbejdsinstruktion, hvis der arbejdes i en højde over 3 m fra eksisterende terræn inden for en afstand på 15 m fra yderste fase. Det betyder at for den enkelte entreprenør, som arbejder i nærheden af Eltransmissions højspændingsanlæg dels skal søge arbejdsinstruktion hos Eltransmission på mail: arbejde-naer-el@energinet.dk, og dels returnere arbejdsinstruktionen i underskrevet stand inden arbejdet påbegyndes.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

41. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
42. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

43. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
44. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.

45. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere *stationære anlæg* kan tankes fra en entreprenørtank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.

46. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

47. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, i råstofgraven.

Vilkår efter vandforsyningsloven

Kolding Kommune har meddelt tilladelse til vandindvinding (bilag 3b). Tilladelsen med vilkår og klagevejledning er vedlagt som bilag 5. Kolding Kommune har meddelt tilladelse efter § 26 i vandforsyningsloven² til midlertidig sænkning af grundvandsspejlet som følge af råstofgravning på 100.000 m³/år under grundvandsspejlet. Der tillades samtidig indvinding af grundvand vha. et pumpeanlæg fra gravesøen til støvbekæmpelse ifølge vandforsyningslovens §§ 20 og 21 samt nedsivning af vand på råstofarealet jf. miljøbeskyttelseslovens³ § 19. Tidsbegrænsning på 10 år meddeles ifølge vandforsyningslovens § 22. Følgende vilkår gælder:

Anlæggets placering:

- Tilladelsen omfatter råstofgravning under grundvandsspejl og vandindvinding fra en gravesø vha. pumpeanlæg på dele af matriklerne 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov, som fremgår af kortudsnittet.

Gyldighed, formål og omfang af indvinding:

- Denne tilladelse gælder i 10 år og udløber den 5. juni 2034.

Såfremt der fortsat ønskes vandindvinding efter udløbsdatoen, skal der forinden søges om forlængelse af tilladelsen.

- Formålet med indvindingen er støvbekæmpelse på råstofindvindingsområdet. Vandet må ikke anvendes til vask af biler og andet materiel.
- Der må samlet indvindes op til 1.000 m³/år fra gravesøen.
- Der må indvindes vand fra den kommende sø ved hjælp af en pumpe (dykpumpe, eller lignende). Der må indvindes maksimalt 10 m³/time fra søen.

- Der må i startfasen indvindes vand inden for den kommende sø fra et mindre areal / hul udgravet ned til grundvandsspejlet. I takt med, at udgravningen vokser og søen fremkommer, kan indvindingspumpen flyttes langs søbredden.
- Eventuelle ændringer i forhold til indvindingen eller andet, der gælder for denne tilladelse skal godkendes af Kolding Kommune.
- Såfremt indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet og indvinding af vand fra gravesøen viser sig at påvirke omkringliggende natur og vandløb negativt, kan Kolding Kommune uden erstatning ændre vilkår i tilladelsen eller helt inddrage den.

Nedsivning af indvundet grundvand

- Det oppumpede grundvand fra gravesøen må kun anvendes / nedsives inden for graveområdet. Grundvandet må ikke afledes via dræn eller grøft.

Indvindingsanlæg:

Der må indvindes grundvand fra følgende anlæg:

- Jupiter ID: 194864, som er placeret i råstofindvindingsområdet jf. kortudsnittet.
- Pumpeanlægget skal være skiltet med tydeligt Jupiter ID.

Grundvandsbeskyttelse

- Spildolie og andet farligt affald, der fremkommer ved virksomhedens drift, skal opbevares i egne beholdere forsynet med spildbakke og placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning med fald mod afløb eller sump. Beholderne skal mærkes, så det tydeligt fremgår, hvad beholderen indeholder. Spild af olie og kemikalier skal opsamles straks.
- Spild af olie, benzin eller andre farlige kemikalier og stoffer skal straks fjernes, og den forurenede jord skal bortskaffes til godkendt deponi efter reglerne om jordflytning (Bek. 1452 af 2015 eller senere udgave) og efter anvisning fra Kolding Kommune via www.jordweb.dk.
- Der må ved indvinding af vand fra gravesøen ikke ske tilførsel af muld eller andre organiske materialer samt oliestoffer og lignende til søen.

Kontrol og indberetning

- Den samlede indvundne / oppumpede vandmængde skal registreres. Registrering skal foretages ved hjælp af en vandmåler eller timetæller.
- Oplysninger om type og kapacitet af anvendt pumpe udtrykt i m³/time oplyses skriftligt til kommunen, så snart denne idriftsættes.
- Den oppumpede vandmængde, opgjort for tiden 1. januar til 31. december, skal indberettes til Kolding Kommune senest 1. februar i det efterfølgende år.

Vilkår efter Habitatbekendtgørelsen

48. Nedrivning af ejendommen Koldingvej 78 må først ske i forbindelse med graveetape 3 og skal
- foregå på det tidspunkt hvor flagermusene ikke er strengt afhængige af bygningerne til yngel eller rast. Dette er en kortere periode i starten af maj, hvor alle dyr er vågnet fra vinterdvalen og inden yngletiden starter eller
 - foregå efter flagermusenes yngletid og inden de går i vinterdvale. Denne periode er fra slut august til slut september.
 - ske i samarbejde med vildtkonsulent fra Naturstyrelsens lokal enhed og
 - umiddelbart inden nedrivning, skal bygningen besøgt af en flagermusekspert, så det kan konstateres om der er flagermus i bygningen og hvor de evt. må befinde sig. Når det er konstateret, om der er flagermus i huset, skal nedrivningen ske skånsomt og over nogle dage. Første skridt er at fjerne en del af taget uden direkte at fjerne det sted, hvor flagermusene opholder sig. De ændrede fysiske forhold vil forhåbentlig få flagermusene til at søge væk fra huset, hvorefter det kan rives helt ned.

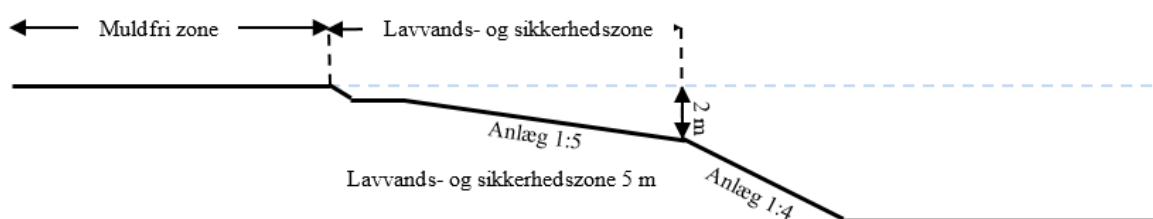
3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med ansøgningen og kommunens høringssvar.

Vilkår efter råstofloven

49. Efter endt gravning skal der efterbehandles til næringsfattig natur og gravesø efter den godkendte efterbehandlingsplan, bilag 2. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.

50. Ved efterbehandlingen af gravesøen anvendes følgende principskitse (principskitse for efterbehandlingen af en gravesø):

- Søen skal anlægges med jævnt skrånende bund og bredder. Hældningen må ikke være stejlere end 1:5 indtil 2,0 m dybde (sikkerhedszone).
- Langs søbredden i vandet skal der af sikkerhedsmæssige årsager etableres en 5 m bred og ikke over 2 m dyb lavvandszone. Den må ikke udføres af, eller beklædes med hverken overjord eller muld.

- c. Søbreddens længde skal gøres så lang som mulig, så den bugter sig med mange næs og vige.
 - d. Eventuelle øer må ikke dannes ved opfyldning med opgravet materiale, men kan etableres ved at lade mindre partier stå u-afgravede.
 - e. Der må af hensyn til søens naturværdi ikke udsættes ænder, fisk, eller andre dyr i søen, og der må ikke fodres i eller nær søen.
 - f. Der etableres paddeskrab ved siden af gravesøen på egnede steder, til gavn for kommende paddeliv.
51. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
52. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.
53. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
54. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
55. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
56. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
57. Der må ikke udlægges muld på projektarealet for at sikre vand- og naturkvaliteten i søen.
58. Efter endt gravning på projektarealet må der ikke jordbehandles, dyrkes, gødes eller sprøjtes, da arealet skal henligge som et naturareal.
59. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen. Sikkerhedsstillelsen skal øges som etaperne skrider frem; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 56, 57 og 58 blive afløst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

4.4 Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regionen videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

4.9 Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af havedaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Kolding Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

4.10 Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

PST gruppen A/S skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune på kr. 1.100.000 indeks 132,25 2023 4. Kvartal.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på natur inkl. søer 125.000 kr. pr (åben) hektar.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 8,8 ha i 1. etape og når indvindingen når hhv. 2. og 3. etape øges sikkerhedsstillelsen med etaperne med 125.000 kr. pr. åben ha. Sikkerhedsstillelsen kan i øvrigt reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Høring af afgrænsningsudtalelse

Da projektet er på 39,6 ha optræder det på miljøvurderingslovens bilag 1, nr. 19. Det betyder at regionen jf. § 15, stk. 1, ikke må meddele tilladelse (til indvinding af råstofferne) før der er udarbejdet en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet. Før der tages stilling til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold har regionen udarbejdet et udkast til en afgrænsningsudtalelse. Afgrænsningsudtalelsen har derfor i perioden 24-06-2022 til 26-08-2022 været sendt i offentlig høring jf. miljøvurderingslovens §23. Materialet har også været sendt til følgende myndigheder:

- Kolding Kommune
- Naturstyrelsen, Energinet, Slots og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland og Miljøstyrelsen Sydjylland
- Ansøger PST Gruppen ApS og PST gruppens rådgiver hos WSP

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Kolding Kommune	Der er indkommet bemærkninger fra Kolding Kommune. Høringssvarene omhandler følgende emner: Landskabet under og efter gravning Naturbeskyttelsesområder Bilag IV arter Overdrev og undersøgelser af påvirkningen heraf ved gravning	Kommunen bemærkninger er taget til efterretning og er belyst i Miljøkonsekvensrapporten.
Museum Sønderjylland	Museet vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder på projektarealet og anbefaler en frivillig undersøgelse forud for anlægsarbejde inden for det berørte areal. Museet oplyser, at der efter aftale med bygherre udarbejdes et budget og tidsplan for en forundersøgelse af området.	Anbefalingerne er videregivet til ansøger.

Den udarbejdede Miljøkonsekvensrapport har været i offentlig høring i perioden fra 29. november 2023 til 31. januar 2024. Følgende myndigheder er blevet hørt:

- Kolding Kommune
- Naturstyrelsen, Energinet, Slots og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland og Miljøstyrelsen Sydjylland, Tre-For.

I forbindelse med høringen er der kommet følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
TREFOR Vand	TREFOR Vand skriver bl.a. i høringssvar at man ønsker, at der beskrives en plan for materialerne til opbygningen af de seks ramper til højspændingsmasterne. For at bidrage til grundvandsbeskyttelse skal det undgås, at ramperne bliver opbygget af forurenede jord eller knuste affaldsmaterialer. TREFOR Vand anbefaler, at lerdække under råstofgraven kortlægges med tTEM for at verificere at driftsfasen ikke udgør en risiko for det primære grundvandsmagasin eller at der laves skærpede foranstaltninger i driftsfasen med hensyn til brændstof, tilsyn, vedligehold af maskiner, m.v. for at afværge en risiko for forurening af det primære grundvandsmagasin fra uheld.	Det kræver en særlig dispensation efter jordforureningslovens § 52 til tilførsel af jord til grusgrave. Der er ikke søgt §52 dispensation og der tilføres ikke jord i projektet. Regionen har på baggrund af de anvendte data i Miljøkonsekvensvurderingen vurderet, at der er tilstrækkelig viden til at stille vilkår til at sikre at der ikke sker en påvirkning af det primære magasin eller mod forurening.

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Eltransmission (Energinet)	Eltransmission skriver i høringssvar, at der skal holdes respektafstande til luftledningsanlægget for sikkerhed ved arbejde i nærheden af elforsyningsanlæg.	Der stilles vilkår i råstofindvindingstilladelsen om afstande til højspændingsanlæggene af hensyn til sikkerhed og stabilitet af elforsyningsanlæggene.
Kolding Kommune	<p>I Kolding Kommunes høringssvar gøres opmærksom på følgende forhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Råstofindvindingen ligger inden for indvindingsoplandet til Trudsbro Vandværk og OSD. • Trudsbro Vandværk er den vigtigste vandindvinding i Kolding Kommune og strategisk vigtigt for TREFOR Vand A/S' drikkevandsforsyning i Kolding Kommune og hele Trekantområdet. • Vandværket har en indvindingstilladelse på 2,3 mio. m³ årligt, og der er søgt forøget tilladelse til 3 mio. m³ årligt. Miljøkonsekvensvurdering er i gang og Miljøstyrelsen er myndighed på sagen. • De senere års udførte lokal kortlægning af geologien i området er præget af randmoræne og istidens bevægelser og påvirkninger, hvor de geologiske lag kan være (særligt lokalt) temmelig forstyrrede. • De senere års udførte lokal kortlægning af geologien, nye boringer på Trudsbro kildepladsen smat fund af pesticider i nogle af vandværksboringer bekræfter, at det beskyttende lerlag kan være med sprækker eller skrånstillede lag m.v. • Der er en markvandingsboring inden for projektområdet og en drikkevandsboring ca. 200 meter nord for graveområdet. <p>Ovennævnte betyder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at der skal søges om indvindings- og bortledningstilladelse af vand, når der graves under grundvandsspejlet og vandet fra gravesøen skal anvendes til støvbekæmpelse m.v. - at Region Syddanmark bør stille nødvendige vilkår i sin tilladelse mht. at undgå/håndtere mulige forureningssituationer ved råstofindvindingen, ikke tillade tilførsel af jord udefra eller spredning af afrømmet muld, særlig tæt 	<p>Der er søgt om tilladelse til gravning under grundvandsspejlet hos Kolding Kommune. Tilladelsen er givet den 5. april 2024.</p> <p>Regionen stiller vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres</p>

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
	<p>ved grave søen samt evt. udføre øget tilsyn og kontrol med råstofindvindingen.</p> <p><u>Natur:</u> Ros for, at der er foretaget ordentlige undersøgelser og vurderinger af beskyttet natur, bilag IV-arter mm.</p> <p>Dejligt at der efterbehandles til næringsfattig natur. Det havde været rart, hvis der blev plads et par paddevandhuller i efterbehandlingsplanen.</p> <p>Det er lidt svært at se på figurerne i rapporten, hvor stor afstanden er ml. natur og graveområde. Det ser ud til at graveområdet går helt tæt på overdrev 1 og 2. Husk at der skal holdes mindst 10 m afstand til beskyttet natur. Vi anbefaler at bufferzonen omkring beskyttet natur markeres med jordspyd eller lignende, så personen i gravemaskinen ikke er i tvivl.</p> <p><u>Plan:</u> Plan bemærker at rapporten indeholder enkelte faktuelle fejl, og at vurderingen af landskabspåvirkningen fortsat har nogle mangler.</p>	<p>jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.</p> <p>Der efterbehandles til næringsfattig natur og der stilles vilkår om, at der ikke må tilføres muld til projektarealet i forbindelse med efterbehandlingsplanen.</p> <p>Der stilles vilkår om etablering af paddeskab jf. vilkår 54k.</p> <p>Der stilles vilkår til graveafstande til natur jf. vilkår 32.</p> <p>Der er krav om at indvindingsarealet skal afsættes i marken inden gravningen starter.</p> <p>Der er udarbejdet et notat som uddyber beskrivelsen af landskabspåvirkningen (se bilag 6).</p>

6.2 Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingen – miljøkonsekvensrapport (VVM)

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 1, hvilket indebærer at regionen skal foretage en miljøvurdering af projektet efter kapitel 10 i miljøvurderingsloven.

Regionen vurderer, at tilladelsen med de beskrevne projektilpasninger, afværgeforanstaltninger og stillede vilkår vil minimere de miljømæssige konsekvenser til et niveau, der ikke medfører væsentlige (på)virksomheder på omgivelserne.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Kolding Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Kolding Kommune	Berørt myndighed		Irfti@kolding.dk, industri@kolding.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed		e-mail: planer@msj.dk
Energinet			e-mail: 3.parter@energinet.dk
Naturstyrelsen			nst@nst.dk
Haderslev Stift			kmhad@km.dk
Anita Nielsen	Ejer af matr.nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov	Iodsejer	Nyhavevej 5, 6064 Jordrup
PST-gruppen ApS	Ansøger/indvinder		ln@pstgruppen.dk
EWII A/S	Vandforsyning/nabo	Esbjergvej 319, matr. nr. 14o Lejrskov by, Lejrskov	Mail: trefor@trefor.dk , niso@trefor.dk
	Nabo	Koldingvej 70, matr. nr. 9l Lejrskov By, Lejrskov	
	Nabo	Koldingvej 72, matr. nr. 9m Lejrskov By, Lejrskov	
	Nabo	Koldingvej 74, matr. nr. 10b Lejrskov By, Lejrskov	
	Nabo	Koldingvej 76, matr. nr. 13ac Lejrskov By, Lejrskov.	
	Nabo	Koldingvej 78, matr. nr. 13d, 10c Lejrskov By, Lejrskov.	
	Nabo	Rolles Møllevvej 58, matr. nr. 13r Lejrskov By, Lejrskov.	

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 11-07-2024 til 22-08-2024 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Ansøger	Ansøger har bemærkninger vilkår 48 vedr. nedrivning af bygning samt til anlæg af den efterbehandlede gravesø.	I vilkår 48d er tilføjet at når det er konstateret om der er flagermus i bygningen, skal nedriv-

		ningen ske skånsomt og over nogle dage, således at flagermusene kan søge væk fra bygningen. Vilkår 50- principskitsen viser et anlæg på 1:4 efter sikkerhedszonen med 2 meters dybde er nået, som skal bibeholdes på den nordlige bred af gravesøen. Langs den vest-, syd- og østlige bred kan anlægget være 1:2 efter sikkerhedszonen i den efterbehandlede sø.
Kolding Kommune vedr. efterbehandling (§ 10a)	Ingen bemærkninger	
TREFOR Vand A/S	TREFOR efterlyser at lokal viden om geologiske forhold medtages i vurderingen når regionen skal stille vilkår i tilladelse. TREFOR er af den opfattelse at der vil blive benyttet genbrugsprodukter som knust asfalt mm til anlægning af ramper.	Regionen vurderer, at der er tilstrækkelig viden om de geologiske forhold til, at stille dækkende vilkår til beskyttelse af grundvandsressourcen. Vi henviser i øvrigt desuden til afsnittet om vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning. Der er forbud mod at tilføre jord til grusgrave og det kræver en særlig dispensation efter jordforureningslovens § 52 til tilførsel af jord til grusgrave. Der er ikke søgt §52 dispensation og der tilføres ikke jord i projektet. Det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten at ramperne omkring højspændingsmasterne etableret i overensstemmelse med Energinets krav til afstand og skråningsanlæg om med materialer indvundet i råstofgraven.
Energinet- Eltransmission	Der anmodes om at der tilføjes at der skal søges dispensation hos Energinet- Eltransmission hvis der skal ske terrænregulering, råstofindvinding mm. inden for servitutablealerne.	Oplysningen om at der skal søges dispensation hvis der skal indvindes råstoffer inden for servitutablealerne er videregivet til ansøger.
Haderslev Stift	Stiftsøvrigheden har vurderet, at projektet ikke berører Lejrskov Kirkes landskabelige eller kirkelige interesser, hvorfor Stiftsøvrigheden på det foreliggende grundlag i ingen bemærkninger har til projektet.	
Museum Sønderjylland	Har ingen yderligere bemærkninger	

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstof tilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 226 Svanemosen, beliggende ca. 7,5 km sydøst fra projektområdet. Området består af habitatområde H250 og Fuglebeskyttelsesområde F120. Natura 2000-området blev i 2019 udvidet med Fovslet Skov, og en del af habitatområdet blev tillige udpeget fuglebeskyttelsesområde. Natura 2000-området har et samlet areal på 414 ha. Habitatområdet er udpeget for at beskytte højmoser i Svanemosen og skovnaturtyper i Fovslet Skov. Svanemose indeholder forskellige typer højmoser; højmose, nedbrudt højmose og hængesæk. Mosen er en af de få tilbageværende højmoser i Østjylland. Centralt i området findes mindre områder med aktiv højmose, hvor naturtypens karakteristiske tuehøjstruktur er intakt. Mod vest findes flere større brunvandede søer opstået ved tørvegravning. En lang række mindre områder med overfladisk tørvegravning/-skrælning er nu udviklet til hængesæk med hvid næbfrø. Fovslet Skov indeholder overvejende bøg på muld, i mindre grad ege blandskov relativt jævnt fordelt i skoven og elle- og askeskov på mindre, lavereliggende områder (Miljøstyrelsen, 2023).

Det samlede udpegningsgrundlag for området kan ses i Tabel 1. herunder, jf. Natura 2000 plan 2022-2027 (Miljøstyrelsen, 2023)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 250		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Stor Kærguldsmed er ikke tilstede i habitatområde 250. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 120	
Fugle:	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Tabel 1: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 226 tabel fra Natura 2000-plan 2022-27 (Miljøstyrelsen, 2023).

I følge revideret basisanalyse 2022-2027 (Miljøstyrelsen, 2021) er de væsentligste trusler mod områdets terrestriske naturtyper; tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi, direkte påvirkning fra landbrugsdrift samt forekomst af invasive arter.

De væsentligste trusler mod områdets vurderede skovnaturtyper er især forekomsten af stående dødt ved, der er faldende både i skovbevokset tørvemose og stilk-egekrat. For skovbevokset tørvemose er der fald i yderligere tre parametre: huller og råd, store træer samt liggende dødt ved. Basisanalysen indeholder ikke vurdering af de øvrige skovnaturtyper (Miljøstyrelsen, 2021).

Alle søerne i området er beregnet til god-høj naturtilstand, og der vurderes ikke umiddelbart at være trusler imod en fastholdelse af naturtilstanden (Miljøstyrelsen, 2021).

Råstofindvindingen under grundvandsspejl foregår i tilknytning til en gravesø, der etableres i projektområdet uden forbindelse til vandløb, og der vil ikke være udledning af vand til vandløb fra graveaktiviteterne. Der vil således ikke være hydrologisk forbindelse via vandløb og søer mellem råstofgraven og Natura 2000-området. Råstofindvindingen i projektområdet vil dermed ikke påvirke hverken nedstrøms- eller opstrøms liggende Natura 2000-områder.

Det vurderes at, at det ansøgte projekt med indvinding under grundvandsspejlet, ikke vil medføre væsentlige grundvandsændringer i projektområdet eller omgivelserne til projektområdet. Med en afstand på mere

end 7 km til nærmeste Natura 2000-område vil indvinding under grundvandsspejlet ikke give anledning til ændringer i de hydrologiske forhold i Natura 2000-områder.

I følge revideret basisanalyse 2022-2027 (Miljøstyrelsen, 2021) vurderes rødrygget tornskade ikke at have væsentlige trusler for artens fortsatte forekomst i fuglebeskyttelsesområdet, da området er sammenhængende med spredte buske og træer samt lav vegetation, som udgør et af artens foretrukne ynglehabitater. Da råstofindvindingen ikke påvirker naturtyperne i Natura 2000 området vurderes projektet heller ikke at påvirke rødrygget tornfalks yngle- eller fourageringsområde.

Det vurderes samlet, at det ansøgte projekt på grund af afstanden og projektets karakter ikke vil kunne påvirke Natura 2000-områdets integritet eller naturtyper eller arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag hverken i anlægsfasen, under råstofindvindingen eller efter endt indvinding og efterbehandling.

Grundet udpegningsgrundlagets karakter, råstofindvindingens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området.

Regionen vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Jf. Miljøkonsekvensrapporten vurderes der inden for projektområdet, at være potentielt egnede levesteder for birkemus, markfirben, spidssnudet frø og stor vandsalamander, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Birkemus: De eksisterende data viser, at der er forekomst af birkemus i den store ådal syd for projektområdet. Det er registreret adskillige individer syd for projektområdet på den modsatte side af åen og jernbanen ca. 400 m syd for projektarealet. Der er desuden yderligere fund af arten et par kilometer mod både øst og vest i samme ådal. Det indikerer, at arten har en større sammenhængende bestand i den store ådal syd for projektområdet. Formentlig er der velegnede yngle- og rasteområder for birkemus i hele ådalen langs Åkær Å og Kolding Å fra Lunderskov i vest til langt ind i Kolding by mod øst. Det kan ikke udelukkes, at birkemus også kan forekomme i de to mindre ådale, der ligger øst og vest for projektområdet, da begge ådale rummer mere eller mindre velegnede levesteder. Der er store og meget velegnede yngle- og rasteområder for birkemus, rundt om projektområdet. Området umiddelbart øst for projektområdet er et skovrejsningsområde med meget ung skov. Det må forventes, at egnetheden som yngle- og rasteområde for birkemus gradvist forringes på den del af arealet, da tilgroning af levesteder kan udgøre en trussel mod arten.

Birkemus findes på en del forskellige typer af lokaliteter, der alle har det til fælles, at de rummer både fugtige eng- eller mosearealer eller ligger langs med vandløb, hvor det fugtige element kan opnås i vandløbets randzoner (Møller, 2012) (Kjær, et al., 2023). Derudover skal områderne rumme tørre arealer, hvor birkemusene kan grave deres reder, både til yngel og overvintring. Det er vigtigt, at disse arealer ikke bliver våde om vinteren, da reden skal forblive tør, for at birkemusene kan overvintring med succes. Rederne graves ofte i skrånende terræn så som skrænter, diger el.lign.

Projektområdet rummer tørre arealer i form af intensivt dyrkede marker i omdrift, der som suboptimale habitater, kan virke som barriere for birkemus og være en begrænsning for artens spredning. Ingen af de tørre arealer i projektområdet er særligt skrånende, og der er ingen forekomst af tilstødende våde arealer, som er vigtige for birkemusene, inden for projektområdet.

På den baggrund vurderes det, at selve projektområdet ikke rummer egnede levesteder for birkemus, samt at der uden for projektområdet er store sammenhængende arealer, der er meget velegnede for arten. Vurderingen er, at birkemus ikke eller kun meget sjældent forekommer inden for projektområdet. Det derfor vurderingen, at projektets anlægsfase kan gennemføres uden drab på enkeltindivider og uden at skade yngle- og rasteområder eller områdets økologiske funktionalitet for birkemus.

Markfirben: Markfirben er knyttet til veldrænede, solvendte skråninger med sparsom bevoksning. Selve projektområdet er besigtiget, og det vurderes ikke at rumme egnede levesteder for markfirben, da området udgøres af landbrugsjord med enkelte levende hegn. Derfor er der lagt særligt vægt på eftersøgning af arten på det store overdrev syd for projektområdet, som flere steder er meget velegnet som levested for markfirben. Overdrevet rummer flere partier med velegnede levesteder, men på trods af tre eftersøgninger af tre timers varighed er det ikke lykkedes at finde markfirben på arealet. Den nærmeste kendte lokalitet for markfirben er ca. 15 km mod nordvest.

Der er ingen forekomst af markfirben i eller i nærheden af projektområdet og derfor vil der ikke ske drab på enkeltindivider eller skade på yngle- og rasteområder eller den økologiske funktionalitet for markfirben i forbindelse med projektet.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø forekommer i ådalen vest for projektområdet, men der er ingen forekomster af arten eller egnede yngle- og rasteområder inden for projektområdet. Spidssnudet frø foretrækker steder med udbredt naturlig vegetation såsom enge, moser og skove. Generelt kan alle våde lysåbne naturtyper være fødesøgningsområder. Spidssnudet frø kan potentielt vandre mere end 1 km fra ynglevandhullet til de voksne frøers sommerrastesteder, men langt de fleste dyr bliver indenfor 200 m eller mindre. I den store ådal syd for og i den mindre ådal vest for projektområdet, er der en god udbredelse af enge, moser og skove i tæt tilknytning til ynglevandhullerne. Samtidig sørger de sammenhængende ådale for, at der er god forbindelse mellem delbestandene og at dyrene kan opholde sig i velegnede naturtyper gennem hele deres livscyklus. Det er dog kendt, at spidssnudet frø kan finde på at vandre over dyrkede marker for at komme fra ynglevandhullet til sommerrastesteder. Dette formodes dog ikke at ske, når frøerne har mulighed for at vandre gennem velegnede naturtyper hele vejen. I det konkrete tilfælde vil det kræve, at individer af spidssnudet frø vandrer mod øst, hvor de skal forcere den støjvold, der etableres omkring hele råstofgraven og derefter bevæge sig ud i et terræn, der er langt mindre velegnet for dem, end det terræn de kommer fra. Det scenarie vurderes at være usandsynligt.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at råstofindvindingen kan gennemføres uden drab på enkeltindivider og uden skade på yngle-rasteområder eller områdets økologiske funktionalitet for spidssnudet frø.

Stor vandsalamander: Stor vandsalamander forekommer i den store ådal syd for projektområdet. Der er ingen forekomst af arten inden for projektområdet, der hverken rummer vandhuller eller velegnede

rasteområder. Der findes tidligere fund af stor vandsalamander i ådalen syd for projektområdet (fra 2020), og det er meget sandsynligt, at arten stadig forekommer der. Det kan ikke udelukkes, at arten også kan forekomme i ådalen vest for projektområdet, selvom den aldrig er registreret der. Arten trives bedst i områder, hvor der er velegnede rasteområder, i form af naturarealer, lige omkring ynglevandhullerne. Der er altså ingen tvivl om, at vandsalamander forekommer i nærområdet og formentlig har sine nærmeste ynglende bestand i ådalene vest og syd for projektområdet. Inden for ca. 500-700 meter fra projektgrænsen vurderes ådalene mod vest, syd og øst at være velegnede rasteområder for både vandsalamander og spids-snudet frø, mens yngleområderne formentlig kun findes i ådalene vest for og syd for projektområdet. Længere øst for projektområdet, mere end 1000 meter væk, er der dog potentielt egnede ynglevandhuller, hvor der også er et fund af en voksen stor vandsalamander (fra 2021). Ud over de kendte forekomster blev der eftersøgt padder i et enkelt vandhul nord for projektområdet. Vandhullet er et regnvandsbassin til motorvejen. Ved besigtigelsen var det stort set udtørret og helt tilgroet med bredbladet dunhammer. Vandhullet har stejle brinker, er omgivet af dyrket mark og med motorvejen mod nord og Koldingvej mod syd. Vandhullet ligger altså ret isoleret, med store barrierer på to sider og uden rasteområder omkring. Det er formentlig uegnet som yngleområde for spidssnudet frø og stor vandsalamander. Der er altså ingen tvivl om, at begge arter forekommer i nærområdet og formentlig har sine nærmeste ynglende bestande i ådalene vest og syd for projektområdet.

Der er registreret stor vandsalamander i ådalene vest, syd og øst for projektområdet. Der er store sammenhængende yngle- og rasteområder for arten vest, syd og øst for projektområdet, men ingen egnede habitater inden for projektområdet.

På den baggrund vurderes det at råstofvindningen kan gennemføres uden drab på enkeltindivider og uden skade på yngle-rasteområder eller områdets økologiske funktionalitet for stor vandsalamander.

Flagermusarter: I forbindelse med projektet er der foretaget bilag IV besigtigelse for flagermusarter i forbindelse med den kommende nedrivning af ejendommen Koldingvej 78. Der er desuden udført feltundersøgelser og eftersøgningen af flagermus i området, som er gennemført efter retningslinjerne i Forvaltningsplan for flagermus. Ved undersøgelserne er der påvist 8 flagermusarter opført på bilag IV (se bilag 5, afsnit 10 i MKR). Idet der skal fjernes læhegn og nedrives bygninger på en ejendom, Koldingvej 78, i forbindelse med det ansøgte projekt, er det vurderet, om træerne i læhegnene og omkring ejendommen, samt selve bygningerne, rummer yngle- eller rasteområder for flagermus. Det er ligeledes vurderet på, om læhegnene fungerer som ledelinjer for arter af flagermusarterne.

Ejendommen Koldingvej 78: Gennem de to undersøgelsesperioder er der registreret i alt 8 arter af flagermus i projektområdet. Det drejer sig om sydflagermus, vandflagermus, brunflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus og skimmelflagermus. Pipistrelflagermus yngler med stor sandsynlighed på ejendommen i den sydøstlige del af projektområdet (Koldingvej 78). Det kan ikke udelukkes, at der også findes ynglende langøret flagermus samme sted. Data tyder også på, at pipistrelflagermus sandsynligvis også yngler på flere af de ejendomme, der ligger umiddelbart nord for projektområdet og som ikke bliver påvirket af projektet.

I efterårsperioden er der en større forekomst af dværgflagermus ved ejendommen på Koldingvej 78, som tyder på, at dværgflagermus bruger ejendommen som rasteområde uden for yngletiden. Det samme gælder pipistrelflagermus og muligvis også langøret flagermus. Der er ikke noget i data eller observationer ved besigtigelserne, der indikerer, at flagermusene skulle yngle eller raste i træerne i haven. Det foregår med al sandsynlighed i ejendommens bygninger.

Læhegn: Data fra flagermusundersøgelsen indikerer, at læhegnene fungerer som ledelinjer for pipistrelflagermus i sommerperioden, mens det ikke i samme grad er tilfældet i efterårsperioden. Dog ser det ud til, at pipistrelflagermus flyver ud og hjem langs den nordlige del af det østlige læhegn i efterårsperioden. Data indikerer også, at læhegnene har betydning for langøret flagermus i efterårsperioden. Det er også muligt, at langøret flagermus benytter læhegnene i sommerperioden, men blot ikke er registreret, da denne art er vanskelig at registrere med automatiske lyttebokse. Da fjernelse af læhegn og dermed tabet af ledelinjefunktionen ikke medfører, at afstanden til fourageringsområdet overstiger de 1-1,5 km, vil den øgede afstand ikke have nogen betydning for områdets økologiske funktionalitet.

Brunflagermus forekommer spredt og ret fåtalligt i projektområdet i sommerperioden. I det sydvestlige hjørne af projektområdet, hvor der gennemsnitlig er 20 registreringer pr. nat. Det er nok til at indikere, at arten sandsynligvis yngler i den lille skov umiddelbart syd for projektområdet eller i skoven vest for, men det er stadig så få registreringer, at projektområdet ikke vurderes at have nogen væsentlig betydning for brunflagermus. Samtidig er brunflagermus en art, der både under transportflugt og i forbindelse med fouragering opholder sig ude i det åbne luftrum og som ikke er knyttet til landskabelige strukturer så som læhegn.

Forekomsterne af vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus og skimmelflagermus er så små og sporadiske, at de må karakteriseres som tilfældige i begge undersøgelsesperioder. Det er derfor vurderingen, at projektet heller ikke vil have nogen påvirkning på den økologiske funktionalitet for sydflagermus, vandflagermus, troldflagermus og skimmelflagermus.

I anlægsfasen sker der en stor ændring af landskabet med fjernelse af læhegn og nedrivningen af ejendommen på Koldingvej 78. Nedrivningen af ejendommen er dog først planlagt at ske i forbindelse med den sidste graveetape. Ejendommen på Koldingvej 78 fungerer sandsynligvis som yngleområde for en koloni af pipistrelflagermus og muligvis langøret flagermus. Ejendommen fungerer desuden med al sandsynlighed også som rasteområde for pipistrelflagermus og dværgflagermus i efterårsperioden. Nedrivning af ejendommen har altså potentiale til at skade områdets økologiske funktionalitet for flagermusarterne, men med de beskrevne afværgeforanstaltninger, som følger anbefalingerne i Forvaltningsplan for flagermus (Møller, Baagøe, & Degn, 2013) og Flagermus i Huset (Baagøe, 1998) om, at nedrivning kun må finde sted på de tider af året, hvor flagermusene ikke er strengt afhængige af bygningerne til yngel eller rast, vurderes det at med de beskrevne afværgeforanstaltninger kan projektet udføres uden at lave skade på den økologiske funktionalitet for flagermusarterne i området og uden drab på enkeltindivider.

Afværgeforanstaltninger betyder, at nedrivningen af bygningen skal udføres i en kortere periode i starten af maj, hvor alle dyr er vågnet fra vinterdvalen og inden yngletiden starter. Efter yngletiden og inden de første flagermus går i vinterdvale, er der en periode fra slutningen af august til slutningen af september, hvor flagermusene ikke er afhængige af yngle- og rasteområdet, at umiddelbart inden nedrivningen skal bygningen

besigtiges af en flagermusekspert, så det kan konstateres, om der er flagermus i bygningerne, og hvor de i givet fald måtte befinde sig. Når det er konstateret, om der er flagermus i huset, bør nedrivningen ske skånsomt og over nogle dage. Første skridt er at fjerne en del af taget uden direkte at fjerne det sted, hvor flagermusene opholder sig. De ændrede fysiske forhold vil forhåbentlig få flagermusene til at søge væk fra huset, hvorefter det kan rives helt ned. Nedrivningen skal foregå i samarbejde med vildtkonsulent fra Naturstyrelsens lokal enhed. Samtidig skal det sikres, at ejendommen først rives ned, når gravearbejdet når til graveetape 3.

Det vurderes, at med de beskrevne afværgeforanstaltninger kan projektet gennemføres uden at lave skade på den økologiske funktionalitet for flagermusarterne i området og uden drab på enkeltindivider, derfor er afværgeforanstaltningerne vilkårssat.

Læhegnene fungerer sandsynligvis som vigtige ledelinjer for pipistrelflagermus og muligvis også langøret flagermus i sommerperioden. Det skal sikres, at læhegnene bevares så længe som muligt. Det vil sige, at det østlige læhegn først fjernes ved start på graveetape 2 og det vestlige læhegn, når gravearbejdet når så langt mod vest, at fældningen ikke kan udskydes længere. Der vil være nogle år, hvor ledelinjefunktionen fra læhegnene er manglende, og flagermusene må flyve en anden vej, inden området er efterbehandlet og der opstår et nyt fourageringsområde meget tættere på yngle- og rasteområdet på de tre ejendomme. Da tabet af ledelinjefunktionen ikke medfører, at afstanden til fourageringsområdet overstiger de 1-1,5 km, vil den øgede afstand ikke have nogen betydning for områdets økologiske funktionalitet. Samlet set vurderes det, at bevaring af læhegnene så længe som muligt vil kunne opretholde den økologiske funktionalitet på samme niveau som hidtil.

Flagermus ses relativt ofte fouragere over aktive råstofgrave, især når der er vand i bunden. Arbejdet i råstofgraven foregår i dagtimerne, mens flagermusene er aktive i nattetimerne, så arbejdet i råstofgraven kommer ikke til at forstyrre flagermusenes fouragering. Selve råstofindvindingen i driftsfasen medfører ingen påvirkninger af hverken yngle- eller rasteområder. Det er derfor vurderingen, at projektets driftsfase kan gennemføres uden drab på enkeltindivider og uden skade på yngle- og rasteområder eller områdets økologiske funktionalitet for flagermus.

Samlet set vurderes det, at projektets anlægs- og driftsfase med afværgeforanstaltninger for flagermus kan gennemføres uden drab på enkeltindivider og uden at der sker skade på den økologiske funktionalitet for områdets bilag IV-arter. Da råstofgraven efterbehandles til natur, vurderes samlet at projektet efter endt drift vil have en positiv påvirkning på den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter, bortset fra stor vandsalamander, hvor påvirkningen vil være neutral.

Samlet vurdering af forholdet til bekendtgørelsen:

Regionen er enig i vurderingerne fra Miljøkonsekvensrapporten, som angivet ovenfor og det er på baggrund heraf regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter regionens

vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngre- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Lejrskov Syd. Der er i Råstofplan 2020 hvor området blev udlagt, ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Det ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med råstofplanens retningslinjer og forudsætninger for området.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Der er ingen kommuneplanrammer eller lokalplaner inden for projektområdet. Nærmeste lokalplan eller kommuneplanramme er beliggende mere end 1,5 km fra projektområdet og omhandler byudvikling og byplanvedtægter.

Randen af projektområdet omfatter stedvis områder med udpegninger af potentielt økologisk forbindelse jf. Kommuneplan 2021-2033 (Kolding Kommune, 2021). Projektområdet er beliggende i et værdifuldt landbrugsområde og tunneldalen syd for projektområdet er udpeget som et geologisk bevaringsværdigt område. Projektområdet overlapper ikke med kommuneplanens udpegninger af naturbeskyttelsesområder.

Regionen vurderer, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige myndigheders afgørelser og forudsætninger

Energinet Eltransmission har jf. *Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg*, BEK nr. 1112 af den 18/08/2016, meddelt, at følgende gælder på projektområdet:

Der skal derfor indhentes en arbejdsinstruktion, når der arbejdes i en højde over 3 m fra eksisterende terræn inden for en afstand på 15 m fra yderste fase. Det betyder, at den enkelte entreprenør, som arbejder i nærheden af Eltransmissions højspændingsanlæg dels skal søge arbejdsinstruktion hos Eltransmission på mail; arbejde-naer-el@energinet.dk og dels returnere arbejdsinstruktionen i underskrevet stand inden arbejdet påbegyndes. BEK nr. 1112 af den 18/08/2016 gælder ikke for kørsel med eller anvendelse af landbrugsmaskiner under luftledninger uden for offentlig vej. Undtagelsen gælder dog kun såfremt maskinens højde over jord ikke er større end 4,5 m, herunder bevægelige dele.

Af sikkerhedsmæssige hensyn stilles der vilkår om, at der skal indhentes en arbejdsinstruktion, hvis der arbejdes i en højde over 3 m fra eksisterende terræn inden for en afstand på 15 m fra yderste fase.

Der er desuden stillet vilkår om graveafstande til højspændingsmasterne af hensyn til stabilitet.

Regionen har indarbejdet disse krav i vilkårene 38 til 40 vedr. afstandskrav til højspændingsanlægget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger inden for Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og inden for indvindingsopland til Trudsbro vandværk. Projektarealet ligger uden for følsomme indvindingsområder (NFI), indsatsområder og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet under indvindingen og efter at indvindingen er afsluttet og arealet efterbehandlet.

Det drejer sig om vilkårene 35-36, som er stillet for at sikre, at grundvandssænkningen er lille og lokal omkring gravesøen og således at der ikke sker en påvirkning af grundvandsstanden, grundvandskvaliteten og eller nærliggende vandindvinding.

Desuden har regionen stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Vilkår 57 om pesticider og gødsning er stillet jf. retningslinjerne i råstofplanen og tinglyses på ejendommen, og regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal grænser op til følgende beskyttede naturområder: overdrev og §3 beskyttet mose.

Vilkårene 31 sikrer beskyttelsen af overdrev og mose ved at der holdes en graveafstand som sikrer, at der ikke sker en påvirkning af de beskyttede naturområder.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Landskab:

Kolding Ådal har et bugtet forløb og er alle steder præget af høje dalsider og en flad dalbund, der er smal mod vest og bred mod øst. Dalsiderne er alle steder præget af erosionskløfter, der giver dalsiderne et kupe-ret terræn. Særlig markant opleves terrænet i den vestlige del af dalen mellem Rolles Mølle og Frisendal, hvor dalen er smal og dalsiderne høje og bugtede.

Landskabet i og nord for projektområdet er kendetegnet ved at være et dyrkningslandskab med levende hegn og mindre skovarealer, der inddeler landskabet i middelstore landskabsrum med dyrkningsarealer. Terrænet i selve projektområdet er jævnt bølgende og adskiller sig tydeligt fra landskabskarakteren mod syd, hvor terrænet skråner stejlt ned mod ådalen og fremstår som et landskab præget af erosionskløfter og med bevoksning, der tilsammen giver et indtryk af et småskala landskab, hvor skovområder og levende hegn er med til at opdele landskabet. Mod vest fremstår landskabet mere kuperet og lukket med skovarealer og spredt bevoksning.

I selve projektområdet fremstår landskabskarakteren åbent med få gennemgående hegn. Projektområdet ligger i et jævnt bølgende terræn i kote 38 til 50, der er stigende mod syd og hvor hovedparten af arealet i dag består af dyrkede marker, der er opdelt af gennemgående levende hegn. I området er der spredtliggende gårde, heraf en enkelt gård i selve projektområdet. En mindre del af projektområdet mod vest er udpeget som bevaringsværdigt landskab, mens en mindre del af det sydøstlige hjørne er udpeget som specifikt geologisk bevaringsværdigt landskab. Hele projektområdet er i den gældende kommuneplan udpeget som større sammenhængende landskab. Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger inden for eller i umiddelbar nærhed af projektområdet. Selve projektarealet er også præget af tekniske anlæg da der gennem projektarealet løber et højspændingstracé.

Projektet medfører en landskabsændring fra landbrugsjord til natur, når indvindingen er afsluttet og efterbehandlingen er fuldført. Ændringen bevirker at projektet/efterbehandlingen efterlader området med sø, lidt bakket natur og en stejl skrænt mod syd hvor jordprofilen kan ses. Det er en ændring fra den fladere jordbrugsdrift der ses i dag. Regionen vurderer, at området vil indgå i sammenhæng med landskabet omkring ådalen, når flora og fauna er indvandret på det efterbehandlede areal.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Der er gennemført en beregning af støjudbredelsen fra råstofgraven i driftsfasen for hver af de tre graveetaper. Støjundersøgelsen tager udgangspunkt i worst-case støjudbredelse for hver etape, dvs. at maskinerne opererer i terræn. Støjundersøgelsen viser, at der vil være behov for afværgeforanstaltninger i form af støjvolde for at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjbelastning fra den ansøgte råstofgrav overholdes ved alle omkringliggende boliger. Ved etablering af støjvolde vil der ikke forekomme overskridelser af de vejledende grænseværdier i driftsfasen, hverken i dag- eller natperioden eller i forbindelse med spidsværdi (maksimalværdi) for hverdage ved læsning og udlevering i natperioden (kl. 06-07). Driftsfasen er af lang varighed og varer hele projektperioden på 10 år, men støjpåvirkningen er af begrænset lokalt omfang og er fuldt reversibel.

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår. Der stilles vilkår om etablering af støjvolde samt til maksimal lastvognskørsel, som sikrer at de vejledende støjgrænser overholdes.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes med de fastsatte vilkår om aktiviteter og støjdæmpning bortset fra i kortere perioder igennem anlægsfasen, hvorfor der særskilt er stillet vilkår om dette. Det vurderes, at der ikke er behov for at begrænse tidsrum eller sætte højere grænseværdier for driftsfasen.

Der vil muligvis være en kortvarig overskridelse af de vejledende støjgrænser for de nærmeste naboer i forbindelse med råstofgravens anlægsfase (anlæg af adgangsvej, støjvolde og afrømning af overjord). Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig, da den vil være af lokal og kortvarig karakter. Der stilles vilkår til maksimalt støjniveau i anlægsfasen (vilkår 10d).

De udførte støjberegninger viser at der er behov for støjvolde omkring naboejendommene. Støjberegningerne viser også, at der i natperioden mellem kl. 06.00 til 07.00 på hverdage i graveetape 1 og 3 er mulighed for op til 5 lastbiler.

I natperioden mellem kl. 06.00 til 07.00 på hverdage i graveetape 2 er der mulighed for op til 4 lastbiler.

I perioden kl. 07 – 14 på lørdage er der mulighed for op til 70 lastbiler for alle etaper.

På hverdage i perioden kl. 07-18 er der mulighed for op til 110 lastbiler. Der stilles vilkår om antal lastbiler i de forskellige graveetaper i forhold til støjberegningen (vilkår 14-16).

Regionen vurderer samlet, at der er stillet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Koldingvej. Det er Kolding Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

Øvrige forhold:

Vilkår 30 stilles af stabilitetshensyn til bygninger. Vilkår 38 og 39 stilles af hensyn til sikkerhed og stabilitet ved gravning nær højspændingsmasterne.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer inden for det ansøgte graveområde. Det nærmeste beskyttede fortidsminde er ca. 450 meter nordvest for projektarealet.

Museum Sønderjylland vurderer at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Regionen vurderer, at råstof tilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

I forhold til Vandområdeplanerne 2021-2027, er projektområdet beliggende inden for to terrænnære og to regionale grundvandsforekomster. Tabellen herunder (fra Miljøkonsekvensrapporten) viser en oversigt over disse med angivelse af tilstand og miljømål.

Grundvandsforekomst	EU Vandområde ID	DK modellag	Tilstand	
			[kvantitativ, kemisk]	[kvantitativ, kemisk]
Terrænnær	DK111_dkmj_26_ks	ks1-ks2	God,	God,
			Ringe	God
Terrænnær	DK111_dkmj_989_ks	ks3	God,	God,
			Ringe	God
Regional	DK111_dkmj_1089_ks	ks4	God,	God,
			Ringe	God
Regional	DK110_dkmj_960_ks	ks5	God,	God,
			Ringe	God

Den ringe kemiske tilstand i den øverste terrænnære forekomst skyldes nitrat, mens den i den nedre terrænnære forekomst skyldes pesticider og påvirkning af drikkevand med pesticider. I begge de regionale forekomster er årsagen til den ringe kemiske tilstand påvirkning af drikkevand med pesticider. Indvindingen af råstoffer under grundvandsspejl antages primært at ske fra grundvandsforekomst DK111_dkmj_26_ks, som omfatter de øverste grundvandsførende lag.

Nærmeste vandløb er den §3 beskyttede Maglehøj Bæk, beliggende ca. 45 meter vest for projektarealet og er et tilløb til Åkær Å, løber ud i Kolding Å og ender i Kolding Fjord. Maglehøj Bæk er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 og er målsat i Vandområdeplanerne 2021-2027. For Maglehøj Bæk er der kun vurderet tilstand for smådyr (god økologisk tilstand) og fisk (høj økologisk tilstand). Tilstanden for de øvrige parametre er således ukendt.

Nærmeste målsatte søer er Spidshøj Sø, som er en efterbehandlet gravesø. Spidshøj Sø ligger mere end 1,5 km sydvest for projektarealet samt Stallerup Sø ca. 3,8 km nordøst for projektarealet. Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke de målsatte søer, da der ikke sker udledning af vand fra projektområdet og på grund af afstanden til de målsatte søer.

Nærmeste kystvand er Kolding Fjord mere end 8 km øst for projektarealet og da der ikke sker udledning af vand fra projektarealet og på grund af afstanden vurderes indvindingen ikke at påvirke Kolding Fjord.

Det fremgår af miljørapport for graveområde Lejrskov Syd (Region Syddanmark, 2020), at der indvindes ca. 25.000 m³ vand årligt fra et kildevæld (kildevæld 1) til et dambrug ca. 190 meter vest for projektområdet. Dambruget er ikke længere i drift, men indvindingstilladelsen foreligger fortsat og anvendes til fyldning af fiskebiler med vand til dambrugsfisk. Kildevældet i ådalen ligger i en afstand af mere end 200 meter fra den maksimale udbredelse af gravesøen. Der findes desuden et kildevæld (kildevæld 2) i en brønd syd herfor som anvendes som drikkevand, samt kildevæld (Kildevæld 3), som udspringer i skrænten nord for Maglebæk som løber i åen og videre i ned i ådalen.

Kildevæld 1 vurderes at blive født af udstrømmende grundvand fra nordlig retning. Dette skyldes, at ådalens bund ved kildevældet ligger i niveau med grundvandsspejlet. Der holdes en stor graveafstand til kildevældet, og da projektarealet samtidig ligger sideværts og i den vestlige del til dels nedstrøms kildevældet i forhold til grundvandets strømningsretning, vurderes der ikke at være risiko for, at der sker påvirkning af kildevældet eller vandtilførslen til kildevældet.

Kildevæld 2 vurderes at være født af vandtryk fra bakkerne syd og øst for kildevældet og muligvis også med et bidrag fra nord fra det øvre terrænnære magasin. Det skyldes at trykniveauet i det dybereliggende grundvandsmagasin vurderes at være i niveau med Åkær Å længere mod syd, og dermed noget dybere beliggende end niveauet ved kildevældet. Kildevæld 2 vurderes således ikke at blive påvirket af gravning under grundvandsspejlet.

Kildevældene i skrænten (Kildevæld 3) udspringer midt i skrænten ca. 175 m eller mere syd for gravesøens maksimale udbredelse. Grundvandsspejlet i projektområdet og gravesøen er vurderet, at ligge omkring kote 35 m DVR90 med en sydlig strømningsretning. Fra gravesøen til kildevældene er der en gradient i størrelsesordenen 20 promille. Kildevældene i skrænten vurderes, at blive født af det terrænnære grundvandsmagasin, som også kommer til at udgøre gravesøen. Trykniveauet i det dybereliggende grundvandsmagasin vurderes at være i niveau med Åkær Å længere mod syd, og dermed noget dybere beliggende end niveauet ved kildevældene, som derfor vurderes udelukkende at fødes af det øvre terrænnære grundvandsmagasin.

Råstofindvindingen under grundvandsspejl i området foretages med gravemaskine og antager op til 100.000 m³/år. Der indvindes ikke vand i forbindelse med projektet, men alene råstoffer. Der vil dog være bundet en lille og i forhold til grundvandsmagasinet ubetydelig mængde vand til materialerne.

Projektet vurderes at kunne medføre en lille merudstrømning langs gravesøens sydlige rand som følge af kildekråningseffekt. En merudstrømning, som vurderes at være yderst begrænset, og ubetydelig for vandstanden og vandtrykket nedstrøms gravesøen. Dette understøttes af, at gravesøens længderetning vil være vinkelret på grundvandets strømningsretning, hvilket medfører den mindst mulige kildekråningseffekt (bilag 7).

Regionen er enig i at der samlet set, at der ikke vil være risiko for, at grundvandsspejlet sænkes nedstrøms gravesøen, eller at vandtilførslen til kildevældene i skrænten eller de øvrige kildevæld i området mindskes som følge af projektet (se bilag 7).

Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, da nedbør fortsat kan nedsive uhindret, og idet der normalt ikke bortledes vand fra aktive graveområder. Det vurderes at råstofindvinding i graveområdet ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden eller grundvandsstrømningen, som kan medføre en beskadigelse af terrestriske økosystemer, der er afhængige af grundvandsforekomsterne eller medføre indtrængning af saltvand. Indvinding af råstoffer på arealet vurderes derfor ikke at påvirke tilstanden af eller mulighed for opfyldelse af miljømål for områdets målsatte grundvandsforekomster.

Indvinding af råstoffer vil medføre en ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet. Den tilrettelagte gravning under grundvandsspejlet (jf. graveplanen) og med efterbehandling til næringsfattig natur og sø, vil komme grundvandforekomsterne til gavn, da projektarealet ændres fra landbrugsjord til natur og en evt. belastning fra pesticider vil ophøre. Det vurderes desuden, at der ikke vil være væsentlig risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke grundvandforekomsternes kemiske tilstand negativt.

Indvinding af råstoffer på arealet vurderes derfor ikke at påvirke tilstanden af eller muligheden for opfyldelse af miljømål for områdets målsatte grundvandsforekomster.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx. den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag. Af planerne fremgår det at der graves i 3 etaper. I 1. etape graves fra nord mod syd til 1 meter over grundvandsspejlet. I 2. etape graves mod vest til 1 meter over grundvandsspejlet. Når indvindingen i 2. etape når frem til den centrale til vestlige del af etapen begyndes gravningen under grundvandsspejl med en gradvis opstart på ca. 50.000 m³ det første år, så grundvandsspejlet opnår en ligevægt. Dernæst vil den vestligste del af etape 2 blive gravet under grundvandsspejl. Indvindingen under grundvandsspejlet vil gradvist stige til 100.000 m³ om året med jævnt fordelt intensitet. Etape 2 vil graves færdig med indvinding over og under grundvandsspejlet samtidig med at indvindingen gradvist trækker sig tilbage mod øst. Der vil samtidig hermed ske en løbende efterbehandling. I etape 3 graves fra vest mod øst og i den sydlige del af indvindingsarealet vil der blive gravet til bund af ressourcen med indvinding under grundvandsspejl, hvorpå indvindingen trækker sig tilbage mod nord. Inden etape 3 påbegyndes vil ejendommen Koldingvej 78 blive revet ned.

Hele projektarealet efterbehandles til næringsfattig natur med gravesø. Det efterbehandlede areal vil blive indpasset i det omkringliggende landskab og natur samtidig med at der tages hensyn til grundvandet.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Kolding Kommune, ikke har haft bemærkninger.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

Vilkår 56 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Erhvervsmæssige hensyn

Regionen vurderer at råstofgravningen fra indvindingsarealet vil bidrage til råstofforsyningen både lokalt og i regionalt.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Ressourcens størrelse:

Der er søgt om råstofindvinding på ca. 39 ha stort areal. Den ansøgte gravedybde er ca. 18 meter under terræn, og ned til kote 30-35 meter. Terræn ligger mellem kote 38-50 meter. Der forventes en forekomst af muld på ca. 0,2-0,4 meter. Mængden af overjord forventes at være omkring 0,2 m. Der forventes en samlet ressource på ca. 4,3 mio. m³ sand, grus og sten.

Ressourcens kvalitet:

Råstofforekomsten vurderes være af god kvalitet og velegnet til bygge anlægsmaterialer. Ressourcen vurderes også at kunne anvendes direkte som bundsikringsmateriale og vil kunne oparbejdes til stabilgrus.

Udnyttes denne ressource ikke i Lejrskov, vil råstofferne skulle findes et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplistet i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den **18.10.2024** kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Kolding kommune, Irfi@kolding.dk, industri@kolding.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Miljøstyrelsen Østjylland, ojl@mst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Energinet, El-transmission, 3.parter@energinet.dk
Vejdirektoratet, hoeringer@vd.dk
Tre-for, trefor@trefor.dk
Haderslev Stift, KMHAD@KM.dk
SKAT, myndighed@skat.dk

Parter

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Klageberettigede foreninger og organisationer orienteres om denne afgørelse:

Botanisk forening, nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, Kolding@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, Kolding@dof.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet lokalkreds, trekantomraadet@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Susanne Roug Pedersen

geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan og efterbehandlingsplan
3. Andre myndigheders tilladelser
4. Udtalelse fra museet
5. Miljøkonsekvensrapport i særskilt dokument
6. Notat med supplerende bemærkninger til høringssvar til Miljøkonsekvensrapport
7. Notat "Supplerende vurdering af påvirkning af kildevæld ved Lejrskov Syd".
8. Pjece "Pas på ledningerne og livet"

Bilag 1 Oversigtskort

Oversigtskort – indvindingsareal

Bilag 2 Graveplan og efterbehandlingsplan

A large, white, curved graphic element is positioned in the upper right quadrant of the page. It resembles a thick, white arc or a partial circle, set against the light blue background.

**GRAVE- OG
EFTERBEHANDLINGSPLAN FOR
LEJRSKOV SYD, DELE AF MATR. NR.
9T, 10S, 13A OG 13D, LEJRSKOV BY,
LEJRSKOV
FEBRUAR 2022**

INDHOLD

1	INDLEDNING	3
2	GRAVEPLAN.....	4
2.1	Driftstider	7
2.2	Indvinding i forhold til eksisterende Højspændingsmaster.....	7
3	STØJVOLDE.....	9
3.1	Støvdæmpende foranstaltning	12
4	EFTERBEHANDLINGSPLAN	13

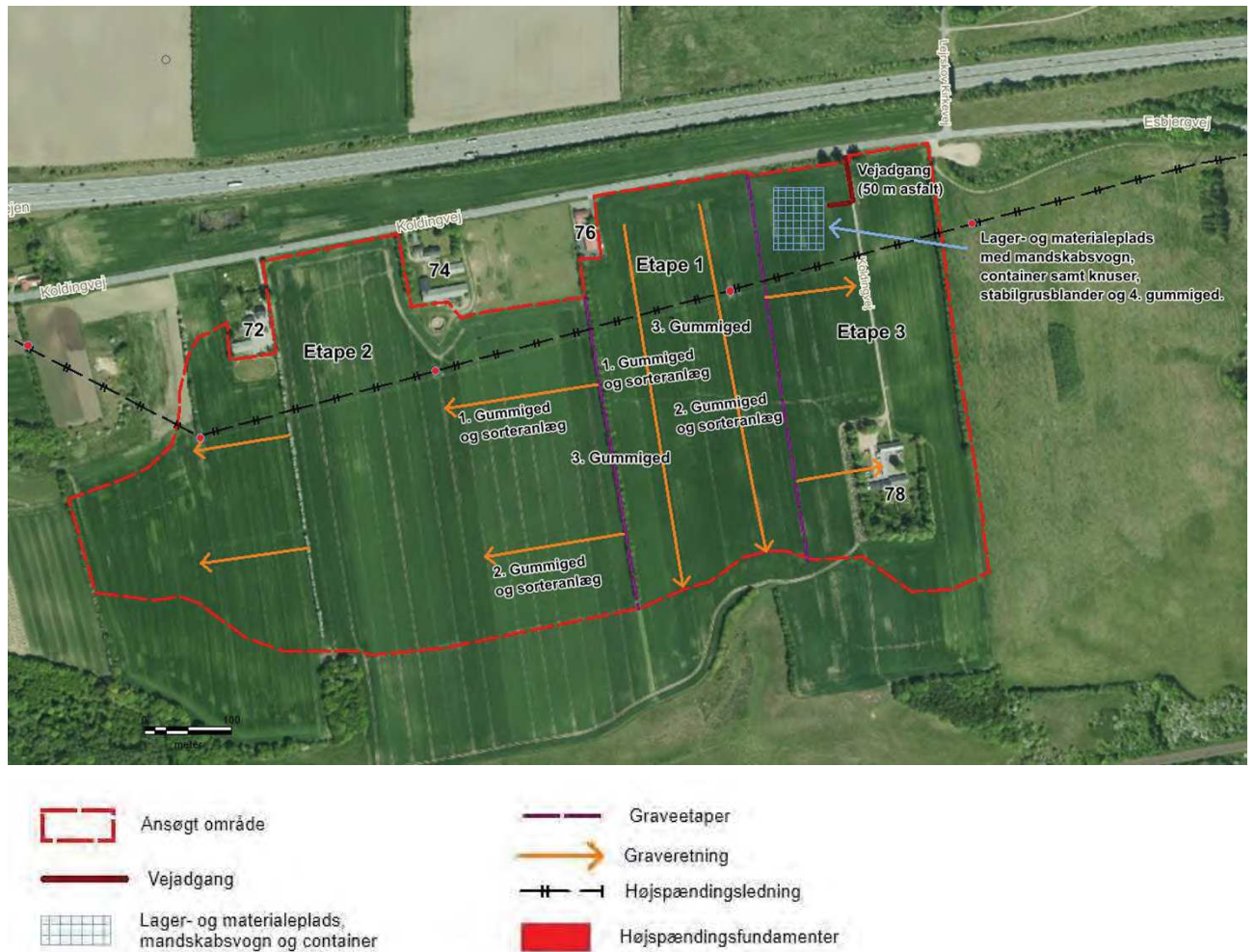
1 INDLEDNING

Der er udarbejdet en graveplan for indvinding af ca. 39 ha ved Lejrskov Syd med beskrivelse af indvinding både over og under grundvandsspejl.

Der er udarbejdet en efterbehandlingsplan på et overordnet niveau, idet den endelige beliggenhed og udbredelse af gravesøen vil afhænge af forekomsten og fordelingen af råstoffer i det ansøgte område.

2 GRAVEPLAN

Råstofindvindingen i det ansøgte område er opdelt i 3 etaper, som det fremgår af nedenstående figur 2.1. Anvendte maskiner til indvindingen fremgår ligeledes af figuren.

Figur 2.1. Det ansøgte område med de 3 graveetaper samt lokalisering af adgangsvej i nord til Koldingvej med videre forbindelse mod vest til Esbjergmotorvejen, som ses nord herfor.

Terrænet varierer mellem kote ca. 38-40 DVR90 i den nordlige del af området, for at stige svagt mod syd til mellem 40-42, inden terrænet stiger i den sydlige halvdel af området i forbindelse med et omtrent øst vest gående bakkestrøg. Terrænet er her omkring kote 48-50 DVR90, se figur 2.2.

I etape 1 vil der blive indvundet fra nord mod syd, således at der graves ind i bakken fra nord. Der vil blive gravet til en dybde af 4-5 meter i den nordlige halvdel af etapen, afhængig af det overfladenære grundvandsspejl, som i enkelte af de udførte råstofboringer er truffet mellem ca. 4-5 m u.t. Der vil blive gravet til ca. 1 m over grundvandsspejl. Længere mod syd inden for selv bakkestrøget vil der blive indvundet til ca. 10-11 m u.t., idet der er truffet et vandspejl 12,7 m u.t.

Herfra graves der mod vest ind i etape 2 på tilsvarende vis, idet indvindingen stopper ca. 1 meter over grundvandsspejl. Terrænet i de indvundne dele af de 2 etaper vil på daværende tidspunkt ligge omkring kote 35 i den nordlige del og kote ca. 38-40 i den sydlige del inden for bakkestrøget.

Når indvindingen i etape 2 når frem til den centrale til vestlige del af etapen, påbegyndes indvindingen under grundvandsspejl med en gradvis opstart på ca. 50.000 m³ det første år, så grundvandsspejlet opnår en ligevægt. Når grundvandsspejlet i gravesøen har opnået en ligevægt, vil den vestligste del af etape 2 blive gravet under grundvandsspejl. Indvindingen under grundvandsspejl vil gradvist stige til 100.000 m³ om året med jævnt fordelt intensitet.

Etape 2 vil således graves færdig med indvinding over og under grundvandsspejl samtidig med at indvindingen gradvist trækker sig tilbage mod øst.

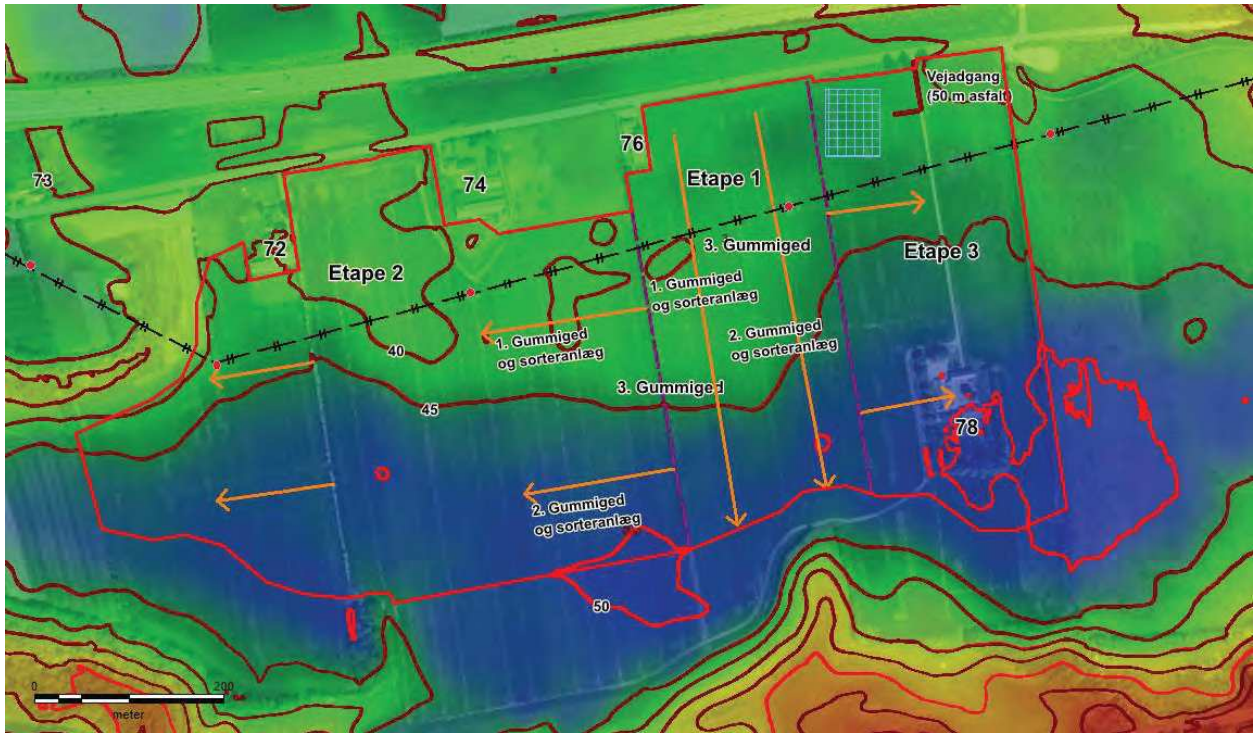
I den nordlige del af området vil der blive gravet til der træffes et lerlag, der er beskrevet omkring 7-9 m u.t. i de nordlige boringer B1, B7, B12 og B13, se figur 2.3. Lerlaget tyder dog ikke på at være gennemgående, idet det ikke er anført i de mellemliggende boringer B6 og B17, som hhv. er stoppet i 11 m u.t. og 8 m u.t. Dog træffes der ler og grus fra 7 m u.t. i B6 og leret grus fra 5 m u.t. i B17, som indikerer et øget indhold af ler i omtrent samme niveau.

Længere mod syd inden for bakkedraget vil der også blive gravet dybere til omkring 18 m u.t., idet der i den dybe boring B8b først er truffet moræneler 18 m u.t.

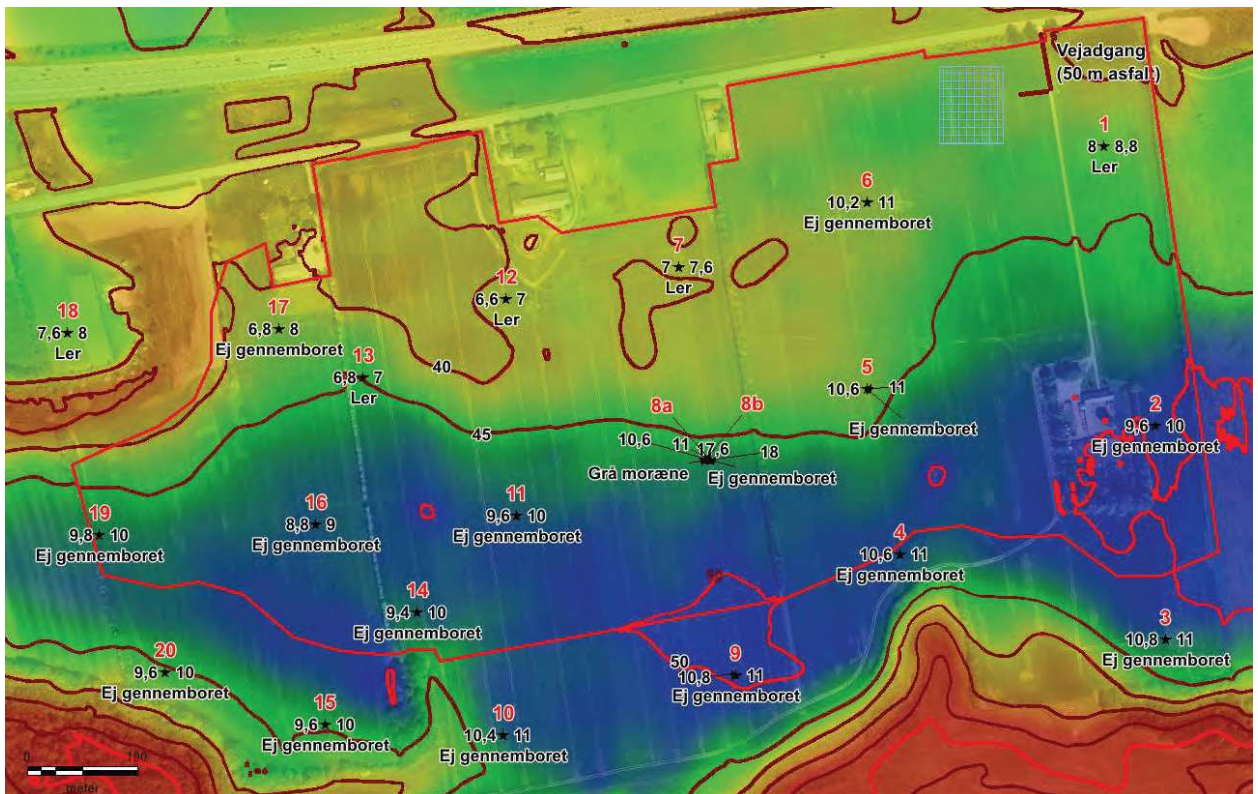
Som indvindingen trækker sig baglæns fra vest mod øst, vil der samtidig ske en løbende efterbehandling af området i forhold til skrænthældninger, efterbehandling af gravesøen mv. Der henvises til afsnit 4 om efterbehandlingen af graveområdet.

Afslutningsvis vil indvindingen fortsætte ind i etape 3 på tilsvarende vis ved indvinding fra vest mod øst. Her vil der i den sydlige del af området blive gravet til bund af råstofressourcen med indvinding under grundvandsspejl, hvorpå indvindingen trækker sig tilbage mod nord.

Inden etape 3 påbegyndes vil ejendommen Koldingvej 78 blive revet ned, og der vil i god tid forinden blive indhentet en nedrivningstilladelse hos Kolding Kommune.

Figur 2.2. De grønne farver viser terrænniveau omkring kote 38-40, mens de blålige farver viser et højere liggende terræn omkring kote 48-50. Der henvises til figur 2.1 for legende.

Figur 2.3. Oversigtskort med de udførte borer. Tematiseringen af borer er: mod nord ses boringsnr., mod øst bund af råstoflag, mod syd angives om råstoflaget er gennemboret og mod vest råstoftykkelsen i den pågældende boring.

Som det fremgår af bl.a. figur 2.1, vil der til indvindingen benyttes 2 stk. sorteranlæg, som vil følge hver sin gummihjulslæsser. Sorteranlæggene vil flyttes med fra etape 1 til etape 2 og derfra videre ind i etape 2. I etape 3 flyttes anlæggene ligeledes med ind i denne etape, med en placering nord for gravefronten.

I forbindelse med indvinding over grundvandsspejl vil der blive benyttet gummihjulslæssere, som afgraver materialet og placerer det i det medfølgende sorteringsanlæg.

Når der er gravet ned til grundvandsspejlet, benyttes der en gravemaskine til den videre gravning under vandspejlet. De våde materialer placeres tæt på gravemaskinen og kanten af gravesøen for afvanding og bliver senere læsset i sorteringsanlæg ved brug af gummihjulslæsserne.

Under hele indvindingen vil der være lagerplads og materialeplads samt mandskabsvogn og container lige vest for adgangsvej til grusgraven. Vejepladsen vil ligeledes være placeret her ved ind-/udkørslen fra grusgraven.

2.1 DRIFTSTIDER

Indvinding af materialer i grusgraven vil kunne foregå i tidsrummet kl. 07.00 til kl. 18.00 på hverdage, mens der vil være udlevering af materialer fra kl. 06.00 hverdage samt lørdage i perioden kl. 07.00- 14.00.

I henhold til støjberegningerne kan 5 lastbiler i hverdagene afhente sand og grus i perioden kl. 06 – 07 for etape 1 og 3. For etape 2 kan 4 lastbiler afhente materiale i perioden kl. 06-07. I perioden kl. 07.00 – 18.00 kan 110 lastbiler afhente materiale for alle etaper, mens 70 lastbiler kan afhente sand og grus om lørdagen i perioden kl. 07 – 14.

Vejadgang

Grusgraven vil benytte eksisterende vejadgang til beboelsen Koldingvej 78. De yderste 50 meter vil blive asfalteret, således det er muligt at feje vejen og herved minimere mængden af materialer, som vil kunne bringes ud på Koldingvej. De interne køreveje fremgår af bilag 6 samt figurene 3.1 til 3.3.

Adgang til grusgraven vil uden for åbningstid være afspærret med bom.

2.2 INDVINDING I FORHOLD TIL EKSISTERENDE HØJSPÆNDINGSMASTER

Gennem den nordlige del af graveområdet står der 3 højspændingsmaster i et vest-øst gående tracé, se figur 2.1. Der har været kontakt til Energinet og TREFOR ang. flytning af højspændingsmasterne, og det er ikke økonomisk rentabelt at flytte masterne eller at nedgrave kablerne, så masterne bliver stående i graveområdet.

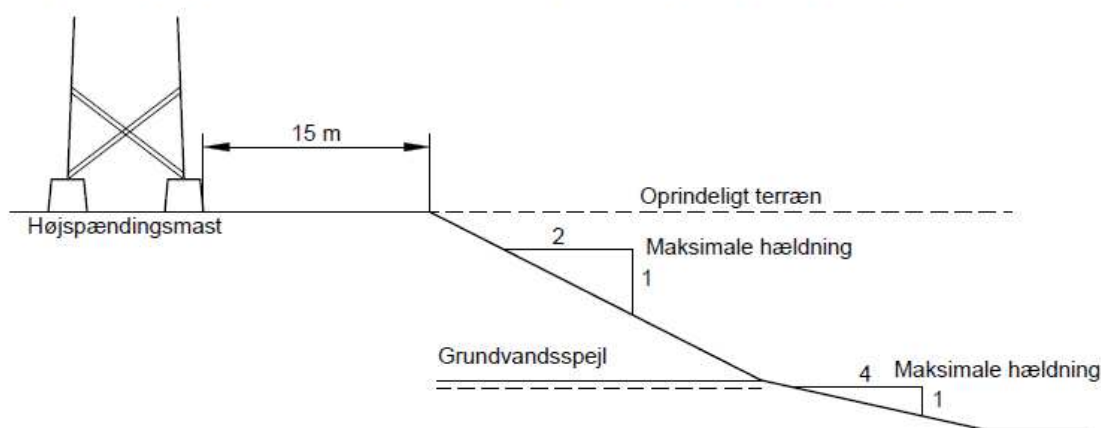
Der vil derfor blive gravet i henhold til de retningslinjer, som Energinet.dk angiver til indvinding både over og under grundvandsspejl i forhold til skråningsanlæg og adgangsvej til elmasterne, se bilag bagest i denne grave-og efterbehandlingsplan, samt figur 2.4 og 2.5.

Der skal holdes en afstand til højspændingsmasterne på 15 m og herfra må der graves med et skråningsanlæg på 1:2 til der nås ned til eventuelt grundvandsspejl, hvorfra der må graves med et anlæg på 1:7.

I forhold til adgangsvej til højspændingsmasterne skal der ligeledes holdes en afstand på 15 m og herfra må der graves med et anlæg på 1:7 til 1 meter over grundvandsspejl.

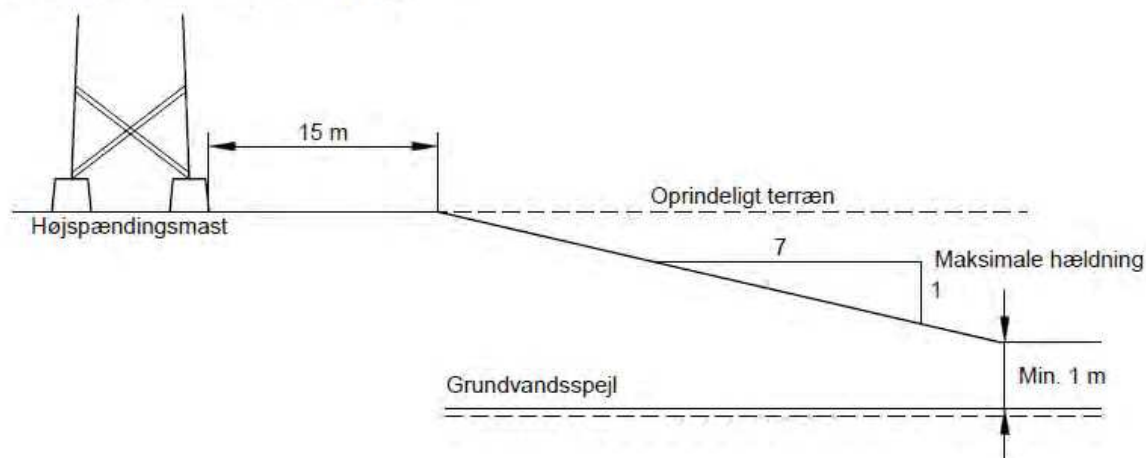
Da masterne bliver stående, vil der som udgangspunkt ikke blive indvundet råstoffer i området mellem beboelserne Koldingvej 72 og 74, mens der i området øst for Koldingvej 76 vil blive indvundet den mængde, som er mulig i forhold til skråningsanlæg, figur 2.4, og adgangsvej, figur 2.5.

Udgravning og reetableret terræn over og under grundvandsspejl

Figur 2.4. Graveafstand til højspændingsmast samt skråningsanlæg i forhold til indvinding over og under grundvandsspejl.

Adgangsvej til højspændingsmast

Figur 2.5. Adgangsvej til højspændingsmast.

3 STØJVOLDE

Inden indvindingen påbegyndes i de enkelte etaper afrykkes muldlaget, som har en tykkelse på mellem 0,2 og 0,4 m.

Der vil blive anlagt støjvolde som beskrevet under de 3 etaper, hvorved støjkraevne kan overholdes inden for de ansøgte indvindingsperioder morgen-/natperiode (kl. 06-07), dagperiode hverdage (kl. 07-18) og lørdage formiddag-/dagperiode (kl. 07-14).

Etape 1

I etape 1 vil der blive etableret en støjvold af 4 meters højde mod beboelserne på Koldingvej 76 og 74 beliggende ud til Koldingvej. Ligeledes vil der blive anlagt en støjvold langs den sydlige del af indkørslen til ejendommen Koldingvej 78 med en højde på 3,5 m, se figur 3.1.

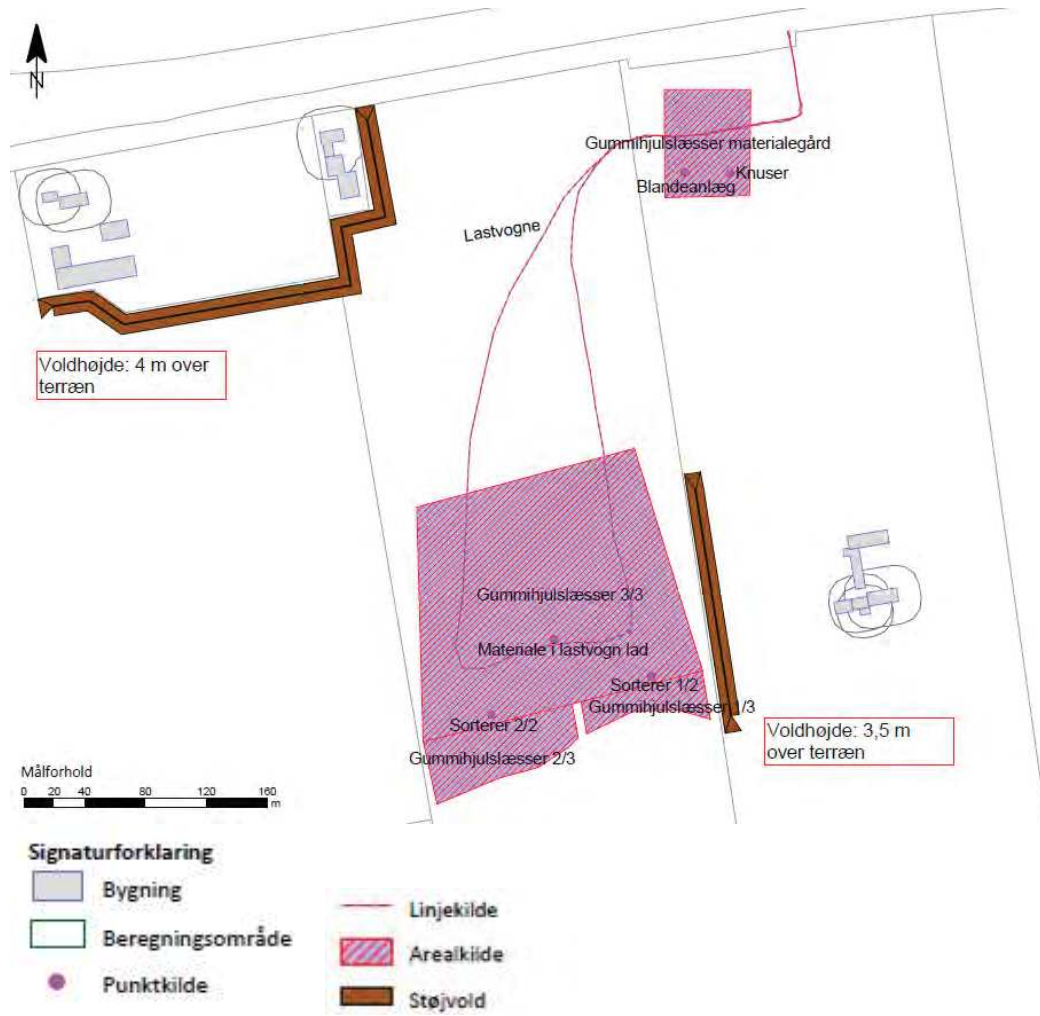
Jordvoldene er regnet med en skråning på 1:1,5 og med en topkrone på 0,5 meter. Støjvoldenes højder er beregnede i forhold til overholdelse af boliger med vinduer på 1. sal, hvor det er relevant, så der ikke forekommer overskridelser ved boligen.

Etape 2

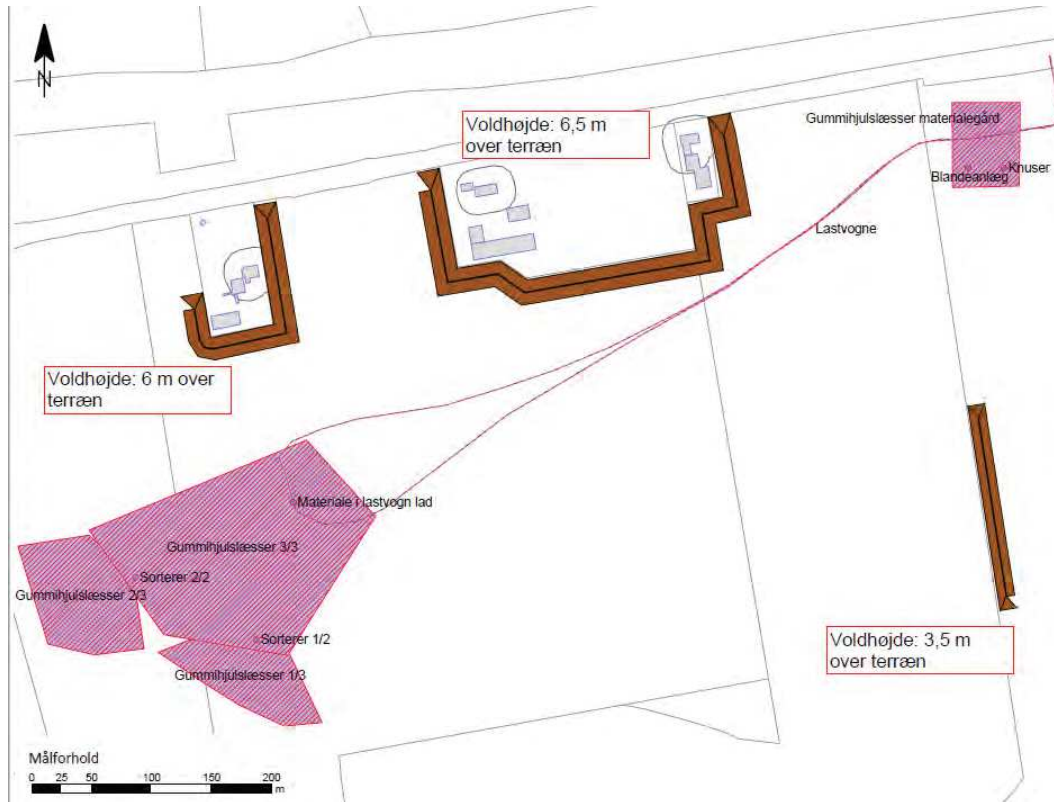
I etape 2 vil den etablerede støjvold af 4 meters højde mod beboelserne på Koldingvej 76 og 74 blive øget til en højde på 6,5 m. Ligeledes vil der blive anlagt en støjvold omkring beboelsen på Koldingvej 72 med en højde på 6 m. Den allerede etablerede støjvold langs den sydlige del af indkørslen til ejendommen Koldingvej 78 med en højde på 3,5 m forbliver uændret, se figur 3.2.

Etape 3

I denne etape 3 kan støjvolden mod beboelserne Koldingvej 76 og 74 reduceres til en højde på 3,5 m, se figur 3.3.

Figur 3.1. Støjvoldenes placering og højde i etape 1.

Figur 3.2. Støjvoldenes placering og højde i etape 2.

Figur 3.3 Støjvoldenes placering og højde i etape 3. For legende se figur 3.1.

3.1 STØVDÆMPENDE FORANSTALTNING

Råstofindvinding og transport med råstoffer er en kilde til støvdannelse, men der vil blive etableres vandingsberedskab som støvdæmpende foranstaltning til at minimere risiko for, at der hvirvles støv op ved transport inden for området samt fra materialebunker og produktionsanlæg. Der benyttes vand fra en tankvogn i begyndelsen og senere fra gravesøen.

Der vil således være stor fokus på støvdæmpende foranstaltninger inden for graveområdet. Hyppigheden af vandingen vil bl.a. afhænge af vejret, idet tørt vejr og blæsende vejr vil kræve hyppige vandinger. Ligeledes vil støvende oplag som materialebunker blive placeret hensigtsmæssigt i forhold til beboelser og fremherskende vindretninger.

Der vil, som beskrevet, blive etableret adgangsvej til den kommende grusgrav fra Koldingvej, og adgangsvejen vil blive anlagt med 50 m asfalt ud mod Koldingvej.

I forbindelse med adgangsforholdene vil der, foruden vanding og/eller fejning af de interne veje, også være stor fokus på vanding og/eller fejning af adgangsvej til grusgraven, for at minimere den mængde sand, som kan slæbes med lastbilerne ud på koldingvej.

De etablerede jordvolde vil ligeledes fungere som støvdæmpende foranstaltning, idet der hurtigt vil etableres bevoksning, der ligeledes vil kunne opfange støv.

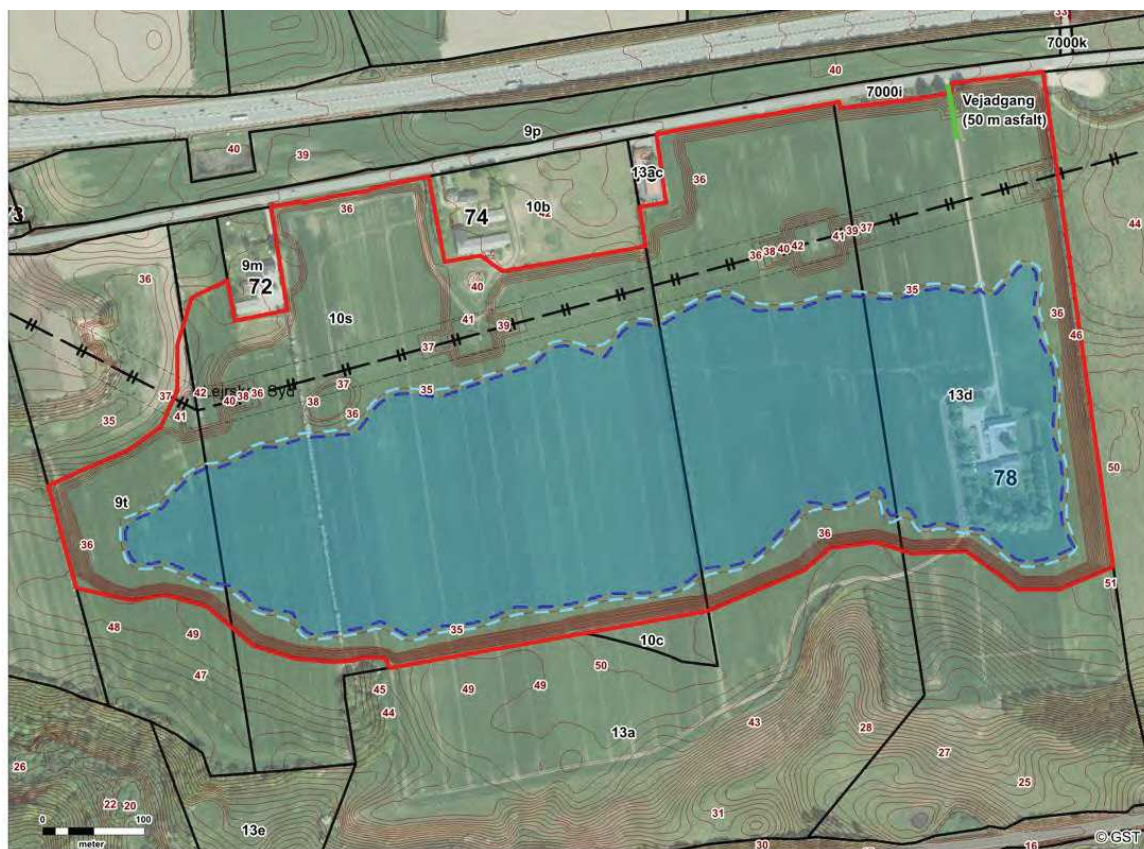
4 EFTERBEHANDLINGSPLAN

Efter endt indvinding vil der ikke længere være landbrugsdrift på arealet, idet hele området vil henstå til næringsfattig natur og med en gravesø, som resultat af indvinding under grundvandsspejl. Derved vil det efterbehandlede område blive indpasset i det omkringliggende landskab og natur samtidig med at der tages hensyn til grundvandet.

Den endelige efterbehandlingsplan vil afhænge af forekomsten og fordelingen af råstoffer i det ansøgte område og derfor er udbredelsen af gravesøen ligeledes foreløbig.

Landskabet vil terrænmæssigt blive sænket med 5 til 8 meter mod nord og op til ca. 18 meter mod syd, hvor dele af bakkedraget vil blive gravet bort, se figur 4.1, samt bilag bagest i denne Grave- og efterbehandlingsplan. Terrænet vil dermed blive sænket fra omkring kote 38-40 i den nordlige del til kote ca. 30-32. Mod syd inden for bakkedraget vil terrænet sænkes fra kote ca. 50 til kote ca. 32. Der vil dermed ske en sænkning og udjævning af terrænet inden for graveområdet, således at hele området vil fremstå med et koteniveau på ca. 30-32 efter endt indvinding. Gravesøens vandspejl vil komme til at ligge i kote ca. 35.

Terrænet omkring højspændingsmasterne er vist i henhold til Energinets krav til gravning og efterbehandling omkring masterne og tilkørsel, dvs. arbejdsvej hertil. Der er lavet en arbejdsvej i forhold til de enkelte master inden for området og længst mod øst i forhold til mast på nabomatriklen og mod nord ved vejadgangen.

Figur 4.1 Det efterbehandlede terræn. Legenden fremgår af bilaget bagest i Grave- og efterbehandlingsplanen.

Længst mod syd inden for graveområdet vil terrænet stige stejlt op mod det tilgrænsende terræn (sydlige del af bakkedraget) som et resultat af den skrænthældning, der er blevet indvundet med under selve indvindingen. Der vil blive indvundet med et skråningsanlæg på 1:1, og den efterbehandlede skrænt vil henstå som en stejl skrænt, hvor næringsfattige vækster og dyreliv vil kunne indvandre.

Der vil som en del af efterbehandlingen **ikke** ske en tilbagelægning af muldjord på arealet, så der med tiden vil der ske en naturlig vækst af næringsfattige planter. Der vil som et resultat af indvinding under grundvandsspejl blive etableret en større gravesø med slyngede bugter og vige. Der vil anlægges en ca. 5 meter bred lavvands- og sikkerhedszone hele vejen rundt om søen, bl.a. til gavn for et kommende paddeliv, og der vil være mulighed for etablering af paddeskrab ved siden af søen. Søen vil forventeligt have en dybde på mellem 3-4 meter afhængig af udbredelsen af råstoffer med dybden.

Da der ikke udlægges muld på det efterbehandlede areal, vil det være med til at sikre vand- og naturkvaliteten i søen og samtidig vil der af hensyn til søens naturværdi ikke udsættes ænder, fisk eller andre dyr i søen.

På denne måde vil det efterbehandlede areal kunne opnå en økologisk funktionalitet og fungere som økologisk korridor mellem de beskyttede naturtyper som eng- og mosearealer, der ses vest og syd for området, og mod fredskoven øst herfor. Nedenstående figur 4.2 viser den overordnede efterbehandling af området med gravesø og næringsfattig natur.

Som indvindingen gradvist afsluttes og områderne løbende efterbehandles, vil mulden fra de nedlagte støjvolde blive solgt. Ved den endelige afslutning af indvindingen nedlægges de sidste støjvolde, og den resterende muld herfra vil også blive solgt. Alle anlæg, der har været brugt ved indvindingen, fjernes ligeledes fra arealet.

Figur 4.2. Det efterbehandlede område med næringsfattig natur og gravesø med fredskov mod øst og fredede mose- og overdrevarsarealer mod vest og syd.

Bilag 3 Andre myndigheders tilladelser

Emne: Godkendelse af overkørsel til Koldingvej 78 til råstofindvinding

15.maj 2024 - Sagsnr. 24/8058 - Løbenr. 83663/24

Kolding Kommune kan godkende, at den eksisterende overkørsel til Koldingvej 78, 6640 Lunderskov ændres og anvendes som vejadgang til råstofindvindingsområde, jf. figur 1. Tilladelsen er gældende i samme periode som der er tilladelse til råstofindvinding i forhold til Region Syddanmarks godkendelse. Overkørslen skal tilbageføres til oprindelig bredde når råstofindvindingen indstilles.

Tilladelsen er udarbejdet ud fra ansøgningsmaterialet, der indeholder:

- Notat – "Ansøgning om vejadgang til kommende råstofgrav i råstofgraveområde Lejrskov Syd" dateret d. 13. marts 2024
- Tegning, jf. figur 2.

Figur 2. Skilte- og afmærkningsplan.

Projektet har været i høring hos Sydøstjyllands Politi:

Vedr. adgang til grusgrav - Skiltning - Koldingvej 78, Lunderskov

I medfør af færdselslovens § 92 a, stk. 1, nr. 1 og § 95 kan politiet meddele samtykke til det ansøgte.
Politiets Journalnummer: 3700-50160-00540-24.

Vejadgangen skal sikre vejadgang til kommende råstofgrav i graveområde Lejrskov Syd, beliggende ved Koldingvej 78. Råstofgraven omfatter et 39,6 ha stort areal på dele af matr.nr.: 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune. Indvinding og oparbejdning af råstoffer i grusgraven vil generelt foregå i tidsrummet fra kl. 07.00 til kl. 18.00 mandag til fredag. Udlevering og læsning af materialer vil foregå i tidsrummet mellem kl. 06.00 og kl. 18.00 mandag til fredag samt fra kl. 07.00 til kl. 14.00 lørdage. Der vil ikke foregå indvinding eller læsning af materialer søndage eller helligdage.

Lastbil trafik til og fra området skal ske fra vest.

Vejadgangen skal være vinkelret på den kommunale vej i en afstand af mindst 50 m. Der skal etableres asfaltbelægning i en længde på 50 m fra bagkant kørebanen og ind af adgangsvejen. Asfaltering skal reducere mængden af grus og jord på offentlig vej. Adgangsvejen må have et længdefald på maksimalt 25‰ på et stykke fra 25 m fra bagkant fortov ind på grunden.

Bygherre skal feje Koldingvej dagligt såfremt der er kørt jord/sand ud på vejen. Rendestensriste/grøfter der fyldes grundet skidt fra arbejdskørsel oprensnes for bygherres regning løbende.

Der må ikke laves øvrige belagte tilslutninger til vejene, der kan anvendes til kørende trafik.

Vi godkender adgangsforholdene på den baggrund, at vi vurderer der ikke er nogle trafikmæssige forhold som er til hinder for overkørslerne, dog med vilkår nævnt i nærværende tilladelse.

Skader på Koldingvej herunder vejbelægning, vejkasse, rabatter, afvanding, beplantning ol. udbedres af ansøger.

Den midlertidige overkørsel etableres for bygherres regning af bygherre. Trafik, Vej og Park skal godkende afvanding, hvor grøfter tildækkes i forbindelse med overkørslerne. Kontakt trafikvejogpark@kolding.dk med henblik på udformning af overkørsler og rørlægning af eventuel grøft.

Bygherre skal retablere de eksisterende forhold når brug af grusgraven stopper eller tilladelsen udløber. Vej, cykelsti, grøfter mm. skal efterlades i stand som oprindeligt, hvilket godkendes af Trafik, Vej og Park i Kolding Kommune.

Der skal sikres tilstrækkelig oversigt i begge retninger ved udkørslen.

Overkørslen skal placeres minimum 1 m. fra lygtepæle, el-skabe og lignende. Rendestensriste skal flyttes såfremt disse er placeret i en nødvendig asfaltrampe til overkørslen.

Afvanding af overfladevand fra matriklens areal skal udføres, så vandet ikke løber ud på Koldingvej. Dette kan evt. ske ved at etablere faskine, dræn eller sikre ensrettet fald imod matriklen.

Hvis der ud for overkørslen er placeret rendestensbrønde, kabelskabe, træer, lysmaster m.v., må projektudvikleren bekoste flytningerne af disse. Ved flytning af lysmaster skal arbejdet udføres af en autoriseret installatør, som har erfaring med gadebelysning, kontakt Kim Bauenhøj kbaj@kolding.dk for yderlige oplysninger.

Afgørelsen er truffet med hjemmel i § 49, stk. 1,2 og 4 i Lov om offentlige veje.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til,

Vejdirektoratet Carsten Niebuhrs Gade 43, 5. sal 1577 København V

Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klage til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn indenfor lovens rammer – undtaget ekspropriationssager, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist.

Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis du har udnyttet din klagemulighed.

Klage over en beslutning fritager dig ikke for at efterkomme beslutningen, med mindre Vejdirektoratet bestemmer, at klagen skal have opsættende virkning.

Venlig hilsen

Med venlig hilsen
Peter Søndergaard
Trafikplanlægger

PST Gruppen ApS
Att.: Lars Nielsen, mail: ln@pstgruppen.dk
Engmarksvej 26, Jerlev
7100 Vejle

5. april 2024 - Sagsnr. 24/7412 - Løbenr. 53233/24

Tilladelse til midlertidig grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding fra grave sø til støvbekæmpelse

Region Syddanmark har, jf. råstoflovens samordningspligt, på vegne af PST Gruppen ApS søgt om tilladelse til indvinding af vand fra en kommende grave sø på matr. nr. 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov, til støvbekæmpelse.

Kortudsnit

Foreløbig placering og omfang af den kommende grave sø i råstofindvindingsområdet, som fremgår af ansøgningsmaterialet, viser efterbehandlet projektområde. Kortet viser projektområdet, beskyttede natur typer efter § 3 i naturbeskyttelsesloven¹, eksisterende boliger m.m.

¹ LBK nr. 1392 af 04/10/2022 om naturbeskyttelse

Indhold

Tilladelse til midlertidig grundvandssænkning ved råstofindvinding under grundvandsspejl og vandindvinding fra grave sø til støvbekæmpelse	1
Ansøgning	3
Tilladelse	3
Vilkår	3
Afgørelse vedrørende VVM-pligt.....	5
Samlet vurdering	6
Sagsfremstilling.....	7
Bilag 1- Klagevejledning	13

Ansøgning

Kolding Kommune har modtaget en ansøgning om vandindvinding fra en grave sø til støvbekæmpelse. Der er ansøgt om at grave råstoffer i et omfang på 100.000 m³/år under grundvandsspejlet i forbindelse med råstofindvinding, som vil blive indvundet med gravemaskine. De våde råstoffer, der graves op, bliver lagt til afvanding ved siden af gravesøen, hvor hovedparten af vandet vil nedsive igen. Der ønskes ligeledes indvinding af grundvand på op til 1.000 m³ årligt fra gravesøen til støvbekæmpelse, hvor en del af vandet vil nedsive lokalt i graveområdet.

Råstofindvindingen omfatter matriklerne 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov.

Opgravningen påbegyndes under grundvandsspejlet i et lille område, hvor grundvandet skal indvindes til støvbekæmpelse. I takt med råstofindvinding i graveområdet fremkommer en stor grave-sø på de fire pågældende matrikler. Indvindingspumpen flyttes evt. i takt med fremdriften og udbredelse af udgravning under grundvandsspejlet.

Tilladelse

Kolding Kommune meddeler tilladelse efter § 26 i vandforsyningsloven² til midlertidig sænkning af grundvandsspejlet som følge af råstofgravning på 100.000 m³/år under grundvandsspejlet. Der tillades samtidig indvinding af grundvand vha. et pumpeanlæg fra gravesøen til støvbekæmpelse ifølge vandforsyningslovens §§ 20 og 21 samt nedsivning af vand på råstofarealet jf. miljøbeskyttelseslovens³ § 19. Tidsbegrænsning på 10 år meddeles ifølge vandforsyningslovens § 22.

Tilladelsen skal udnyttes inden for 3 år fra dags dato.

Vilkår

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

Anlæggets placering:

1. Tilladelsen omfatter råstofgravning under grundvandsspejl og vandindvinding fra en grave sø vha. pumpeanlæg på matriklerne 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov, som fremgår af kortudsnittet.

Gyldighed, formål og omfang af indvinding:

2. Denne tilladelse gælder i 10 år og udløber den 5. juni 2034.

² LBK nr. 602 af 10/05/2022

³ LBK nr. 48 af 12/01/2024

3. Såfremt der fortsat ønskes vandindvinding efter udløbsdatoen, skal der forinden søges om forlængelse af tilladelsen.
4. Formålet med indvindingen er støvbekæmpelse på råstofindvindingsområdet. Vandet må ikke anvendes til vask af biler og andet materiel.
5. Der må samlet indvindes op til 1.000 m³/år fra gravesøen.
6. Der må indvindes vand fra den kommende sø ved hjælp af en pumpe (dykpumpe, eller lignende). Der må indvindes maksimalt 10 m³/time fra søen.
7. Der må i startfasen indvindes vand inden for den kommende sø fra et mindre areal / hul udgravet ned til grundvandsspejlet. I takt med, at udgravningen vokser og søen fremkommer, kan indvindingspumpen flyttes langs søbredden.
8. Eventuelle ændringer i forhold til indvindingen eller andet, der gælder for denne tilladelse skal godkendes af Kolding Kommune.
9. Såfremt indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet og indvinding af vand fra gravesøen viser sig at påvirke omkringliggende natur og vandløb negativt, kan Kolding Kommune uden erstatning ændre vilkår i tilladelsen eller helt inddrage den.

Nedsivning af indvundet grundvand

10. Det oppumpede grundvand fra gravesøen må kun anvendes / nedsives inden for graveområdet. Grundvandet må ikke afledes via dræn eller grøft.

Indvindingsanlæg:

11. Der må indvindes grundvand fra følgende anlæg:
Jupiter ID: 194864, som er placeret i råstofindvindingsområdet jf. kortudsnittet.
12. Pumpeanlægget skal være skiltet med tydeligt Jupiter ID.

Grundvandsbeskyttelse

13. Spildolie og andet farligt affald, der fremkommer ved virksomhedens drift, skal opbevares i egnede beholdere forsynet med spildbakke og placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning med fald mod afløb eller sump. Beholderne skal mærkes, så det tydeligt fremgår, hvad beholderen indeholder. Spild af olie og kemikalier skal opsamles straks.
14. Spild af olie, benzin eller andre farlige kemikalier og stoffer skal straks fjernes, og den forurenede jord skal bortskaffes til godkendt deponi efter reglerne om jordflytning (Bek. 1452 af 2015 eller senere udgave) og efter anvisning fra Kolding Kommune via www.jordweb.dk.

15. Der må ved indvinding af vand fra gravesøen ikke ske tilførsel af muld eller andre organiske materialer samt oliestoffer og lignende til søen.

Kontrol og indberetning

16. Den samlede indvundne / oppumpede vandmængde skal registreres. Registrering skal foretages ved hjælp af en vandmåler eller timetæller.
17. Oplysninger om type og kapacitet af anvendt pumpe udtrykt i m³/time oplyses skriftligt til kommunen, så snart denne idriftsættes.
18. Den oppumpede vandmængde, opgjort for tiden 1. januar til 31. december, skal indberettes til Kolding Kommune senest 1. februar i det efterfølgende år.

Bestemmelser efter Vandforsyningsloven mv.

Ændringer af forhold, der ligger til grund for tilladelsen, kræver godkendelse fra Kolding Kommune.

Ansøger er erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden under anlæggets drift jf. vandforsyningsloven⁴.

Overtrædelse af vilkår fastsat efter vandforsyningsloven kan straffes efter lovens § 84.

Tilsyn

Kolding Kommune fører tilsyn med, at de stillede vilkår overholdes. Såfremt vilkårene ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning ifølge vandforsyningslovens § 34.

Afgørelse vedrørende VVM-pligt

Det er Region Syddanmark, der træffer afgørelse efter §§ 21 og 25 i miljøvurderingsloven⁵ i forhold til sager om råstofindvinding. Miljøvurderingsafgørelsen omfatter også den ansøgte vandindvinding. Kolding Kommune vurderer, at den ansøgte indvinding fra gravesøen ikke vil have en mærkbar indvirkning på miljøet. Der henvises også til miljøkonsekvensrapporten "*Råstofindvinding i Lejrskov Syd, Kolding Kommune*" fra november 2023 udarbejdet af WSP A/S.

Habitatvurdering

Tilladelse til indvinding af grundvand og overfladevand er omfattet af §§ 7 og 8 i habitatbekendtgørelsen⁶. Der er derfor foretaget en vurdering af, om indvindingen af grundvand i sig selv eller i forbindelse med anden vandindvinding kan påvirke et Natura-2000 område eller bilag IV-arter væsentligt.

⁴ LBK nr. 602 af 10/05/2022 om vandforsyning m.v.

⁵ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det vurderes, at den ansøgte indvinding ikke vil påvirke Natura-2000-områder eller bilag IV-arter, væsentligt/mærkbart, se sagsfremstilling.

Der henvises også til miljøkonsekvensrapportens bilag 5 "Notat vedr. flagermus ved Lejrskov Syd" og bilag 6 "Vurdering af mulige påvirkninger på bilag IV-arter" udarbejdet af WSP A/S.

Offentliggørelse og klagefrist

Kommunens afgørelse om indvindingstilladelse og nedsivning/udledning af grundvand fra gravesøen samt VVM-pligt vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside www.kolding.dk i **uge 23**. Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. klagevejledningen, der findes sidst i tilladelsen.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at natur beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven⁷ og beskyttede arter efter Habitatdirektivet⁴ ikke vil blive mærkbart påvirket af indvindingen. Det indvundne grundvand til støvbekæmpelse og fra afvanding af de våde råstoffer, der lægges tæt ved søen til afvanding, nedsives lokalt, hvor en del af vandet tilbageføres til grundvandet igen.

Den efterfølgende reetablering af råstofområdet til næringsfattig natur med gravesøen og uden anvendelse af sprøjtemidler og gødskning vil give en god fremtidig beskyttelse af grundvandsressourcen i området.

Det vurderes, at råstofindvinding under grundvandsspejlet og indvinding af grundvand fra gravesøen til støvbekæmpelse ikke vil medføre uacceptable påvirkninger af andre indvindingsboringer og grundvandsressourcen i området.

Hvis der er tvivl om noget i tilladelsen, er du velkommen til at kontakte nedenstående sagsbehandler på tlf.: 79 79 74 44 eller e-mail: daha@kolding.dk

Venlig hilsen

Dariush Hakimi
Miljøsagsbehandler

Kopi til

Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dnkolding-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Forbrugerrådet, e-mail: fbr@fbr.dk

Region Syddanmark, att.: Susanne Roug Pedersen – mail: srp@rsyd.dk

⁷ LBK nr. 48 af 12/01/2024 om miljøbeskyttelse.

Sagsfremstilling

Kolding Kommune har den 14. marts 2024 modtaget en ansøgning fra Region Syddanmark, der på vegne af PST Gruppen ApS søger om tilladelse til at indvinde grundvand fra en grave sø, der fremkommer ved råstofgravning under grundvandsspejlet på matriklerne 9t, 10s, 13a og 13d, Lejrskov By, Lejrskov, til støvbekæmpelse.

Region Syddanmark meddeler råstoftilladelse med tilhørende miljøvurdering til indvinding af råstoffer på de nævnte matrikler. Råstofindvindingsfirmaet PST Gruppen ApS har ansøgt om en råstoftilladelse, hvori der ansøges om at grave under vandspejlet med en estimeret produktion på ca. 100.000 m³/år. Arealerne, hvor der ønskes gravet under vandspejlet, vil danne en stor grave sø, se kortudsnittet.

Området ved råstofindvindingen har terrænkote mellem ca. 39 og 50 meter DVR90.

Det er oplyst, at råstofindvindingen under grundvand vil ske til kote ca. 30 DVR90, hvor der graves dybest, svarende til ca. 18 meter under terræn og ca. 5-6 meter under grundvandsspejl.

Der holdes en passende graveafstand til beskyttet natur, EL- masterne m.m. og der bortgraves ikke sammenhængende lerlag under grundvandsspejlet.

Der skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet og indvindes grundvand fra kommende sø til støvbekæmpelse og oplægning af vådt sand og grus til afvanding ved søerne, hvor vandet vil nedsive inden for råstofområdet. Førnævnte aktiviteter (vandindvinding, bortledning og nedsivning) kræver tilladelse jf. vandforsyningslovens §§ 20,21 og 26 samt § 19 i miljøbeskyttelsesloven.

Det er Region Syddanmark, der meddeler råstoftilladelserne og står for afgørelsen om miljøvurdering af det samlede projekt. Region Syddanmark har ifølge råstofloven samordningspligten, og det er derfor Regionen søger om de forskellige tilladelser på vegne af ansøgeren til råstofindvinding.

Vandmængder og indvindingsanlæg

Der søges om indvinding af grundvand i en mængde på op til 1.000 m³/år til støvbekæmpelse inden for råstofindvindingsområdet. Vandindvindingen vil foregå ved hjælp af en dykpumpe eller lignende anlæg.

Herudover lægges de våde råstoffer, der indvindes under vandspejlet, til afvanding ved gravesøens bred. Der sker således delvis lokal nedsivning af vandet fra afvanding af de våde råstoffer samt fra vandet, der anvendes til støvbekæmpelse.

Der meddeles tilladelse til vandindvinding med en timekapacitet på maksimalt 10 m³/timen, som vil være tilstrækkeligt til at dække behovet, uden at det vil have mærkbar indvirkning på det omkringliggende miljø.

Den indvundne vandmængde skal registreres og oplyses årligt til Kolding Kommune, jf. vilkår herom.

Nedsivning m.v.

Spildevandsmyndigheden har vurderet, at den ansøgte vandmængde, der ønskes indvundet og anvendt til støvbekæmpelse, kan tillades nedsivet inden for graveområdet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 19.

Områdeafgrænsning

Råstofgraveområdet anvendes p.t. til landbrug, og i nærområdet findes der nogle beskyttede naturtyper (mose, overdrev, sø, eng, og vandløb), som er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens⁸ §3.

Indvindingsområdet ligger

- Inden for område med særlig drikkevandsinteresse (OSD)
- Inden for indvindingsopland til en almen vandforsyning (Trudsbro Vandværk)
- Uden for et nitratfølsomt indvindingsområde (NFI)

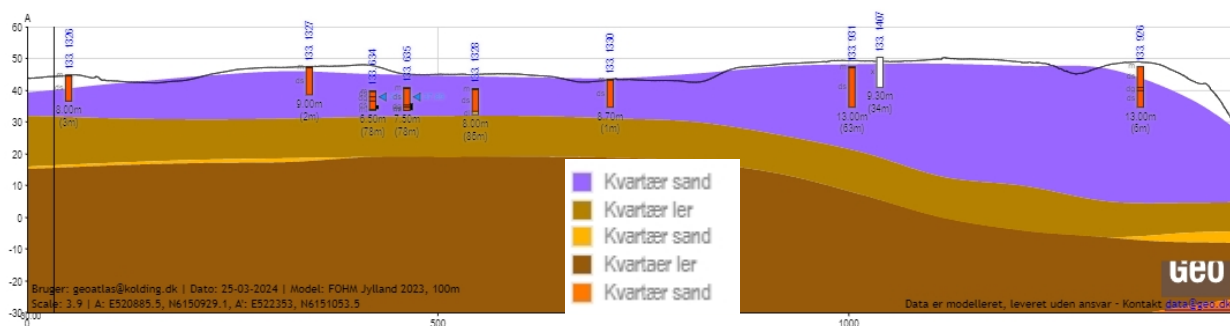
Geologiske og hydrogeologiske forhold i området

Graveområdets geologi og hydrologi beskrives ifølge notat fra WSP A/S som følgende:
"Inden for projektområdet består råstofforekomsten af smeltevandssand og -grus fra terræn til kote ca. 32 meter DVR90. Råstoftykkelsen varierer mellem ca. 5 og ca. 21 meter med størst tykkelse mod syd, hvor terrænet er højest."

"De geologiske lagflader er fra FOHM-modellen (Fælles Offentlige Hydrostratigrafiske Model) fra statens grundvandskortlægning (GeoAtlas Live, 2023). Som det fremgår af borerne på profilet, er der tale om sand og grus til mindst 13 meter under terræn i den centrale del af området. Herunder optræder der lerede sedimenter."

⁸ LBK nr. 1392 af 04/10/2022 om naturbeskyttelse.

Figur 1

Øverst er der lokalisering af profilsnit, og nederst vist overordnet geologisk profilsnit fra vest mod øst. De geologiske lag er fra FOHM modellen Jylland.

Jordartskort fra GEUS bekræfter ligeledes, at hele graveområdet er domineret af smeltevandssand.

Nærmeste almene vandværk i området, Trudsbro Vandværk, ligger ca. 560 meter øst/nordøst for den kommende gravesø. Vandværket indvinder fra et dybere kvartært grundvandsmagasin, der udgøres af smeltevand (KS3). Grundvandsressourcen, kvartært sand (S3) i området ved Trudsbro har nogen naturlig beskyttelse med op til ca. 20-25 meter akkumuleret morænelerlerlag. Der er dog også konstateret geologiske vinduer inden for kildepladsen, hvor fund af pesticider i et par af vandværkets indvindingsboringer bekræfter sårbarheden.

Terrænnært grundvand i området ved råstofgraven formodes at følge terrænet og have retning mod syd og sydøst. Potentialekortet fra Trekantsmodellen viser, at det dybere grundvand i laget KS3 (kvartært sand 3) som Trudsbro Vandværk indvinder hovedsagelig fra har retning mod øst.

Grundvandsforekomsternes tilstand

Råstofindvindingsøen kommer til at ligge i hovedvandopland 1.11 Lillebælt / Jylland.

Jf. vandområdeplanen, der omfatter graveområdet, er den terrænnære grundvandsforekomst (DK111_dkmj_26_ks) med grundvandsmodelslagene KS1 og KS2 vurderet til at have god kvantitativ tilstand men ringe kemisk tilstand.

Vandindvindingen fra gravesøen foregår fra det sekundære, terrænnært magasin, hvor en del af vandet vil nedsive igen. Efterbehandling til natur og sø, (hvor der ikke gødes og sprøjtes med pesticider) vil have en positiv effekt og forringer ikke den kemiske tilstand.

På grund af den ringe indvindingsmængde fra gravesøen, oplysningerne fra Statens grundvandskortlægning og data fra de eksisterende boringer og indvindingsanlæg, vurderes det, at grundvandsressourcen i området indtil videre er tilstrækkelig, og at indvindingen ikke

vil påvirke ressourcen bemærkelsesværdig - hverken i forhold til tilgængelig vandmængde eller i forhold til gendannelse af grundvand.

Indvindings påvirkning af andre vandindvindingsanlæg i området

De nærmeste vandværksboring tilhørende Tudsbro Vandværk ligger ca. 390 meter øst for projektområdet. Vandværket indvinder fra dybere primære grundvandsmagasinet (KS3). Det vurderes at vandindvinding fra gravesøen ikke vil påvirke grundvandsmagasinet som Trudsbro Vandværk indvinder fra.

I forhold til andre vandindvindinger ved projektområdet fremgår følgende oplysninger fra ansøgningsmaterialet:

"På den nordlige kant af projektområdet ligger en 87,2 meter dyb markvandsboring, DGU nr. 133.636, hvorfra der indvindes fra et dybtliggende sandlag 65 meter under terræn til bund af boringen. Den årlige indvindingstilladelse udgør 30.000 m³ med en maksimal ydelse på 35 m³/t. Boringen indvinder fra DK modellag ks3.

Ca. 32 meter nord for projektområdet ligger DGU nr. 133.1032, som er en 24 meter dyb vandforsyningsboring, som indvinder 19,8-21,8 meter under terræn fra DK modellag ks3. Boringen er ikke tilknyttet et anlæg. Der er beskrevet sand fra terræn til 18,5 meter under terræn, hvor der findes 1 meter ler efterfulgt af 2,3 meter sand og derunder moræneler til boringens bund 24 meter under terræn. Boringen har tidligere været anvendt til husholdning på Koldingvej 76, men ejendommen er nu koblet på vandværk.

Det er oplyst af Kolding Kommune i forbindelse med miljøvurdering af udlægget af området som graveområde i Råstofplan 2020, at der ligger en vandforsyningsboring til husholdning på Koldingvej 73, hvilket er mindst 180 meter nord for projektområdet. Der er ifølge (OIS, 2023) ikke øvrige ejendomme med egen vandforsyning i nærområdet.

Øvrige vandforsyningsboringer omkring projektområdet ligger mere end 230 meter væk. Det fremgår af miljørapport for graveområde Lejrskov Syd (Region Syddanmark, 2020), at der indvindes ca. 25.000 m³ vand årligt fra et kildevæld til et dambrug ca. 190 meter vest for projektområdet. Dambruget er ikke længere i drift, men indvindingstilladelsen foreligger fortsat og anvendes til fyldning af fiskebiler med vand til dambrugsfisk.

DGU nr. 133.950 beliggende vest for projektområdet er en 4 meter dyb markvandsboring med en tilladt årlig indvindingsmængde på 6.000 m³ med en ydelse på maksimalt 13 m³/t. Boringen indvinder fra DK modellag ks1-ks2. Lodsejer har oplyst, at den korrekte placering af boringen er for foden af skrænten og ikke på toppen af skrænten, som angivet i Jupiterdatabasen."

Vandindvinding fra gravesøen til støvbekæmpelse og råstofindvinding under grundvandsspejlet inden for projektområdet vurderes ikke at påvirke vandspejlet i mærkbar grad i andre borer eller ift. kilderne vest og sydvest for projektområde pga. den lille vandindvindingsmængde og afstand til disse samt størrelsen af grundvandsressourcen. Råstofindvinding under grundvandsspejlet og indvinding af grundvand til støvbekæmpelse fra gravesøen vil have en lille, lokal og kortvarig påvirkning af grundvandsspejlet, som hurtigt vil stabilisere sig.

Indvindingens påvirkning på det hydrologiske system og beskyttet natur

Inden for en afstand af ca. 100 meter for den kommende grave sø på matr. nr. 9t findes der en mose og et vandløb, begge beskyttet efter §3 i naturbeskyttelsesloven.⁹

Herudover findes der flere overdrev syd og vest for projektområdet og i en afstand af minimum 100 meter fra gravesøen. Der ligger ligeledes en eng ca. 200 meter sydvest og anden mose ca. 230 meter vest / sydvest for gravesøen.

Miljøkonsekvensrapporten udarbejdet af WSP beskriver og redegør de forskellige forhold vedr. registrerede og undersøgte naturtyper i området og de eventuelle påvirkninger på dem.

Kolding Kommune vurderer, at råstofgravning under grundvandsspejlet i projektområdet som er beskrevet i ansøgningsmaterialet m.m., ikke vil påvirke de førnævnte naturtyper væsentligt bl.a. på grund af størrelse og udbredelse af det terrænnære grundvand i området, den lille indvindingsmængde og afstanden til beskyttede naturtyper.

Særlige arter

Der er ikke registreret bilag IV-arter inden for råstof projektområdet. Der er registreret bilag IV-arten *spidssnudet frø* ved en beskyttet mose ca. 100 meter nordvest for projektområdet.

Rådgiveren WSP har arbejdet en miljøkonsekvensrapport for ansøger, hvor forholdene omkring beskyttet natur og beskyttede arter er belyst. Miljørapporten har været i høring hos Kolding Kommune. Det er vurderet, at projektet ikke vil have uacceptable indvirkninger på beskyttede arter eller beskyttet natur.

Beskyttelsesområder, fredninger og internationalt beskyttede naturområder (Natura 2000)

Region Syddanmarks tilladelse til råstofgravning vil tage højde for, og indeholde vurderinger ift. beskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger, fredninger, fortidsminder, Natura 2000 og lignende.

Det vurderes, at etablering af gravesøen og vandindvindingen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de nævnte forhold, som i forvejen er undersøgt og redegjort for i forbindelse

⁹ LBK nr. 1392 af 04/10/2022 om naturbeskyttelse.

med råstoftilladelsen fra Region Syddanmark.

Der er ca. 8 kilometers afstand til det nærmeste Natura 2000-område; Svanemosen.

Forurenede grunde

Der findes ingen registrerede potentielle (V1 kortlagte) eller konstaterede (V2 kortlagte) lokaliteter inden for projektområdet. Nærmeste V1 kortlagte lokalitet ligger ca. 450 meter vest for projektområdet. Nærmeste V2 kortlagte lokalitet ligger ca. 620 meter syd / sydvest for projektområdet.

Det er Region Syddanmark, der er myndighed i forhold til kortlægning og oprydning af jordforureningerne.

Øvrige punktkilder

Afstandskravene til mulige forureningskilder herunder olietanke, nedsivningsanlæg og andre spildevandsanlæg, jordvarmeanlæg m.v. i forhold til vandindvindingen overholdes.

Støj- og støvpåvirkninger ift. naboer

Det vurderes, at indvinding af vand fra gravesøen ikke vil medføre mere støj, end der tillades, hvor niveauet vil fremgå af Region Syddanmarks vilkår i råstoftilladelsen.

Der vil ske en minimering af støvproblemer i nærområdet ved at bekæmpe støv med vand fra gravesøen.

Bilag 1- Klagevejledning

Hvad kan man klage over? Retslige spørgsmål samt kommunens vilkår og vurderinger.

Hvem kan klage? Ansøger, klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

Hvem er klageinstans? Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvortil skal klagen sendes? Din klage skal indsendes via Klageportalen, som du finder et link til på <http://naevneneshus.dk>
Klageportalen kan tilgås via www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har oprettet en supportfunktion, som klager kan kontakte, hvis der opstår spørgsmål. Supportfunktionen kan kontaktes på e-mail nmkn@naevneneshus.dk eller på telefon nr. 7240 5600.

Hvad er klagefristen? Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, og det vil sige senest **d. 4. juli 2024**.

Hvad koster det at klage? Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Dette gælder også for en anmodning om genoptagelse. Virksomheder og organisationer skal betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Søgsmål

Et evt. søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved domstolene skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt ansøgeren og offentligt bekendtgjort.

Bilag 4 Udtalelse fra Museet

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370
801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Peter Lindberg Thomadsen, Rambøll A/S

Dato: 20.08.2019

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 19/5874-8.1.18

Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til Råstofplan 2020 – Muligt råstofgraveområde Lejrskov Syd – Kolding Kommune matr. 9t m.fl. Lejrskov By ejerlav, Lejrskov (Kolding Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23: Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev med miljøvurderingsmateriale og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Indvindingsområdet omfatter dele af matriklerne 9t, 10c, 10s, 13a og 13d Lejrskov By ejerlav, Lejrskov. Indvindingsområdet er på ca. 65,4 hektar (se kortbilag).

Området er beliggende sydøst for Lejrskov i højtliggende, let bølget terræn på et plateau, der mod vest, syd og øst er afgrænset af dybt nedskårne ådale. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Omkring indvindingsområdet er der registreret et meget stort antal væsentlige, jordfaste fortidsminder både gravhøje fra sten- og bronzealder samt bopladsfund med tilhørende begravelser - især fra jernalderen.

Tæt nord for indvindingsområdet er der således i forbindelse med Esbjergmotorvejen registreret og udgravet en række væsentlige fortidsminder fra jernalderen i form af områder med bopladsspor, områder med jernudvinding og gravpladser (sb. 58, 65, 68 og 59, Lejrskov sogn) (se kortbilag). Tre af disse påviste fortidsminder ligger ganske tæt på indvindingsområdet, de kan derfor meget vel strække sig ind på indvindingsområdet, for vi ved af erfaring, at jernalderpladserne kan have en meget stor udstrækning.

På reliefkortet kan man desuden se flere små runde højninger inden for indvindingsområdet. Det er muligvis uregistrerede gravhøje. To af dem (vist med rød pil på kortbilaget) er også tydeligt aftegnet på de gamle kort (se kortbilag).

Indvindingsområdet er placeret højt i terrænet, tæt ved vand, og erfaringsmæssigt ved vi, at man i forhistorisk tid foretrak netop en sådan beliggenhed, når man skulle anlægge sine bopladser og gravhøje.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **meget høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

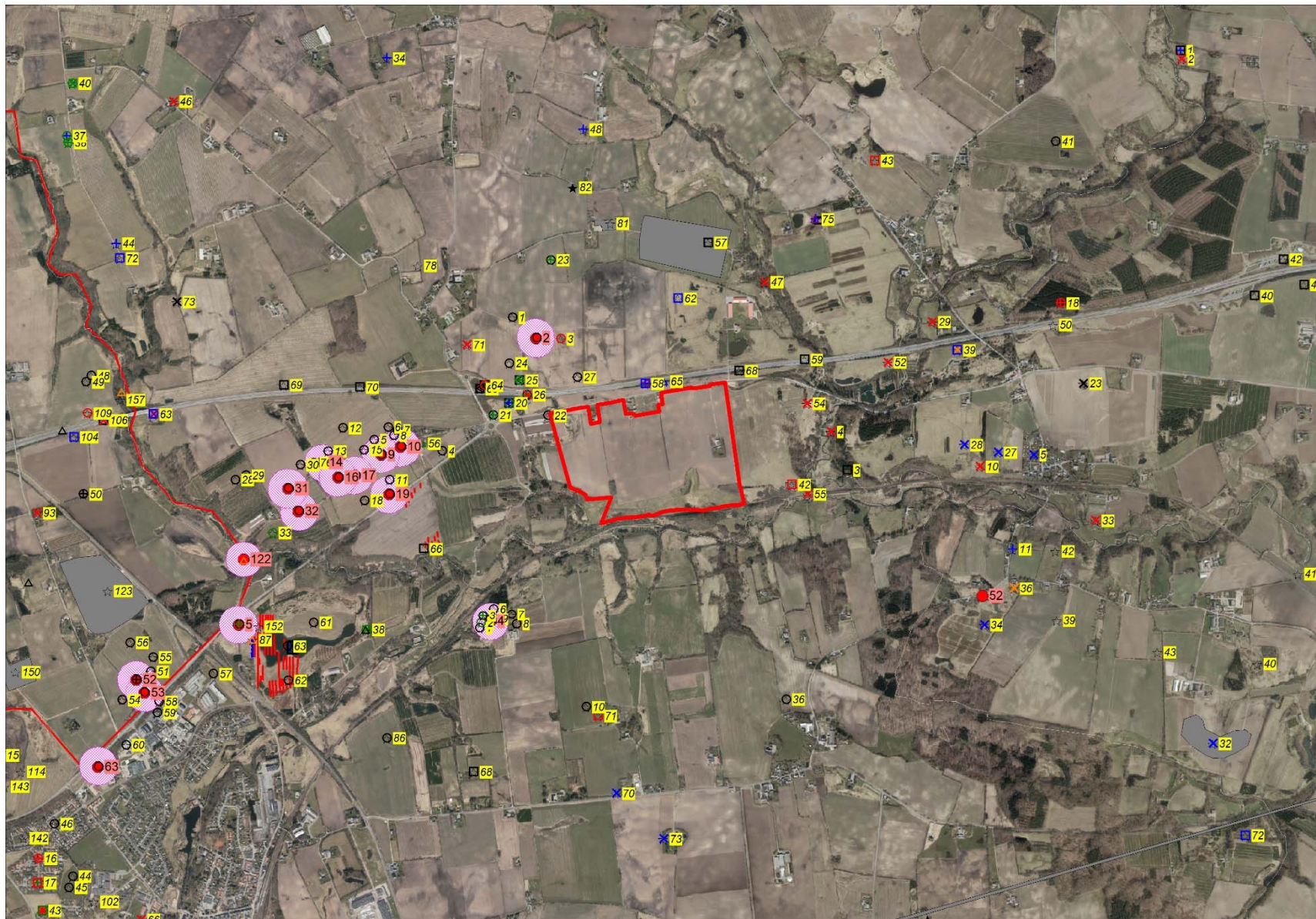
Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

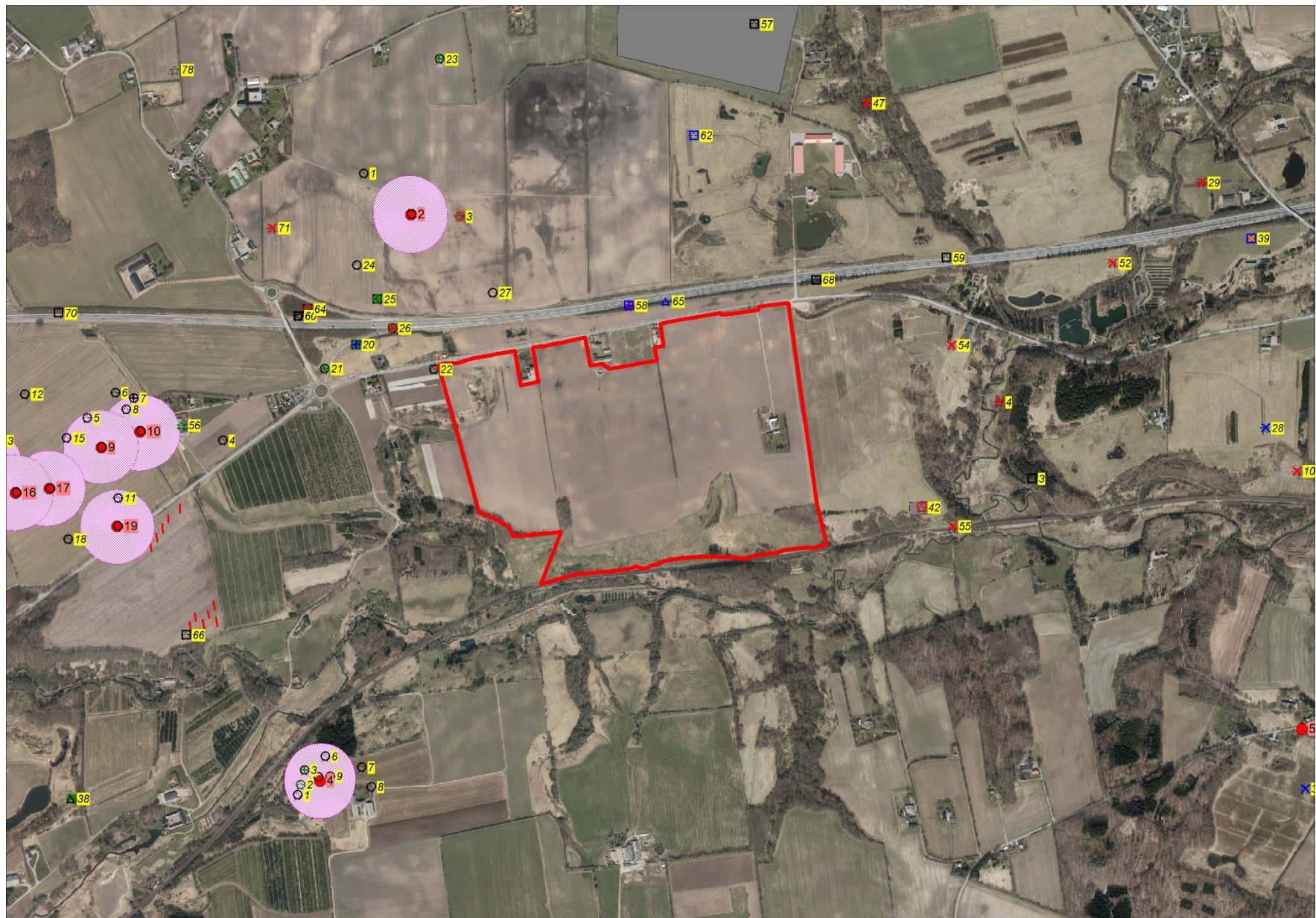
Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev budget og tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse. Henvendelse til Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk eller Mads Leen Jensen: 65 370 821/ maje@msj.dk.

Med venlig hilsen

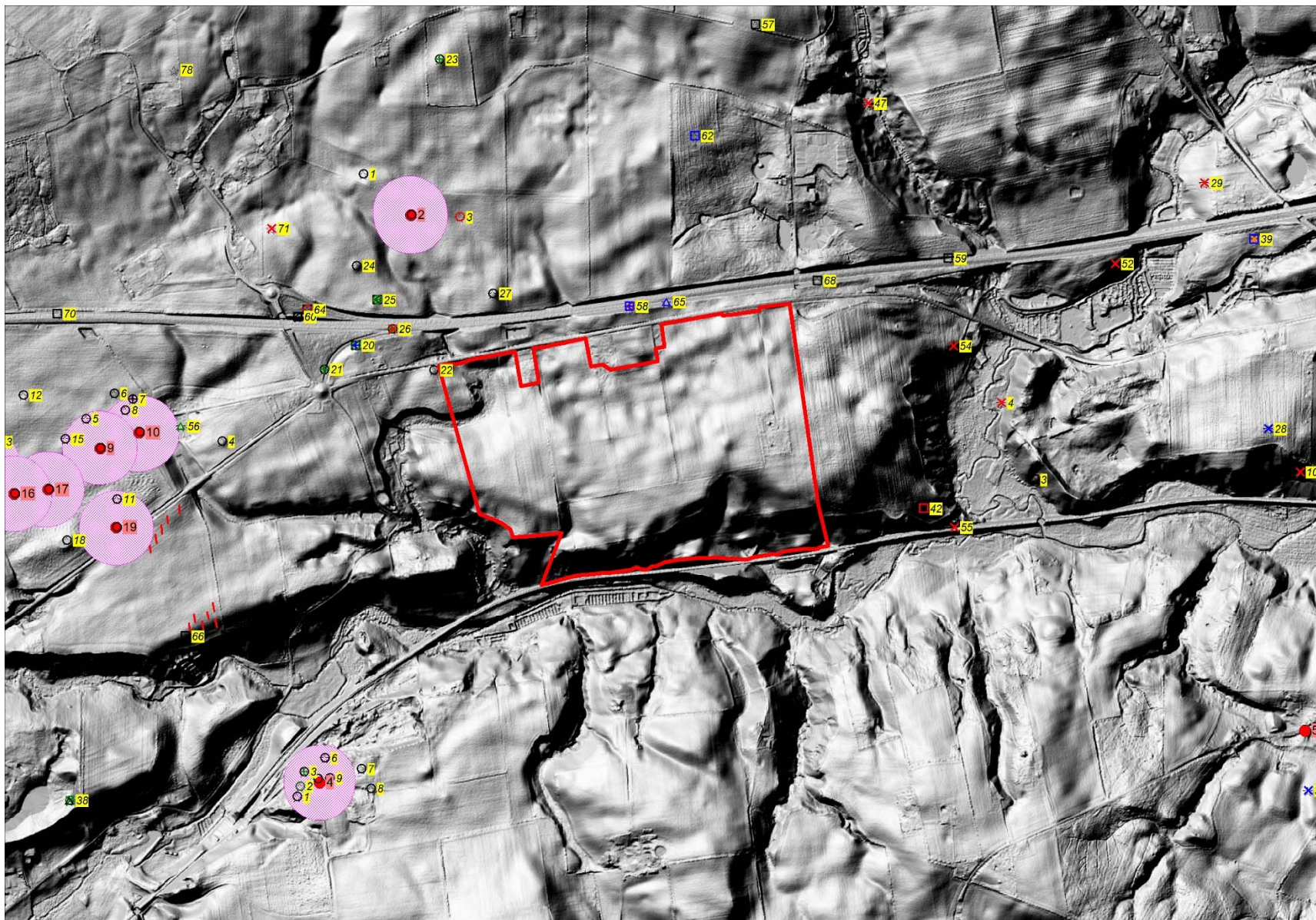
METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32 | M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

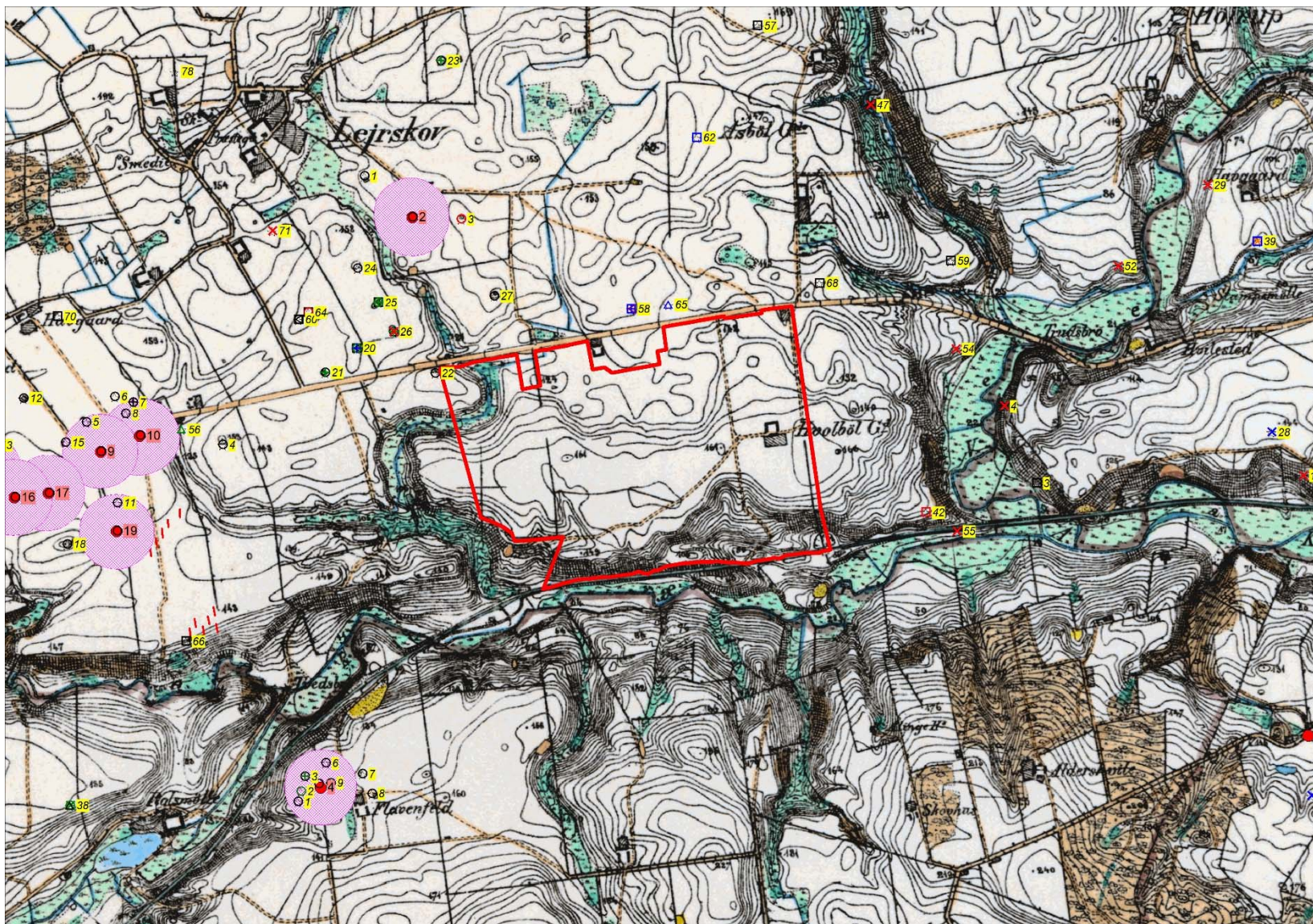
Kortbilag til 19/5874-8.1.18 Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til Råstofplan 2020 – Muligt råstofgraveområde Lejrskov Syd – Kolding Kommune matr. 9t m.fl. Lejrskov By ejerlav, Lejrskov (Kolding Kommune). De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund.

Kortbilag til 19/5874-8.1.18 Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til Råstofplan 2020 – Muligt råstofgraveområde Lejrskov Syd – Kolding Kommune matr. 9t m.fl. Lejrskov By ejerlav, Lejrskov (Kolding Kommune). De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund.

Kortbilag til 19/5874-8.1.18 Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til Råstofplan 2020 – Muligt råstofgraveområde Lejrskov Syd – Kolding Kommune matr. 9t m.fl. Lejrskov By ejerlav, Lejrskov (Kolding Kommune). Reliefkort/terrænmodel. De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund.

Kortbilag til 19/5874-8.1.18 Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til Råstofplan 2020 – Muligt råstofgraveområde Lejrskov Syd – Kolding Kommune matr. 9t m.fl. Lejrskov By ejerlav, Lejrskov (Kolding Kommune). Højkantskort. De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund.

Bilag 5 Miljøkonsekvensrapport i særskilt dokument

Bilag 6 Notat med supplerende bemærkninger til Kolding Kommunes høringssvar til Miljøkonsekvensrapport.

SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER TIL
KOLDING KOMMUNES HØRINGSSVAR
TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORTEN
RÅSTOFINDVINDING I LEJRSKOV SYD
FEBRUAR 2024

Projekt navn	Miljøkonsekvensrapport for råstofindvinding i Lejrskov Syd
Kunde	PST Gruppen ApS
Projektleder	Mette Danielsen
Projekt nummer	1321800218
Til	Region Syddanmark
Udarbejdet af	Mette Danielsen
Første udgivelsesdato	15-02-2024

INDHOLD

1	LANDSKAB.....	4
1.1	Projektområdet	4
1.2	Supplerende bemærkninger til Miljøvurderingen	5

1 LANDSKAB

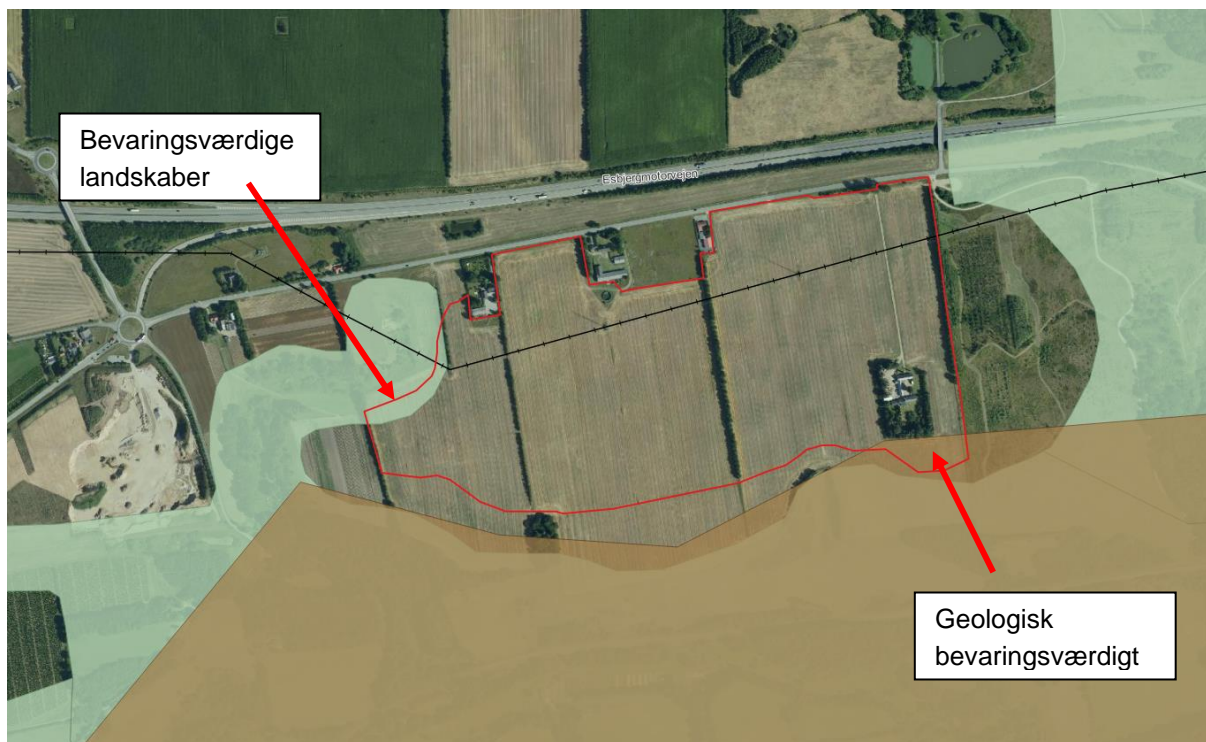
I forbindelse med høring af Miljøkonsekvensrapporten for Lejrskov Syd har Kolding Kommune i forhold til miljøvurderingen af landskabet påpeget nogle faktuelle fejl og kommenteret miljøvurderingen af projektet i forhold til landskab.

- Ang. faktuelle fejl – dette er beklageligt og tages til efterretning. Det bemærkes i forhold til Per Smeds Landskabskort, figur 12-3, at projektområdets placering kun er omtrentlig, da området her er forskudt ned i ådalen, selvom området retteligt ligger på kanten af ådalen. Denne forskydning skyldes georefereringen af Per Smeds landskabskort, som ikke findes i en digital udgave. Dette skulle selvfølgelig have været angivet ved figuren.
- Ang. kommentarerne til miljøvurdering af projektet, er der udarbejdet nedenstående, opsamlende svar.

1.1 PROJEKTOMRÅDET

Projektområdet ligger i det åbne land i råstofgraveområde Lejrskov Syd. Projektområdet ligger øst for en aktiv råstofgrav, og der ses et gennemgående højspændingstracé fra vest mod øst gennem den nordlige del af området. Mod nord afgrænses området af Koldingvej og Esbjergmotorvejen og mod syd af Kolding Ådal, der er en større øst-vest gående tunneldal, hvori jernbanen imellem Kolding og Lunderskov kører. Projektområdet udgøres af landbrugsjord i omdrift med levende hegn imellem markerne. I den sydøstlige del af området ligger der en ejendom omgivet af træer.

Projektområdet er beliggende inden for større sammenhængende landskaber, men er beliggende uden for de kommunalt udpegede bevaringsværdige landskaber og områder, der er udlagt som geologisk bevaringsværdigt, på nær et mindre område i sydøst og et i vest, se nedenstående figur 1-1.

Figur 1-1. Landskabelig og geologisk udpegning i Lejrskov Syd med projektområdet angivet med rød stregfarve.

Figur 1-1 viser generelt det samme som figur 12-2 i miljøkonsekvensrapporten.

Nord for ådalen ses forholdsvis flade marker i omdrift, dog med et faldende terræn fra syd mod nord, som det fremgår af nedenstående figur 1-2. Arealet syd for projektområdet ned mod ådalen er karakteriseret af stejle skrænter, se figur 1-2 og figur 12-4 i miljøkonsekvensrapporten.

Figur 1-2. Terrænkort over projektområdet og tilstødende arealer.

1.2 SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER TIL MILJØVURDERINGEN

Der vil i forbindelse med anlægsfasen blive etableret jordvolde omkring projektområdet, der lokalt vil begrænse indsynet til projektområdet, især fra Koldingvej, og derfor have en midlertidig visuel påvirkning, der vurderes at være mindre til moderat.

Eksisterende læhegn vil gradvist blive fældet fra øst mod vest, hvilket lokalt vil medføre en ændret og mere åben landskabskarakter. Samtidig vil fældning af læhegnene give anledning til et større indsyn til projektområdet. På lang afstand vurderes denne ændring i indsyn ikke at være så markant.

Den landskabelige påvirkning ved etablering af jordvolde og fældning af træbevoksninger i anlægsfasen vil være af lokal karakter men langvarig, da jordvoldene vil forblive omkring projektområdet i hele projektets levetid på ca. 10 år. Der vil forholdsvis hurtigt ske en tilvækst af græs og planter på jordvoldene, hvorved den visuelle påvirkning af voldene især på lang afstand vil blive mindsket og voldene vil mere gå i ét med det omgivende landskab. På kort afstand, f.eks. fra Koldingvej, vil voldene selvfølgelig være synlige om end grønne efter kort tid.

Fældningen af læhegnene vil være permanent. Den samlede påvirkning af landskabet i anlægsfasen vurderes derfor at være mindre negativ.

I forbindelse med selve råstofindvindingen vil den største ændring for området i driftsfasen være en ændring fra et dyrkningslandskab med en uforstyrret topografi til et aktivt graveområde. Denne påvirkning kan ikke afværges, men er af lokal karakter, idet der lokalt vil være et begrænset indsyn fra det omkringliggende landskab. Fra større afstand og fra højereliggende områder mod syd og nord vil det sandsynligvis være muligt at se den aktive råstofgrav i driftsfasen. Oplevelsen på tværs af ådalen set fra højereliggende områder syd for projektområdet vurderes ikke at blive ændret væsentligt, idet indvindingen hurtigt vil foregå under terræn, og idet indvindingen vil foregå nord for ådalen og ikke vil påvirke skrænterne og dermed ådalens karakter eller indsynet til ådal, se figur 1-3. Den visuelle påvirkning fra nord hen over morænefladen og ned mod ådalen vil blive påvirket, idet det sandsynligvis vil være muligt at se den aktive råstofgrav på morænefladen, selvom jordvoldene og husene langs Koldingvej vil begrænset indkigget. Ådalens karakter vil ikke ændres og vil kunne ses på samme måde, som det er muligt i dag. Landskabsændringen på de tidligere markarealer vil imidlertid være permanent, og påvirkningen i driftsfasen vurderes at være moderat negativ for landskabet.

Projektområdet efterbehandles til naturpræget karakter efter endt drift. Jordvoldene vil blive fjernet, og graveområdet vil blive efterbehandlet. Der vil som et resultat af indvinding under grundvandspejl blive etableret en større gravesø, der så vidt muligt udformes med et naturligt udtryk med slyngede bugter og vige langs bredden og med en søbred, der tilpasses terrænet. Der vil anlægges en ca. 3-5 meter bred lavvands- og sikkerhedszone og ikke over 1,0 meter dyb lavvandszone hele vejen rundt om søen, bl.a. til gavn for et kommende paddeliv. Hældningen vil ikke være stejlere end 1:5 indtil ca. 2 meters dybde. Søen vil forventeligt have en dybde på op til 5 meter afhængig af udbredelsen af råstoffer med dybden. Søarealet vil få en udbredelse på op til 18-20 ha. Se figur 3-11 i miljøkonsekvensrapporten.

Søen vil være uden tilløb eller afløb, og da der ikke udlægges muld på det efterbehandlede areal, må søen derfor forventeligt få en lav næringsstofbelastning. Samtidig vil der af hensyn til søens naturværdi ikke udsættes ænder, fisk eller andre dyr i søen. På denne måde vil det efterbehandlede areal kunne opnå en økologisk funktionalitet og fungere som økologisk korridor mellem de beskyttede naturtyper som eng- og mosearealer, der ses vest og syd for området, og mod fredskoven øst herfor, se Figur 3 11.

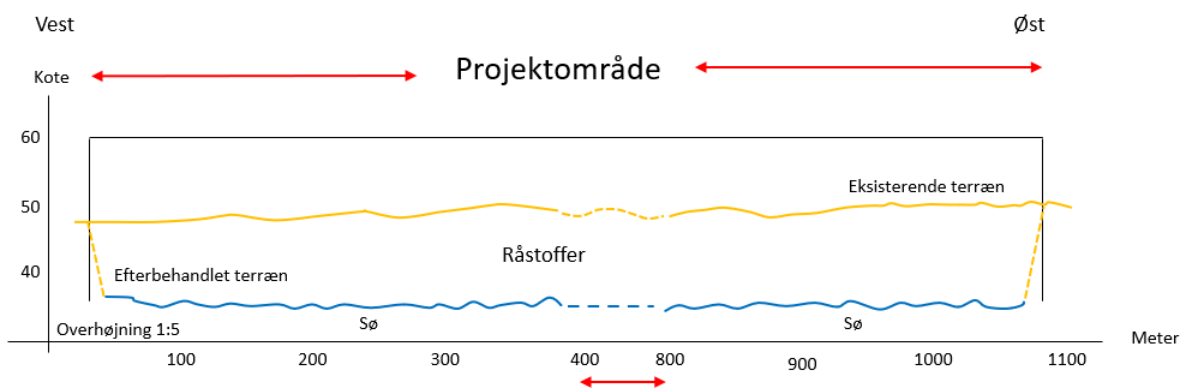
Området omkring søen vil fremstå som en mosaik af åbne områder med urter, krat, sumpede arealer og eventuelt mindre vandhuller. Det er intentionen, at der derved kan skabes en række biologiske nicher, der muliggør, at en række padder og krybdyr kan indvandre til området. Samtidig vil der være mulighed for tør næringsfattig natur langs skråningerne og i den nordlige del af området.

De efterbehandlede skråninger mod vest og øst vil blive varierende mellem 1:2 og 1:3, mens de efterbehandlede skråninger mod nord mod Koldingvej vil blive efterbehandlet med et skråningsanlæg varierende mellem 1:4 til 1:5. De efterbehandlede skråninger mod syd vil blive efterbehandlet med et skråningsanlæg på ca. 1:2, mens skrænterne ned mod ådalen vil forblive urørte af indvindingen.

Figurerne 1-3 og 1-4, der svarer til figurerne 3-13 og 3-14 i miljøkonsekvensrapporten, viser det eksisterende terræn sammen med det efterbehandlede terræn ved et nord-syd gående profil gennem den østlige del af området og et vest-øst gående profil gennem den centrale del af området.

Figur 1-3. Nord-syd gående profil gennem den østlige del af området.

Figur 1-4. Vest-øst gående profil gennem den centrale del af området. Bemærk springet i afstand mellem 400 og 800 meter.

Landskabskarakteren vil uundgåeligt blive ændret i forhold til landskabet i dag, men råstofindvindingen på arealet nord for ådalen vil ikke påvirke ådalen og de markante, nordlige skrænter af ådalen, idet bakkedraget i den sydlige del af projektområdet kun delvist vil blive gravet bort, se figur 1-3. Ådalens karakter med stejle skrænter vurderes således ikke at blive påvirket, og de erosionskløfter, der præger dalsiderne, vil heller ikke blive påvirket af indvindingen, idet de forekommer syd for projektområdet, se figur 1-2. Indsynet fra et højereliggende område på morænefladen syd for ådalen og henover denne vil efter endt indvinding og efterbehandling ændres fra et indsyn hen over ådalen med indkig til morænefladen nord for ådalen med aktivt dyrkede markområder til et indkig hen over ådalen til en større sø. Denne sø vil indgå i en større sammenhæng med den omkringliggende natur. Indsynet fra nord og hen over morænefladen til ådalen vil ændres fra et indsyn hen morænefladen over en motorvej til dyrkede markarealer til et indsyn til den nyetablerede sø og naturområder.

Det vurderes således:

- I anlægsfasen vil den landskabelige påvirkning ved etablering af jordvolde og fældning af træbevoksninger være af lokal karakter, idet voldene især vil kunne ses fra Koldingvej. Der vil forholdsvis hurtigt ske en tilvækst af græs og planter på jordvoldene, hvorved den visuelle

påvirkning af voldene især på lang afstand vil blive mindsket og voldene vil mere gå i ét med det omgivende landskab.

- i driftsfasen vil oplevelsen på tværs af ådalen set fra højereliggende områder syd for projektområdet ikke blive ændret væsentligt, idet indvindingen hurtigt vil foregå under terræn. Ligeledes vil indvindingen foregå nord for ådalen og dermed ikke påvirke skrænterne ned mod ådalen og dermed ådalens karakter eller indsynet til ådalen
- i driftsfasen vil oplevelsen på tværs af morænefladen og ådalen set fra højereliggende områder nord for projektområdet kunne blive påvirket, idet det sandsynligvis vil være muligt at se den aktive råstofgrav på morænefladen, selvom jordvoldene og husene langs Koldingvej vil begrænset indkigget. Ådalens karakter vil ikke ændres og vil kunne ses på samme måde, som det er muligt i dag fra nord
- landskabsændringen på de tidligere markarealer vil være permanent, og påvirkningen i driftsfasen vurderes at være moderat negativ for landskabet
- at landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhænge mellem morænefladen lige nord for ådalen og selve ådalen vil blive mindre markante, men ikke ødelagt ved gravning inden for projektområdet, idet skrænterne eller erosionskløfterne ikke berøres
- at den efterbehandlede grusgrav med gravesø kan indgå som en helhed med de omkringliggende søer og beskyttede natur, der findes øst, syd og vest for området, hvorved påvirkningen bliver mere begrænset
- påvirkningen vil især være af lokal karakter og den vil være permanent, men i et morænelandskab, som allerede er forstyrret af tekniske anlæg, bl.a. Esbjerg Motorvejen i nord samt el-tracéet vest-øst igennem området
- selvom projektet tilføjer endnu en forstyrrelse i landskabet, vil projektet samlet set have en moderat negativ påvirkning af landskabet

Planafdelingens bemærkninger til:

Offentlig høring af miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgning til erhvervsmæssig råstofindvinding på dele af matr. nr. 9t, 10s, 13a og 13d Lejrskov By, Lejrskov i Kolding Kommune.

Kolding Kommunes planafdeling har tidligere afgivet høringssvar i forbindelse med afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten. Planafdelingen kan konstatere, at disse bemærkninger er taget til efterretning og at projektets påvirkning af landskabet delvist er belyst i miljøkonsekvensrapporten. Dog må vi bemærke, at rapporten indeholder enkelte faktuelle fejl, og at vurderingen af landskabspåvirkningen fortsat har nogle mangler.

Faktuelle forhold

Afsnit 12.2, side 121-122:

Den store ådal/tunneldal som forløber lige syd for projektområdet hedder Kolding Ådal hele vejen fra Kolding til Lunderskov, også selvom vandløbet på nogle strækninger har andre navne.

Åkær Ådal ligger nord-vest for Lunderskov og løber mod nord, langs kommunegrænsen, den er ikke relevant i denne sammenhæng.

Den geologiske bevaringsværdi omhandler tunneldalen Kolding Ådal, og det er ikke relevant at nævne Donssøerne, som ligger et helt andet sted, i denne sammenhæng.

Øverst side 123:

Termen "storbakket" bruges ikke om terrænet i en ådal/tunneldal. I stedet kan følgende beskrivelse af terrænet i Kolding Ådal, fra Kolding Kommunes landskabsanalyse, benyttes:

"Kolding Ådal har et bugtet forløb og er alle steder præget af høje dalsider og en flad dalbund, der er smal mod vest og bred mod øst. Dalsiderne er alle steder præget af erosionskløfter, der giver dalsiderne et kuperet terræn. Særligt markant opleves terrænet i den vestlige del af dalen mellem Rolles Mølle og Frisendal, hvor dalen er smal og dalsiderne høje og bugtede." (* Frisendal ligger lige syd for projektområdet.)*

Figur 12.3: Projektområdet ligger lige nord for tunneldalen, og ikke nede i dalen, som vist.

Figur 12-5 og 12-6: Højdeprofilerne viser det eksisterende terræn, men viser ikke projektets udgravning? De illustrerer dermed ikke projektets ændring af og påvirkning på landskabet.

Figur 12-7 og tekst nederst på side 127:

Der er flere steder byttet rundt på vest og øst.

Miljøvurdering

Afsnit 12.3:

Planafdelingen er uenige i, at projektets ændringer i landskabet vil opleves mindre markante, fordi landskabet i forvejen er forstyrret af tekniske anlæg. Med projektets graveområde tilføjes endnu en forstyrrelse i landskabet, hvilket planafdelingen vurderer vil medføre en kumulativ effekt, øge kompleksiteten i landskabet og gøre det vanskeligere at aflæse landskabets karakter og geologiske oprindelse.

Afsnit 12.4

Planafdelingen er uenige i, at projektet ikke medfører væsentlige negative påvirkninger ifht. landskab.

Mangler i miljøvurderingen:

Miljøvurderingen belyser ikke, hvordan projektets permanente terrænændringer påvirker landskabet og de geologiske værdier, herunder oplevelsen af terrænformerne og overgangen mellem forskellige landskabstyper (her mellem moræneflade og tunneldal). Dette kan for eksempel belyses ved at indtegne terrænet efter projektets gennemførelse på snit i stil med miljørapportens figurer 12-5 og 12-6, så det bliver muligt at sammenligne situationen før og efter råstofgravningen.

Miljøvurderingen belyser projektområdets synlighed i en meget lokal kontekst, men mangler at belyse den visuelle påvirkning på længere afstand. Udsigterne på tværs af Kolding Ådal i et større område omtrent

mellem Lejrskov Kirkevej og Gelballevej har en særlig visuel betydning for oplevelsen af landskabet både nord og syd for Kolding Ådal. Det er blandt andet disse oplevelsesværdier i udsigtsforholdene der danner grundlag for udpegningen af området som et større sammenhængende landskab. Derfor bør udsigtsmulighederne ikke begrænses eller forringes.

Bilag 7 Notat om vurdering af påvirkning af kildevæld ved Lejrskov Syd.

NOTAT

TIL: PST Gruppen Aps v/ Lars Nielsen
FRA: Jens Demant Bernth
EMNE: Supplerende vurdering af påvirkning af kildevæld ved Lejrskov Syd
DATO: 14-06-2024

Supplerende vurdering af påvirkning af kildevæld ved Lejrskov Syd

Region Syddanmark har anmodet PST Gruppen Aps om en supplerende vurdering af, om råstofindvinding ved Lejrskov Syd kan medføre påvirkning af kildevæld i skrænten i ådalen sydvest for projektområdet. Nærværende vurdering supplerer og uddyber vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten /1/.

Kildevæld

I ådalen vest og sydvest for projektområdet findes flere kildevæld, se Figur 1.

Kildevæld 1. Herfra rørføres vand til søen ved kildevæld 2. Fra denne sø pumpes vand til fyldning af biler, der transporterer dambrugsfisk. Vandindvindingstilladelsen er på 25.000 m³/år. Projektet er vurderet i forhold til dette kildevæld i /1/

Kildevæld 2. Herfra indvindes drikkevand til ejendommen Rolles Møllevej 58.

Kildevæld i skrænt. Vældene udspringer omtrent midt i skrænten og løber ned i vandløbet i ådalen.

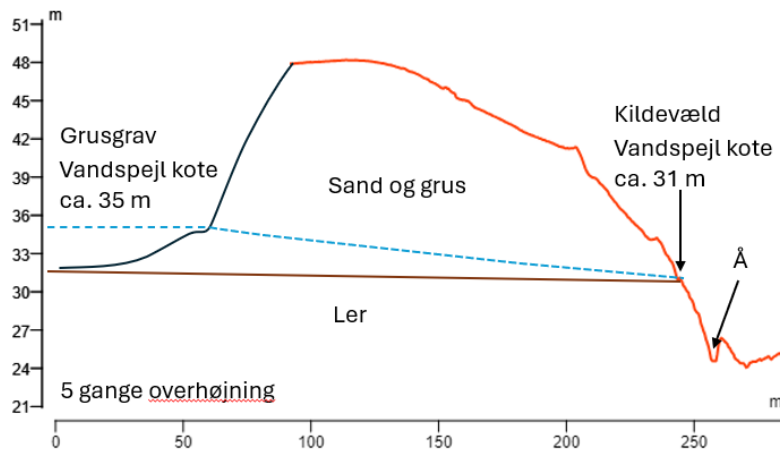
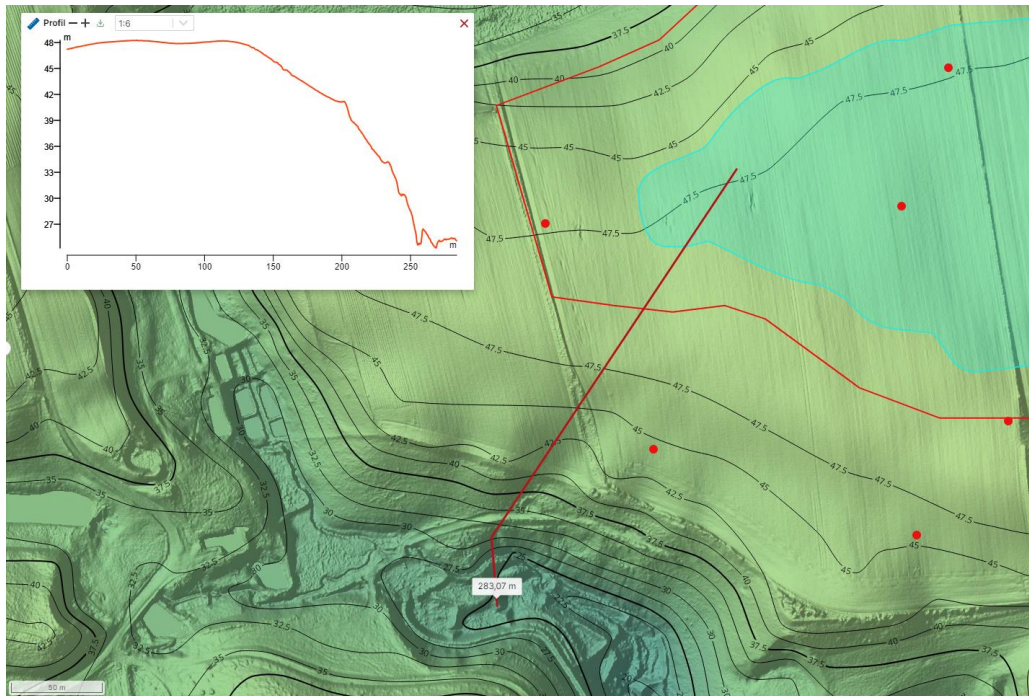
Grundvandsspejl

Grundvandsspejlet i projektområdet og dermed i gravesøen er vurderet at ligge omkring kote 35 m DVR90 og strømningsretningen er sydlig /1/. Kildevældene i skrænten udspringer omkring kote 31 m DVR90, se Figur 2. Fra gravesøens maksimale udbredelse, der ligger ca. 175 meter eller mere fra kildevældene, er der en gradient på i størrelsesordenen 20 promille.

Kildevæld 2 findes i en brønd med udløb i kote ca. 31,4 m DVR90.

Figur 1 Lokalisering af kildevæld vest og sydvest for projektområdet. Rød polygon er projektområdet, blå polygon er udbredelse af gravesø og røde prikker er råstofboringer.

Figur 2 Nordøst-sydvest gående tværsnit gennem den vestlige del af projektområdet og den del heraf, hvor der graves under grundvandsspejl og etableres en gravesø, og videre ned over skrænten med kildevæld og ådalen sydvest for projektområdet. Øverst ses det nuværende terræn og nederst terrænet ved indvinding under grundvandsspejl med gravesø og strænt (sort strek).

Geologi

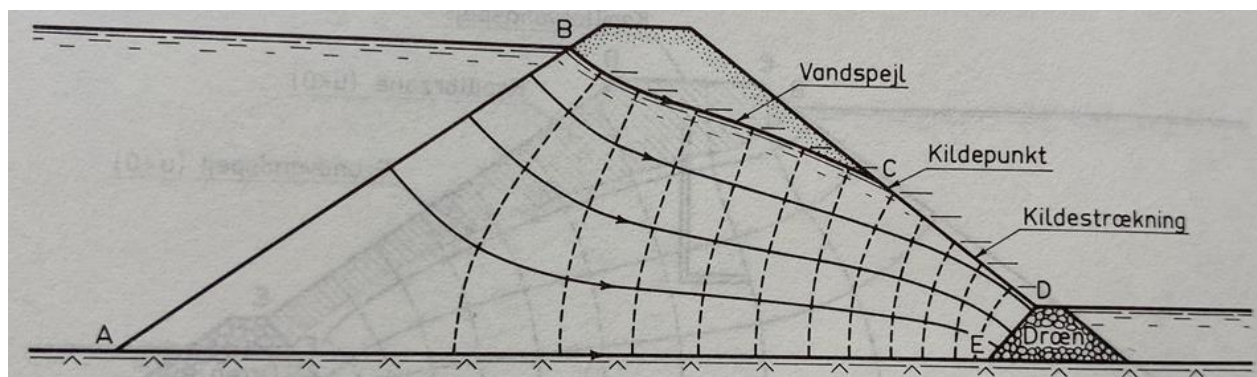
På Figur 1 og Figur 2 ses en række røde prikker, som er borer. De borer, der ligger nærmest kildevældene i skrænten, er 10 meter dybe og når dermed ikke ned til grundvandsspejlet. Alle disse borer viser udelukkende sand og grus under muldlaget.

I projektområdet er bunden af råstofforekomsten beliggende omkring kote 32 m DVR90 /1/. Udløbet af kildevæld i skrænten sker sandsynligvis omkring lerlagets top, hvilket er illustreret på Figur 2. Den del af bakken, der ikke bortgraves, dvs. arealet mellem projektområdet og skrænten, består sandsynligvis udelukkende af sand og grus over udstrømningsstederne i skrænten.

Vurdering af risiko for påvirkning af kildevæld

Kildevældene i skrænten vurderes, som det fremgår af Figur 2, at blive født af det terrænnære grundvandsmagasin, som også er det, der kommer til at udgøre gravesøen. Trykniveauet i det dybereliggende grundvandsmagasin vurderes at være i niveau med Åkær Å længere mod syd, og dermed noget dybere beliggende end niveauet ved kildevældene, som derfor vurderes udelukkende at fødes af det øvre grundvandsmagasin.

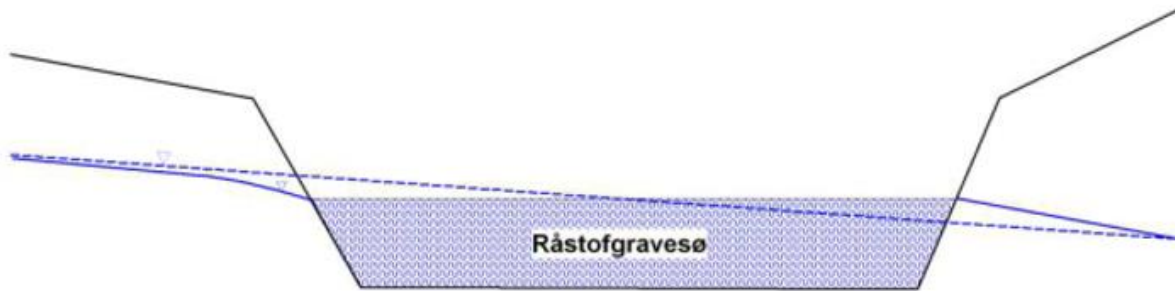
Bakkepartiet nord for skrænten med kildevæld fungerer som en dæmning, der sænker den store gradient på omkring 20 promille så meget at der kun sker udstrømning i kildevældene. Situationen er illustreret på Figur 3. Forskellen på illustrationen og situationen ved Lejrskov Syd er, at der ikke er en kildestrækning på skrænten, idet kildepunktet ligger ved basis af sand- og gruslaget.

Figur 3 Jorddæmning med kildeudstrømning (fra /2/)

Det fremgår af /3/, at "råstofgravning under grundvandsspejlet giver anledning til grundvandssænkninger i den opståede råstofsø og i grundvandsmagasinet omkring graven. Det har været sædvane at ligestille råstofgravningen med en oppumpning af grundvand og anvende kendte metoder fra prøvepumpningspraksis til at beregne sænkninger hidrørende fra gravningen. Analogien til pumpning er imidlertid ikke fysisk korrekt, idet en pumpning fjerner vand fra graven, mens en råstofgravning flytter vand fra grundvandsmagasinet ind i graven på grund af den opståede ændring af magasintallet i graven fra den aktuelle effektive porøsitet til eksakt 1. Det må forventes, at de virkelige sænkninger derfor bliver mindre end de, der beregnes på den nævnte måde. Dette er også den erfaring, der er gjort ved konkrete råstofgrave, hvor der vådgraves efter grus." Som eksempler på sådanne erfaringer kan nævnes /4//5//6/. Da beregning af råstofvindings påvirkning af vandspejlet kræver fysisk forkerte forudsætninger, vurderes det, at der ikke kan fortages tilstrækkeligt retvisende beregninger til at bygge en påvirkningsvurdering på.

Hvis gradienten på grundvandsspejlet er høj eller der kun sker en lille råstofindvinding, kan det ske, at grundvandsstanden opstrøms graven mindskes (indstrømningszone). Nedstrøms graven, kan det medføre, at gravens vandspejl kan komme til at ligge lidt højere end grundvandsspejlet i magasinet, hvorved der kan ske en udstrømning af vand fra graven til grundvandsmagasinet (kildeskråningseffekt), se Figur 4 /7/.

Figur 4 Overhøjet, ikke skaleret illustration af ændringen af vandspejlet ved råstofindvinding under grundvandsspejl (fra /7/).

Råstofindvindingen under grundvandsspejl i området foretages med gravemaskine og antager op til 100.000 m³/år. Der indvindes ikke vand i forbindelse med projektet, men alene råstoffer. Der vil dog være bundet en lille og i forhold til grundvandsmagasinet ubetydelig mængde vand til materialerne.

Projektet vurderes at kunne medføre en lille merudstrømning langs gravesøens sydlige rand som følge af kildeskråningseffekt /7/. En merudstrømning, som vurderes at være yderst begrænset, og ubetydelig for vandstanden og vandtrykket nedstrøms gravesøen. Dette understøttes af, at gravesøens længderetning vil være vinkelret på grundvandetets strømningsretning, hvilket medfører den mindst mulige kildeskråningseffekt /7/.

Dette betyder samlet set, at der ikke vil være risiko for, at grundvandsspejlet sænkes nedstrøms gravesøen, eller at vandtilførslen til kildevældene i skrænten eller de øvrige kildevæld i området (1 og 2 på Figur 1) mindskes som følge af projektet.

Referencer

1. WSP, 2023: Miljøkonsekvensrapport. Råstofindvinding i Lejrskov Syd, Kolding Kommune. PST Gruppen Aps.
2. Haremoës, Moust Jacobsen og Krebs Ovesen, 1984: Lærebog i geoteknik. 5. udgave. Polyteknisk Forlag.
3. Miljøstyrelsen. 2000. Følgevirkninger af råstofindvinding under grundvandsspejlet. Miljøprojekt nr. 526, 2000.
4. COWI A/S. 2015. Monitoring af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav. Evalueringsrapport. Region Hovedstaden.
5. Niras A/S. 2019. Colas Danmark og NCC. Løgtved, Kaldred og Nyrand råstofindvindinger. Grundvandspåvirkning af nærliggende Natura 2000-område.
6. Sweco A/S. 2024. Analyse af pejledata. Lille Hjøllund – delrapport 2023.
7. Grontmij A/S. 2011. Råstofindvindingens kvantitative påvirkning af grundvand. Teknisk notat.

Bilag 8 Pjece "PAS PÅ LEDNINGERNE OG LIVET"

PAS PÅ

LEDNINGERNE OG LIVET

- Arbejde i nærheden af strømførende kabler og luftledninger kan koste liv
- Vær opmærksom og kend respektafstandene

Vær opmærksom

Der skal kun ét øjeblik uopmærksomhed til for at bringe dig selv og andre i fare, hvis du kommer for tæt på en luftledning eller rammer et kabel. Følg instrukserne i denne folder, så passer du godt på dit eget og dine kollegers liv.

Når du udfører arbejde nær kabler eller luftledninger, skal du:

- Betragte alle kabler/luftledninger som spændingsførende, med mindre netselskabet har erklæret dem spændingsløse
- Overholde respektafstandene
- Følge arbejdsinstrukser fra det lokale netselskab
- Straks meddele netselskabet om enhver skade, uheld og ulykke

Kend respektafstandene

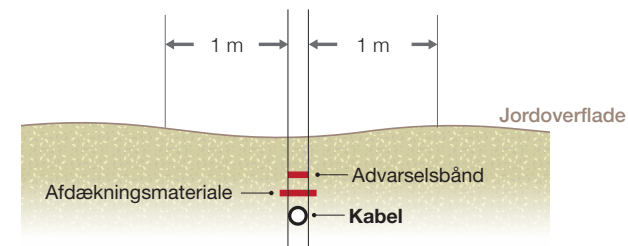
Du kan trygt arbejde i nærheden af **kabler og luftledninger**, hvis du overholder respektafstandene. Respektafstandene er fastsat af Sikkerhedsstyrelsen for at forebygge elulykker.

Arbejde inden for respektafstandene kan være muligt, men kun hvis det sker i samarbejde med det lokale netselskab.

Folderen er udgivet 2018 af Sikkerhedsstyrelsen, Energinet og Dansk Energi.

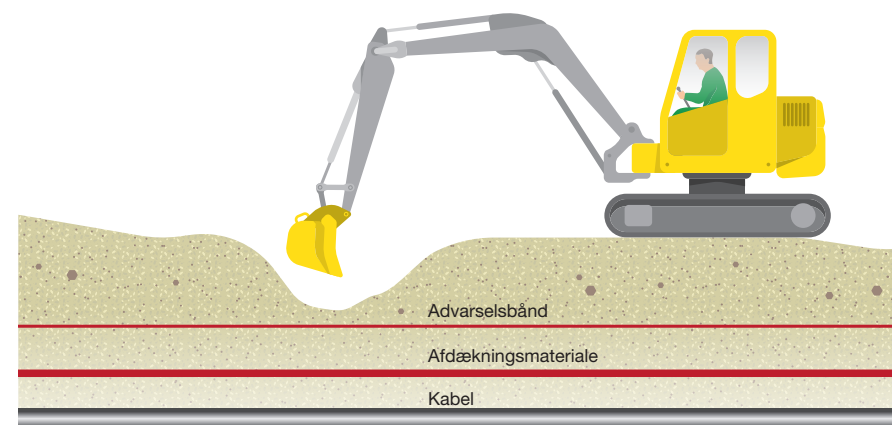
Respektafstande for kabler

Over, under og ved siden af kablet: **1 meter**

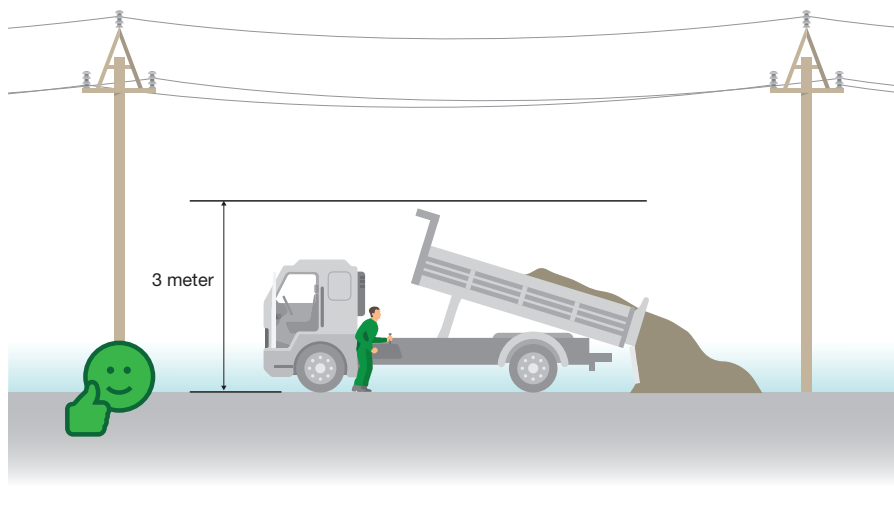

Husk tegninger over kablernes placering i jorden. Støder du på advarselsbånd eller afdækningsmateriale, er du inden for respektafstanden. **Standts gravningen og kontakt netselskabet.**

Kabler ligger normalt i en dybde fra 0,35 m til 1,4 m. En terrænændring kan have ændret dybden.

Respektafstande for luftledninger

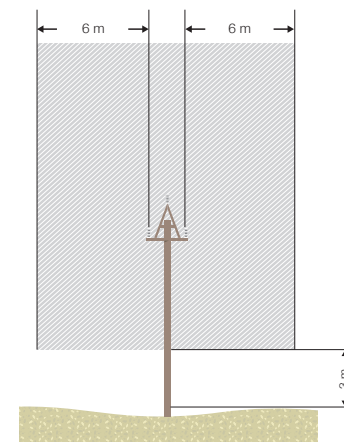
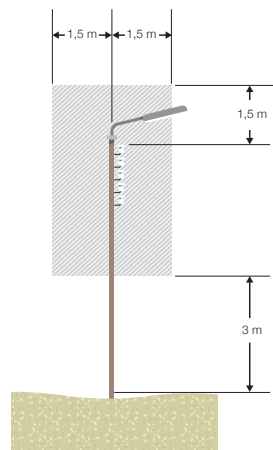

OBS: Under arbejdet må personer, værktøj og materialer ikke komme inden for det grå felt, som er markeret på tegningerne.

Lavspændingsluftledninger 0,4 kV

Lodret afstand: **1,5** meter
Vandret afstand: **3** meter (målt fra jorden)

Ved lavspændingsluftledninger kan du arbejde over masterne ved at overholde respektafstanden på **1,5** meter

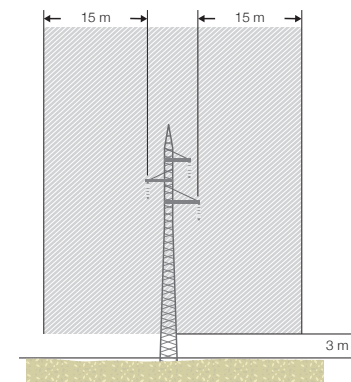

Højspændings- luftledninger 10 – 40 kV

Lodret afstand: **6** meter
Vandret afstand: **3** meter
(målt fra jorden)

Højspændings- luftledninger 40 – 400 kV

Lodret afstand **15** meter
Vandret afstand: **3** meter
(målt fra jorden)

LANDBRUGSMASKINER

Respektafstanden gælder ikke for landbrugsmaskiner, hvis maskinen inklusiv personer på maskinen er max:

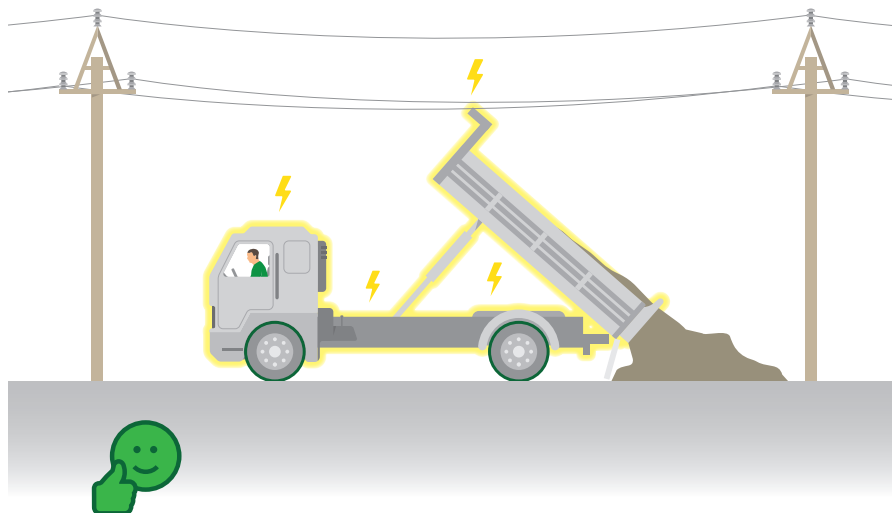
- 4 meter ved elektriske lavspændingsanlæg og
- 4,5 meter ved elektriske højspændingsanlæg

Er landbrugsmaskinen højere, skal du overholde respektafstanden eller kontakte netselskabet for at få en arbejdsinstruks.

Hvis ulykken er sket

Bliv siddende i køretøjet!

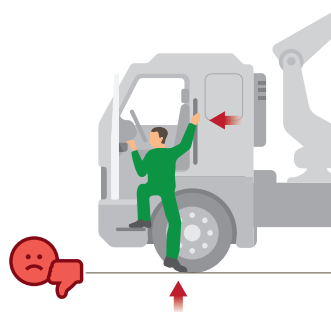
Er dit køretøj i kontakt med et kabel eller en luftledning, så bliv siddende, indtil netselskabet har meddelt, at det er sikkert at forlade køretøjet. Hvis du forlader køretøjet, kan du være i livsfare!

Forlad kun køretøjet i nødstilfælde

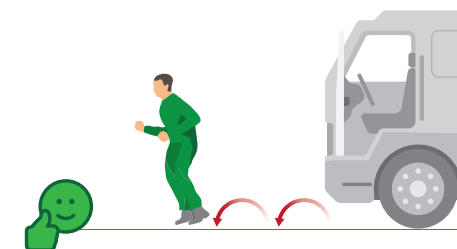
Hvis køretøjet fx brænder skal du forlade det, men du skal være opmærksom på følgende:

- Rør IKKE køretøjet og jorden samtidigt

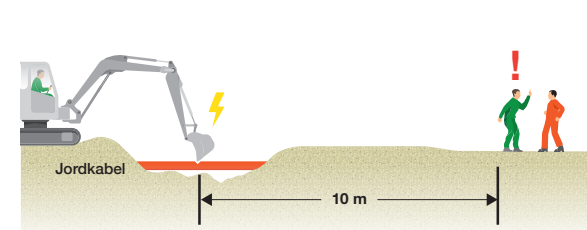
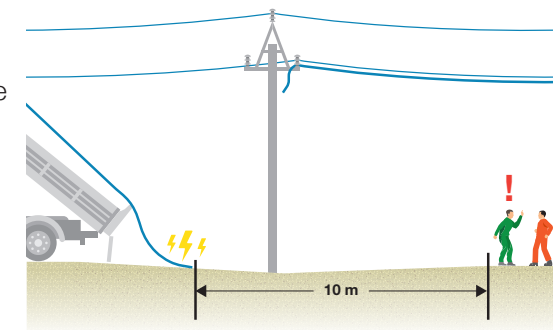
- Hop ud og land med fødderne samlet
- Gå væk fra køretøjet med korte skridt eller hop med samlede ben eller på ét ben

- Gå aldrig tilbage til køretøjet - lige meget hvad du har glemt

Advar andre

- Gør andre opmærksomme på elektrisk fare
- Rør ikke blottede kabler eller nedfaldne ledninger

SØRG FOR,
at alle holder sig
10 m fra nedrevne
luftledninger eller
kabler

ANSVAR

ENTREPRENØRENS/ LANDMANDENS ANSVAR

Det er altid entreprenørens/landmandens ansvar at planlægge arbejdet og sikre, at det kan udføres på forsvarlig vis.

Entreprenøren/landmanden skal:

- Vurdere om respektafstandene kan overholdes
- Søge ledningsoplysninger i www.LER.dk inden ethvert kabelarbejde
- Kontakte netselskabet, hvis respektafstandene ikke kan overholdes
- Indsende situationsplan til netselskabet ved større komplekst arbejde
- Instruere alle, der skal udføre arbejde

Alle, der udfører arbejde i nærheden af elanlæg, skal kende:

- Placeringen af luftledninger/kabler
- Respektafstandene
- Arbejdsinstrukser fra netselskabet
- Kontaktoplysninger til netselskabet

FIND DIT NETSELSKAB

Du kan se hvilket netselskab, du arbejder under her:
www.danskenergi.dk/vejledning/nettilslutning/find-netselskab

MERE VIDEN

Sikkerhedsinstrukserne i denne folder overholder gældende lovkrav i Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg (BEK 1112/2017)

Læs mere på www.elsikkerhedsregler.dk